

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate:
Sara jevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Videant consules

Zadnji čas se čedalje bolj pogosto čuje vprašanje, kaj je vzrok, da je mladi svet zopet tako podivjan. Boljše bi se vprašanje glasilo: katere okoliščine podivjanost mladine pospešujejo — naj bo že ta podivjanost izraz neke naravne prvobitnosti, ali pa efekt moralne izpriženosti, ki je že znamenje propadanja. V vsakem slučaju imamo opraviti z ljudmi, ki dajejo svojim nagonom brez vsakega zadržka svobodno pot v škodo drugih, v škodo družbe. Ta podivjanost, naj bodo njeni najgloblji vzroki kakršne že koli narave, etične, socialne, biološke ali vse skupaj, v resnici tudi v našem narodu zelo narašča. So pa nekatere pospešujoče okoliščine, ki so tako očitne, da se dajo tako rekoč z roko prijeti.

Na enega izmed teh činiteljev smo opozorili zadnjič: to je zastupljanje fizičnega in moralnega organizma našega naroda po alkoholu, kojega točenju se ne stavlja zadostne ovire. Svetlo upanje na večje državne dohodke, ki ga po duhovitih besedah rajnega dr. Kreka pomeni za finančnega ministra rdeči nos pijanca, je goljufivo, kajti vsi davki in takse za iztočeni alkohol niti oddaleč ne odtehtajo ogromnih izdatkov države za fizično in moralno propadle državljane in njihovo manjvredno potomstvo. In pretežni del te »škarte«, ki po naših mestih in na deželi v nedeljah in praznikih razgraja, se pretepa in pobija pa uganja druge nespodobnosti, so sinovi kroničnih pijancev.

Kakor smo obrnili pozornost naših oblastni na ta pojav, ki bi se dal z lahkoto zajezi po najstrožjih policijskih odredbah proti vsem vzrokom in povzročiteljem opijanjanja naroda, tako hočemo danes podati nasvet, kako naj bi se pospešilo ono delo naravnega prosvetljenja naroda, ki je najmočnejša zavora podivjanosti, zlih nagonov in moralne dekadence.

Ljudska prosveta je najdražji zaklad našega naroda, ki ga moramo vsi najskrbneje čuvati, v prvi vrsti pa javna oblast. Kulturni narod je najjačja opora države. Le narod, ki je umsko in srčno izobražen, ki se na vseh poljih življenja sam s čim večjo svobodo najaktivnejše udeležuje in se sam kulturno poglobljuje, je v resnici državotvoren. In samo tak narod po svojih družinah sam vzgaja zdravo, pošteno in prosvetljeno mladino, iz katere ne rastejo negativni elementi, ampak narodu in državi koristni delavci. Zato je naravnost postulat vsake državne prosvetne politike, kolikor jo ona podpira in jo je podpirati dolžna, da se samo-inicijativno delo naroda na lastni kulturi kolikor mogoče brez zadržkov razvija.

Da se naša oblast za ljudsko prosveto zelo prizadeva, je neutajljivo dejstvo, ki ga je treba pohvaliti. Treba pa je merodajne faktorje v nameri, da bo to prizadevanje imelo čim več uspeha, opozoriti na potrebo, da se kulturno delovanje naših društev čim bolj olajša, nasprotno pa čim bolj oteži in zavira ter po potrebi sploh onemogoči vse ono, kar naše ljudstvo, posebno pa njegovo mladino zavaja v nekulturnost, posurovljenje in brezarnost.

V gostilni na primer se fanti lahko shajajo brez vsakega dovoljenja od najugodnejše mladosti, nihče jih ne nadzira, poljubno smejo govoriti o kakršnekoli predmetu, preklinjati, kvantiti in razgrajati, dokler ne pride res do najhujšega. Tu se brez vsake ovire domišljija zastuplja in umaže, zbujačo najhujši antisocialni instinkti, slabi volja k dobremu in polagajo v srce ali pa nanovo vsadijo vanj klince poznejšega moralnega in socialnega propada. Če se mora za vsak sestanek fantov v društveni dvorani, pa naj gre za še tako kulturn predmet duhovne ali materialne vsebine, n. pr. o sadjejih, oblast teden dni prej zaprosi s kolkovano prošnjo, če se mora priložiti dobesedno spisano ali natipkano predavanje, če se mora naznaniti finančni kontrolni ter plačati tozadevne takse in takse na vstopnice — potem ni nobenega razloga, da ne bi se na enak, če ne na veliko občutnejši način obremenili lokali, prireditelji in prireditve, kjer se fantje abirajo k »zabavi«, ki navadno konča s splošno pijanostjo, zmerjanjem in hudimi razžalitvami, pretepom in nečistovanjem, če ne naravnost z zločini proti življenju bližnjega. Dejansko pa te prireditve prireditelji zelo malo stanejo — licenca za ples čez policijsko uro se dobi pri občini za batelno odškodnino — nadzira jih nihče niti jih je treba prej naznaniti in vsak se jih more brez ozira na starost, fizično in moralno dozorlost in siceršnje osebno ali stanovsko kvalifikacijo udeležiti. In ker je dovoljeno izreči kritiko tudi o izvrševanju obstoječih odredb proti pijančevanju, rečemo čisto odkrito, da so tozadevne »takse« čestokrat veliko prevelike.

Treba je torej odločne diferenciacije pri odmerjanju tako političnih kakor fiskalnih odredb in postopka, kadar gre za društva, prireditve in lokale, kjer se ne služi narodni kulturi ali kjer je le-ta za prireditelje samo preteza za druge namene — in kadar gre za društva, prireditelje in priredbe ter udeležence shodov, sestankov in razgovorov, ki imajo visok in izključno kulturn namen v korist naroda in države. Te diferenciacije danes ni ali pa se izvaja v nezadostni meri; zato smemo upravičeno opozoriti javno oblast, v koje področje v modernem času čedalje bolj spada tudi narodna prosveta, da se ta hiba, ki gotovo ni namerna, ima pa slabe posledice, odpravi.

Zmaga sinajske zamisli Briandov carinski protinačrt povzame jugoslovanske predloge

Pariz, 18. apr. kk. »Matine« javlja glede Briandovega protinačrta, za katerega se že deset dni pogaja z Londonom, Rimom in malo antanto, da namerava Francija nakupiti 5 do 6 milijonov stotov žita iz obdonskih držav, da pokrije svoj primanjkljaj do prihodnje žetve. Vzhodnoevropskim državam pa se bodo dovolili večji krediti kakor doslej. Pozneje se namerava enotna racionalizacija agrarne produkcije v obdonskih državah in prodaje njihovih zalog zapadnim industrijskim državam kakor tudi organizacija obrambe evropske industrije proti ruskemu dumpingu. Listi desnice ugovarjajo, da se s takim kompromisom nikdar ne more odstraniti nevarnost Anschlusa. Danes popoldne bo zopet seja ministrskega sveta, ki se bo nadaljevala v ponedeljek pod predsedstvom Doumerguea, kateri se je danes vrnil iz Tunisa. Na tem ministrskem svetu bodo razpravljali o francoskem protinačrtu.

Po konferenci ministrov in predsednikov parlamentarnih odborov o nemško-avstrijskem vprašanju je bil izdan komunikat: »Ministrski predsednik se je razgovarjal s posameznimi parlamentarci in ministri o vprašanjih, ki jih je sprožila nemško-avstrijska iniciativa, in o sredstvih, ki so najpripravnnejša za udržitve evropske unije. Kakor je ta konferenca dokazala, vlada popolna soglasnost mnenja glede odredb, ki so že bile izdane in ki se imajo še izdati in katere bo Francija priporočala v Ženevi. Vtis je ta, da te odredbe lahko odstranijo težkoče, s katerimi se morajo boriti države srednje in vzhodne Evrope, in da ostanejo te odredbe v politični liniji, ki jo zasleduje Društvo narodov in izven katere ne more biti resnične organizacije miru.«

Belgrad, 18. aprila. AA. Po že prej določenem načrtu se sestanje stalni odbor za proučevanje gospodarskih problemov agrarnih držav Osrednje in Vzhodne Evrope, ki je bil ustanovljen na konferencah v Varšavi in Bukarešti, 14. t. m. v Belgradu. Na tem sestanku bodo razpravljali o raznih poljedelskih vprašanjih in določili skupno stališče teh držav v vprašanju

mednarodne konkurence v poljedelstvu.

Berlin, 18. aprila. Z. Na vest in poziv, da je Avstrija načelno pristala na prekinitev pogajanj z Nemčijo do konca maja, dokler se to vprašanje ne reši pred D. N., se je tukaj na merodajnem mestu ugotovilo, da o kakšni prekinitvi pogajanj ne more biti niti govora, ker se sedaj med Avstrijo in Nemčijo ne vrše nobena pogajanja. Dunajski sporazum je gotova stvar, in sedaj obe stranki delata na tem, da zbereta material za bodoča pogajanja.

Dunaj, 18. apr. kk. Po informacijah poučenih avstrijskih krogov Briandov načrt prav za prav ni protinačrt proti dunajski pogodbi, temveč predstavlja praoobliko regionalne ideje, ki sta jo dr. Curtius in dr. Schober ponovno proglasila in po kateri naj industrijske države v prvi vrsti jemljejo presežke žitnih zalog iz evropskih agrarnih držav. Ta misel že od početka naglašava važnost preferencialne izmenjave blaga med državnimi skupinami, ki so trgovskopoli-

tično enakih smeri. Prvi zaplodek takih grupacij je bil lanskeletni sklep v Sibiriji med Jugoslavijo in Romunijo glede carinske unije, ki je bil prvi praktični poskus za uveljavljanje žitne preference pri trgovinskih pogajanjih med Romunijo in Nemčijo na Dunaju. V Briandovem načrtu je videti samo spolniten dunajske carinske pogodbe, po kateri popolniti sta Dunaj in Berlin že davno stremela. Briandov načrt bi se smatral kot protinačrt samo tedaj, če bi Briand hotel s svojim načrtom nemško-avstrijsko pogodbo preprečiti ali zavleči.

Dunaj, 18. aprila. Z. Minister notranjih poslov Winkler je izjavil obrtni zadrugi, da se morajo vsekakor razbiti gospodarski okovi, s katerimi je povezana Avstrija. D. N. se je pokazalo popolnoma nesposobno za rešitve problemov te vrste. Klepetanje o Pan Evropi in drugih konstrukcijah, ostane le na papirju. Zveza med obema nemškimi državama se ne sme zrušiti in Avstrija mora odstraniti zapreke, ker ne more živeti in ne umreti.

Komisija za agrarne kredite

Zeneva, 18. aprila. kk. Odbor evropske komisije za agrarne kredite, ki se bo sestel v ponedeljek, se bo po začasni objavi tajništva Društva narodov bavil z načrtom finančnega odbora, ki je v velikih potezah že znan. Ustanoviti se namreč namerava mednarodna poljedelska hipotekarna kreditna banka, katere glavica bi znašala 50 milijonov dolarjev, od katerih bi se takoj po uveljavitvi statuta, ki se bo tudi predložil odboru, izdala prva emisija v znesku 5 milijonov dolarjev. Banka bi imela značaj delniške družbe in bi se ustanovila kot zavod javnega interesa pod protektoratom Društva narodov. Namenjena je v glavnem za dolgoročne kredite in za kredite srednjedolga trajanja, ki bi se dajali državnim hipotekarnim kreditnim zavodom za prvo zapadle hipoteke. V odboru so po januarskem sklepu evropske komisije nastopne države: Nemčija, Bolgarija, Danska, Anglija, Francija, Madjarska, Italija, Holandija, Poljska, Romunija in

Svedska. Dalje pa so bile na poljedelsko sejo povabljene še: Belgija, Estonija, Latvija, Finska, Grčija, Svica, Češkoslovaška in Jugoslavija.

Stališče Madjarske

London, 18. aprila. Z. Glede vesti francoskih listov o Briandovi akciji za novo carinsko unijo Male antante, Francije in Poljske, piše »Daily Herald«, da se v londonskih službenih krogih o tem načrtu nič ne ve. Vendar ni vest neverjetna. Listi pišejo, da, če se ustvari nova carinska unija, da bi se s tem ustrašilo Avstrijo, je to samo bluff. Če pa zares pride do te unije, potem bo z ene stvari stala nemško-avstrijska carinska unija, a z druge strani carinska unija Francije in manjših držav, vsled česar bo Madjarska prisiljena, da pristopi k eni ali drugi carinski zvezi.

Republika „Atlantis“

Revoluci onari pravijo, da lahko vztrajajo več mesecev

Lisbona, 18. aprila. kk. Hapagov parnik »General Artiga« je iz južne Amerike dospel večeraj v Lisbono s 40 nemškimi, angleškimi in danskimi turisti. Parnik je bil v blokirani pristanišču v Funchalu. Vaš dopisnik je govoril s potniki in častniki tega parnika, ki so navajali, da je življenje v Funchalu normalno. Domneva se, da se bo revolucionarna vlada na otoku lahko držala več mesecev. Vsi topovi in strojne puške so postavljene v položaj in izkopani so strelski jarki. Operacijska baza Azorskih otokov je pri Horti. Bile so že poslane vojne ladje portugalske vlade proti vstašem na otokih St. Miguel in Terceira. Dve vodni letali sta metali letake s pozivom, da naj se vstaši udajo. Na Portugalskem zbirajo vse čete na vseh važnih strateških točkah. Vrhovno poveljstvo za vse operacije proti vstašem je prevzel vojni minister sam. Vlada je dala na razpolago dva milijona mark za stroške.

Lisbona, 18. aprila. AA. Portugalske čete, ki jih je vlada poslala proti upornikom, so prispele na Azorske otoke. Uradni komunikat pravi, da so se čete izkrcale v San Miguelu in v Terceiri in da so začele prodirati proti upornikom. Letala so metala nad otoki proglase vlade, ki poziva prebivalstvo, naj revolucionarjem pokaže hrbet. Po poročilu portugalske vlade so njene čete bojovite in stoje povsem zvesto na njeni strani.

Lisbona, 18. aprila. AA. Vlada je upornikom

na otoku Madeira poslala ultimatum, kjer pravi, da bo obstreljevala s topovi njihove položaje. Revolucionarji niso odgovorili. Zdi se, da hočejo pridobiti na času, ker postaja položaj na Portugalskem čedalje bolj resen. Po raznih vesteh se revolucionarno gibanje po vsej deželi naglo širi.

Lisbona, 18. aprila. kk. Portugalska vlada je stavila upornikom na Azorskem otoku Terceira ultimatum, da se morajo udati v gotovem roku. Sicer bosta križarki »Vasco de Gama« in »Carvalho de Aranjó« obstreljevali otok. Civilno prebivalstvo je bilo pozvano, da se umakne iz notranjega mesta. Vstaši na otokih San Jorge in Graciosa sobili že premagani.

London, 18. aprila. kk. Radi vstaje na Madeiri se posebno v glavnem mestu Funchalu že čutijo posledice. Od 11. aprila dalje je mesto radi pomanjkanja goriva v temi. Živil sicer še ne primanjkuje. Za brzojavke velja stroga cenzura. Banke izplačujejo samo majhne zneske. Zatrjuje se, da je vzrok samo ta, da je ravnatelj največje banke odpotoval v Lisbono in vzel s seboj blagajno. Živiljenjski pogoji so že tako hudi, da nameravajo vsi izomenci zapustiti otok. Večerja je dospel iz Capetowna angleški parnik »Vincerest Castle«, katerega niso pustili v pristanišče. Pozneje pa so se izkrcali angleški potniki pod varstvom angleških mornarjev z angleškega rušilca.

Surov kulturni boj v Litvi

Prostaško postopanje predsednika republike s papeževim nuncijem

Kaunas, 18. aprila. ne. Listi so poročali, da se je vrnil v Litvo že dolgo časa odsotni papežev nuncij msgr. Bartolomei, ki je nosil s seboj tudi posebna darila, katere je sv. Oče namenil Smetoni, predsedniku litavske republike. Ko se je nuncij po tradicionalnih diplomatskih običajih javil na obisk v predsednikovi palači, da mu izroči darila, se mu je po subalternem uradniku dalo sporočiti, da ga predsednik noče sprejeti. Ta žalitev zastopnika suverena vladarja, je edinstvena v zgodovini moderne diplomacije in je seveda zadela na najostrejšo obsodbo od strani vsega diplomatskega zbora brez razlike narodnosti. Takšno postopanje se mora označiti kot barbarsko in se dogaja samo v državi, na čelu katere se nahaja predsednik, ki je svoje dni z mirno vestjo rekel, da se Vatikana ni treba bati, da se ga torej lahko mirno žali, češ da nima oborožene armade, s katero bi se mogel braniti. Javno mnenje je še preveč osupnjeno od tega dogodka, da bi moglo presoditi nastali

položaj. Ker Vatikani iz prestižnih vzrokov ne more zamenjati sedanjega nuncija z drugim, ne bo preostalo drugega, kakor da ga odpokliče ter s tem prekine za trajno diplomatske zveze z Litvo. S tem bo stopil kulturni boj v novo fazo, ki se napoveduje v vsakem pogledu bolj kruta od prejšnje.

Litavski škofje so se te dni sestali na daljši konferenci, na kateri so soglasno sklenili, da bodo svoje dosedanje stališče ohranili in tudi duhovščini dali nalog, da svojega zadržanja napram vladi v nobenem oziru ne izpremenijo. Škofje so pričakovali, da bo papežev nuncij ob svojem povratku s kakšno pomirjevalno gesto olajšal napetost, toda surovo obnašanje predsednika jim je razblinilo vse takšne upe. Kulturni boj, ki je do sedaj bil več ali manj akademskega značaja, je zavzel ostrejšje oblike. Tako je vlada preteklo nedeljo s silo razgnala zborovanje katoliškega društva v Kovnu ter zaprla veliko število udeležencev. Iz Olitija poročajo, da je tamošnji župnik po službi božji sklical veliko zborovanje pod milim nebom ter svaril zbrane vernike pred dejanskimi izgredi nalogajoč jim, da naj se obrnejo na vlado s protestnim pismom. Ob tej priliki je bil dotični župnik, od v to svrhu nalašč naročene bande napaden in ranjen ter bi bilo pričakovati še hujšega, ako bi ne bili pristopili drugi zbor-

Pozdravna brzojavka Nj. Vel. kralju

Brzojavni pozdravi z blagoslovitve palače Pokojninskega zavoda. Na svečanem kosilu, ki je bilo po blagoslovitvi temeljev nove visoke stavbe Pokojninskega zavoda v Ljubljani, je bilo sklenjeno, da se pošlje udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru, nadalje brzojavni pozdrav ministrskemu predsedniku gen. Petru Živkoviču in ministru za socialno politiko in narodno zdravje Nikoli Preku.

Papež odlikoval beja v Tunisu

Rim, 18. apr. Z. Papež je tuniškemu beju Sidi Ahmed pašii dal red zlate ostroge. To izredno visoko odlikovanje je dobil zato, ker si je pridobil velike zasluge za zadnji evharistični kongres v Kartagi. Poleg tega tuniškega beja je bilo odlikovano tudi pet drugih oseb z redom Pija IV., Leona II. in papeža Silvestra.

Drobiž iz Spanije

Pariz, 18. aprila. AA. Havas poroča iz Bilbaa: Nacionalni desničarji avtonomne stranke Baskov so sklenili proglasiti avtonomno baskovsko republiko. Vlada je poslala tja četo vojakov, da ta pokret uduše.

Pariz, 18. aprila. AA. Havas poroča iz Madrida: Novi španski finančni minister je izjavil, da bo republikanska vlada spoštovala vse finančne obveze prejšnjih vlad.

K zakonu o soc. zavarovanju

Belgrad, 18. aprila. AA. Centrala industrijskih korporacij je poslala vlogo ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje, v kateri prosi, naj se skliče anketa, ki bo razpravljala o konkretnih predlogih zastran prispevkov pri nesrečah po tabeli nevarnosti, ki je dodana predlogu zakona za socialno zavarovanje. Po predlogu Centrale industrijskih korporacij, naj bi se te konference udeležili zastopniki ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, delodajalskega odbora centrale industrijskih korporacij in SUZORja.

Nizza v aprilu. Na veliki mednarodni razstavi medicinskih izdelkov, ki se je vršila ta mesec, sta bila odlikovana znana domača izdelka »Alga« za masazo in »Energin« za ojačenje krvi, živcev in telesa z najvišjim odlikovanjem: zlato svetinjo, velikim častnim pokalom in častno diplomu.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma oblačno in hladno. Na vzhodnem robu Alp nekoliko boljše in toplejše vreme.

rovalci in duhovnika rešili. Tudi iz drugih krajev prihajajo vesti, da policija neprestano ovira katoliške shode in katoliška zborovanja iz razlogov, da so protidržavna. Veliko je že število duhovnikov, ki so se morali pred sodnijami zagovarjati, ter so bili tudi že kaznovani z denarnimi globami in z večtedenskimi zapori. Duhovniki in katoliško ljudstvo pa zre s pogumnim očesom v bodočnost. Sedanja preganjanja bodo le pozivila in pokrepila versko prepričanje in poglobila versko življenje.

Kubanski kazaki — potomci Zaporožcev

Kazak je turško-tatarska beseda, ki pomeni v našem jeziku pustolovec, nomad, to je človek, ki nima stalnega bivališča. Razširjenje Rusije v preteklih stoletjih je v tesni zvezi s kazaki. Ruska oblast je na meje novoosvojenih dežel navadno naselila bojevitelne kolonije, kazake, da so branili domovino pred sovražnimi napadi. Tako imamo kazake različnih krajevnih imen, n. pr. kubanski, uralski, orenburški, semirečenski, amurski, usurijski kazaki, kazaki ob Tereku, Volgi itd. Najimenoitnejši so pa bili v južni Rusiji donski in zaporoški kazaki. Donski kazaki so za carja Ivana Groznega pomagali Jermaku Timofejeviču osvojiti prostrano Sibirijo.

Posebno zgodovino pa imajo Zaporožci ob reki Dnjepr. O Zaporožcih prvokrat poroča zgodovina za časa carja Vasilija II. Slepaga (1425—1462). Prvotno so bili to večinoma kmetje, katere so graščaki preveč tlačili, zato so zapustili svoje družine ter so odšli v stepe ob reki Dnjepr. Tu so živeli od samih rib, katere so poleti lovili in jih sušili za zimo. Zastopani niso bili samo Rusi, ampak tudi drugi narodi. Pozneje so se tu zbirali svobodoljubci iz vseh krajev in narodov. Bilo jih je vedno več, združili so se v občine ter so volili svojega poglavarja ali atamana. Ko jih je bilo že na tisoče, so hodili ropat v sosednje kraje, napadali so Turke in Tatare, pa tudi Rusom in Poljakom so delali veliko nadlogo. Napravili so si dolge, s kožo prevlečene čolne, s katerimi so ropali po Črnem morju, včasih so šli celo do Carigrada. Nagrabljeni plen so nosili domov ter so ga shranjevali na otokih v Dnjepru v posebnih ogradah, katerim so rekli »Seč«. Tam so hranili tudi smodnik, orožje in vse potrebščine za boj. Zaporožski kazaki niso bili oženjeni, radi so pa kradli po bližnjih krajih otroke, katere so izrežali za kazake. Zaporožci so se imenovali zato, ker so stanovali za dnjeprskimi slapji, kateri se ruski imenujejo »porogi«. Število zaporoških kazakov je sčasoma silno narastlo. Pri Chocimu se je poleg Poljakov bojevalo 30.000 zaporoških kazakov zoper Turke, kateri so bili seveda premagani.

Ker so poljski plemenitniki hoteli kazakom vzeti razne svoboščine, zato so nastopili pogosto zoper Poljake. Nazadnje so Poljake zapustili in so se podali pod oblast ruskega carja. A ruski carji tudi niso zaupali predzrim, svobodoljubnim Zaporožcem, zato so jih razgnali leta 1775.

V noči na 4. junij 1775 je ruska vojska obkolila »Seč« in jo dobesedno razrušila z vsemi poslopji. Vojsna blagajna Zaporožcev in vsa zemlja jim je bila odvzeta. Kazaki so bili razpršeni in so postali kmetje. Ataman Peter Kolniševski, vojni sodnik Pavel Golovati in načelnik štaba Ivan Globa so bili aretirani in poslani v Moskvo. Prvi je bil pozneje interniran na Soloveckih otokih, druga dva pa v Sibiriji. Isto noč je 5000 Zaporožcev na čolnih zbežalo po Dnjestru v Turčijo in so ustanovili novo »Seč« ob ustju Donave pod protektoratom turškega sultana, kjer so obdržali vse kazake svoboščine.

Cez 12 let, leta 1787, je izbruhnila vojna s Turčijo in ruska vlada je hotela ob tej priliki izkoristiti ostanke zaporoških kazakov. Vrhovni poveljnik Potemkin (izg. Patjomkin) jih je povabil na vojno; kazaki so se povabili odzvali ter so sestavili »vojsko zvestih kazakov«, tako nazvano v nasprotju z »nezvestimi«, ki so pobegnili v Turčijo.

Kazaki so se v bojih izborni izkazali. Prejeli so mnogo vojnih odlikovanj in nagrad; vojaška oblast jim je vrnila vse prapore in mnogo dragocenih stvari, katere so jim vzeli pri razrušenju »Seče«. In kar je najvažnejše, 30. januarja 1792 so dobili od carice Katarine II. dovoljenje, da se smejo naseliti na Tamanskem polotoku in dalje ob reki Kuban do tam, kjer se vanj izliva reka Laba. Njihova naloga je bila varovati mejo proti napadom kavkaških gorcev. In bivši »Zaporožci« so to tudi v polni meri storili.

V letih 1792 in 1793 so se »Zaporožci« po suhem in po morju selili v novo določene kraje. Zasedli so ves desni breg reke Kuban do izliva Labe. Dobili so novo ime »črnomorska kazaska vojska«.

Leta 1794 je bilo ustanovljeno mesto Jekaterinodar v čast carice Katarine II. Tam so zgradili cerkev, podobno kot je bila v »Seči«.

trdnjavo in vojašnice. V vse te kraje se je preselilo okrog 20.000 oseb obojega spola; prevladovali so seveda neoznenjeni. Sami od sebe so takoj sestavili 20 pedsotnijskih polkov, 10 polkov konjenice in 10 polkov pehote. Te številke jasno kažejo, da je vse za vojsko zmožno moštvo bilo pod orožjem. In od tega leta do 1864, ko je bil Kavkaz za Rusijo osvojen, torej celih 70 let, so kazaki neprestano prelivali kri v težkih bojih zoper drzne in hrabre prebivalce kavkaških gora. V teh bojih so se kazaki in njihovi voditelji proslavili z junaki in dejanji. Naj navedem le drzni naskok atamana, gen. Brezkrovnega. Ta se je s svojo četo prebil daleč med sovražne vrste. Sovražniki so mu ubili konja in so ga obkolili, da bi živega ujeli. On pa je s pištolo usmrtil njihovega voditelja Coko-Moko, zaklal je s sulico dva Črkeza, več drugih pa je ranil. Ranjen v glavo, prsa in pleča je izgubil skoraj vso kri. Nezvestnega radi izgube toliko krvi so tovariši kazaki spravili iz vojnega meteža na varno mesto. To se je zgodilo pred sto leti, 29. januarja 1829. V letih 1794 in 1803 se je preselilo na severni Kavkaz tudi precejšnje število donskih kazakov.

Leta 1860, ko je prišel v rusko ujetništvo imam Dagestana, posvetni in duhovni poglavar vseh Kavkazcev, Samil, so se kavkaški kazaki razdelili v tri oddelke. Vzhodni oddelek ob reki Terek so se imenovali Terski kazaki. Srednji oddelek je pripal Stavropoljski guberniji. Zahodni oddelek so se imenovali Kubanski kazaki. Ker so se leta 1828 pod atamanom Gladkim iz Turčije vrnili še oni »Zaporožci«, ki so se bili leta 1775 doli naselili,

je bil sedaj severni Kavkaz popolnoma zaseden od kazakov.

Radi pridnosti, delavnosti in naprednosti kazakov se je severni Kavkaz v teku stoletja razvil v bogato kulturno pokrajino. Prebivalstvo je znašalo okrog tri milijone duš. Razvito je bilo solstvo. Nižjih sol je bilo 2200, raznih mestnih sol 183 ter 120 klasičnih gimnazij in realnih učilišč. Te številke nam kažejo, da je pismenost bila pri kazakih zelo razvita.

Severni Kavkaz je bil poleg Ukrajine žitnica Rusije. Zivinoreja je bila na višku. Našteli so čez en milijon konj, okrog dva milijona goveje živine in čez tri milijone ovac. Svinj je bilo okrog pol milijona. Tudi industrija se je v zadnjem času pred svetovno vojno krepko razvijala.

Kar se tiče vojaške sposobnosti so bili pa kazaki najboljši ruski vojaki. Znani vojaški profesor, general Golovin, je izračunal, da je od kazakov v vojni bilo 94 odstotkov ranjenih in mrtvih in le 6 odstotkov jih je prišlo v vojno ujetništvo. V državljanski vojni so dali kavkaški kazaki 110.000 borcev, to je okrog 80 odstotkov vse dobrovoljske armade.

Mnogo kazakov je z generalom Wranglom zapustilo Rusijo in bivajo zdaj v raznih državah. Tudi v naši državi jih je precejšnje število. So pa tudi kot emigranti organizirani med seboj. V Belgradu imajo list »Kavkazskij kazak«, katerega izdaja posebna »Kubanskaja kancelarija«. Tu najdemo dopise krajevnih organizacij iz raznih dežel, priobčuje pa tudi dopise iz nekdanje cvetoče kubanske oblasti, kjer sedaj pod boljševiškim nasiljem — kakor vele dopisi — vlada revščina in obup. A. K.

Razburljiv prizor med nogometno tekmo.

Uspeh raketnega letala

Osnabrück, 15. aprila.

Iznajditelj in prejšnji letalec Reinhold Tilling je v sredo objavil, da bo izvršil svoj poskus z raketnim letalom. K tej priliki je povabil zastopnika oblasti in nemškega časopisja. V posebnem predavanju je konstruktor razložil svoje načrte in izjavil, da more začeti s prometom letal, ki bi jih gonila raketa, že na podlagi dosedanjih uspehov. Raketa s tekočo eksplozivno silo pa še ne bo skoraj pripravna za uporabo. Posrečilo se mu pa je po dolgoletnih poskusih, izvršiti raketo, ki jo goni smodnik, kateri dalj časa gori. Ima dva tipa: Ena konstrukcija se more dvigniti v zrak kakor izstreljena krogla. Druga konstrukcija pa ima tip rakete za poštna letala in je opremljena s posebnim pedalom. Trup rakete je opremljen z nosilnimi ploškami in neke vrste plavutmi. Model, ki ga je imel narejenega in ga je pokazal občinstvu, omogoča, da se bodo ljudje v bližnji bodočnosti že lahko na ta način vozili. Upa, da bo v teku enega leta lahko že odletel s svojim raketnim letalom. Njegovi modeli pa so že danes za meteorologijo največje važnosti.

Nato je razkazal svoje modele ob velikem jezeru pri Lemförde na ploskovini 22 kvadratnih kilometrov. Najprvo je pokazal rakete brez letalskih aparatov, ki se odlikujejo od drugih

v tem, da izredno dolgo gore in da se morejo dvigniti že 3000 metrov visoko. O konstrukciji je povedal le, da ima tako silo, kakor strojna puška. Na pa mogoče reči, da bi bil ta njegov poskus navzoče prepričal in jim izbil vse dvome. Kajti tretja raketa je eksplodirala kmalu, ko je bila izstreljena, torej prehitro. Popolnoma pa je uspel poskus z raketami, ki so imele letalske naprave in ki so se dvignile 1500 do 2000 metrov visoko. Presenetljivo je bilo videti, kako je raketa, ko je izčrpala vse svoje moči v lahmem letu letela nazaj proti zemlji ter varno in gladko pristala. Čeprav so modeli narejeni radi varčevanja le iz bolj šibkega lesa, vendar niso bili niti najmanj poškodovani. Tudi poštni predmeti, ki jih je za poskušnjo nosila raketa s seboj, so prišli na zemljo brez poškodbe.

Tudi drugi model poštnega letala je pokazal, da pričakovanja niso bila pretrana. Tako, ko je raketnemu letalu v zraku končno pošla gonilna sila, so se odprle plavuti na repu v nekaj zračni vijak, s pomočjo katerega se je padec letala reguliral, tako da pri pristanku ni bilo nobenega udarca.

Povabljeni gostje in številno občinstvo so iznajditelja burno pozdravljali, magistrat mesta Osnabrück pa mu je izročil zlato kolajno mesta, njegovemu sotrudniku pa srebrno.

Nr. Resch, avstrijski minister za socialno politiko, ki je te dni podal svojo demisijo.

Gospodov kelih

V pariškem Louvru bo majnika odprta velika zgodovinska razstava krščanske umetnosti. Poleg drugih dragocenosti bo razstavljen tudi svetovno znani antiohijski kelih, ki so se ga po mnenju nekaterih znanstvenikov posluževali Kristus in apostoli pri zadnji večerji. Našli so ga pod razvalinami velike bazilike, ki jo je zgradil v Antiohiji cesar Konstantin. Svetišče je pozneje postalo žrtev potresa.

Vse starine, ki so jih odkrili v bližini kelih, so izvirale iz prve krščanske dobe. Med drugim so bile zraven podobne Kristusa in desetih apostolov iz prvega stoletja po Kr. Za našo dobo je značilno, da je postal kelih zasebna lastnina znanega ameriškega nabiralca. Slednji ga varuje v oklopnih kletih newyorške Chatam Fenix banke, kjer seveda ni dostopen javnosti.

Kelih z drugimi starinami iz te zbirke bodo prihodnji teden odposlali iz Newyorka v Pariz.

Električna čuda bodočnosti

Senator Marconi je londonskim časnikarjem dal nekatera pojasnila, kakšnih čudes nam je v bodočnosti pričakovati od elektrike. Povedal je:

Ultrakratki valovi, ki jih pravkar pročuje, bodo povzročili v telefonskem prometu in v občejanju na daljavo sploh silen prevrat. Njihova važnost se je pravkar pokazala pri poskusih v Londonu, ko so čisto razločno iz Londona v Indijo in Avstralijo lahko govorili s pomočjo 15 meterskih valov, z Italijo pa s pomočjo 9 meterskih. Pri tem je najvažnejše to, da bodo ti razgovori na take ogromne daljave ostali lahko popolnoma tajni. Na Marconijevi ladji »Electra« so ugotovili, da so Marconijeve besede, ki jih je govoril v svet, prišle okrog zemlje nazaj v eni sedminki sekunde ter so jih popolnoma razločno slišali. S pomočjo teh kratkih valov bo mogoče neposredno govoriti

Prof. Pierre Curie, slavní francoski fizik, ki je s svojo ženo Marijo leta 1898 iznašel radij in polonij. Jutri bo preteklo 25 let, kar je umrl v Parizu. Leta 1913 sta on in njegova žena dobila Nobelovo nagrado.

z vsakomur, samo da bo dotičnik imel naravnano ravno tako valovno dolžino. Zato takim razgovorom ne bo mogoče prisluškovati. Ti ultra kratki valovi premagajo slabo vreme, mokroto in meglo. Zaradi tega bo mogoče te ultrakratke valove uporabljati na ladjah in letalih, s čemer bo preprečena marsikaka nesreča. Ko bi bili ladji »Florida« in »Gloriose« že imeli oddajne postaje za tako kratke valove, bi se jim ne bila primerila nesreča. Tudi letala se lahko nekako zagrnejo v območje teh valov ter s tem opozore druga bližajoča se letala nase ter se s tem izognejo katastrofi.

S tem pa se je tudi skoraj že uresničila možnost z električnimi valovi od daleč voditi in krmariti ladje ter letala. Dosedanji poskusi, ki so se šele začeli, so bili ugodni. Vsekakor bo mogoče v kratkem času kontrolirati motorje iz daljave s pomočjo električnih valov. Na vprašanje, če to velja tudi za bojne ladje, posebno pa za napade letal na sovražno ozemlje, je odgovoril Marconi, da ti kratki valovi to omogočajo. »Vendar pa se s temi vprašanji ne pečam, ker so moji poskusi namenjeni mirnemu napredku, zblizanju narodov in medsebojnemu sporazumevanju med ljudmi.«

Na vprašanje, če bo s temi valovi mogoče sporazumevati se tudi z živimi bitji na drugih zvezdah, je odgovoril Marconi: »Če bi za to bili potrebni samo kratki valovi, bi bilo to vsekakor mogoče. Toda tako sporazumevanje naravno zavisi tudi od drugih okolnosti, ki pa z elektriko nima nobenega stika.«

Velik požar v eni najlepših palač v Berlinu. Nedavno so Združene države Severne Amerike kupile za svoje berlinsko poslaništvo krasno Blücherjevo palačo. V tej palači je te dni izbruhnil požar, ki jo je v notranjosti skoraj popolnoma opustošil. Glavna dvorana (na desni) je popolnoma zgorela.

PRAVA POT

Z VEČER

Z JUTRAJ

za temeljito in štedljivo pranje. Schichtova metoda je enostavna in praktična. Z Žensko hvalo se zvečer namoči, s Schichtovim terpentinovim milom pa prihodnje jutro izkuha.

TO JE CELO DELO PRI
SCHICHTOVI METODI

Temeljni kamen nebotičnika blagoslovljen

Ljubljana, 18. aprila.

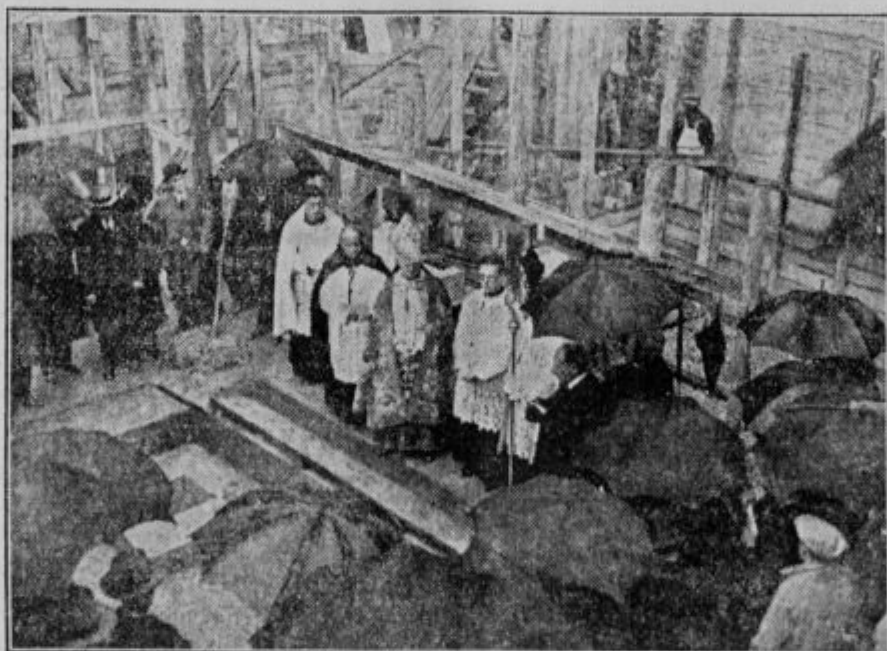
Danes opoldne se je izvršila svečana blagoslovitev temeljnega kamna velikega nebotičnika Pokojninskega zavoda. Stavbišče je bilo primerno urejeno, tako da je bilo prostora za visoke goste. Nekoliko pod dnom kleti je bil zgrajen močan betonski blok kot temeljni kamen. V sredini bloka pa je bila precejšnja odprtina, v katero naj bi se shranila bakrena skrinjica z listino o graditvi palače in blagoslovitvi temeljnega kamna. Ob strani je bil postavljen oltarček in model nebotičnika iz mavca.

Na stavbišču so se najprej zbrali predsednik Pokojninskega zavoda g. Vrtovec, ravnatelj dr. Sagadin in podravnatelj dr. Vrančič. Kmalu so začeli prihajati gostje, ki so jih sprejemali zastopniki Pokojninskega zavoda. Napovedanih gg. ministrov k blagoslovitvi ni bilo, ker so bili nujno zadržani na seji finančnega oddelka v Beogradu, pač pa so delegirali svoje zastopnike, in sicer socialni minister načelnika oddelka za socialno politiko pri banski upravi dr. Dolšaka, pravosodni minister pa predsednika višjega deželnega sodišča dr. Rogina. Svečanosti so se udeležili tudi ban dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer, zastopnik SUZORA iz Zagreba dr. Matjašič in komisar »Merkurja« iz Zagreba Blaško Stilič in direktor dr. Mihelčič, župan ir. Puc, podžupan prof. Jare, podpredsednik Zbornice za TOI Ivan Ogrin, delegat zavoda in še mnogo zastopnikov tujih in domačih zavodov, oblasti in uradov.

Ob 12 se je pripeljal nadškof dr. Jeglič in predsednik Pokojninskega zavoda g. Vrtovec je izgovoril svečano blagoslovitev s sledečim govorom:

Govor predsednika g. Vrtovca

Veselo spoštovana gospoda! Čast mi je, da kot predsednik Pokojninskega zavoda za privatne nameščence v Ljubljani, ki vrši funkcije za Slovenijo in za Dalmacijo, odvarjam današnjo slavnost blagoslovitve in polaganja temeljnega kamna za najvišjo zgradbo v Jugoslaviji in za bodoči dom

Blagoslovitev temeljnega kamna palače PZ

je že pod streho, prva visoka zgradba zazidana na 16 metrov visokih stebrih v živo konglomeratno skalo bo že letos pod streho, in zadnji trakt bo tudi spomladaj že pripravljen za vselitev.

Naj bo nova stavba viden spomenik in branik življenjskih predpogojev zasebnim nameščencem, naj bo temeljni kamen za boljši gospodarski razvoj naše ožje in širše domovine, naj bo dokaz enotnosti vseh naših krogov za velike in skupne gospodarske cilje, naj bo glasnik modernih socialnih stremeljenj in zakonodaje naše države, naj bo simbol velike in neomajne ljubezni našega naroda do svobodne, močne in konsolidirane Jugoslavije, do našega ljubljene kralja Aleksandra I. in visoke naše dinastije, ter nov impulz za podvig naše domače umetnosti in kulture.

Vas pa, si voslasi naš narodni vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič, prosim, da izvršite blagoslovitev.

Nato je še prečital listino, katero naj bi vzdali v bakreni skrinjici v temeljni kamen. Besedilo listine smo že objavili v listu.

Govor nadškofa dr. Jegliča

Nadškof dr. Jeglič je nato v daljšem govoru dal duška svojemu veselju, da se gradi tako velika palača iz prispevkov privatnih nameščencev.

»Dve veliki vodilni ideji sta vodili vse tiste, ki jih pomočjo blagoslovimo danes temelj tej novi palači. Prva velika ideja je ljubezen do samega sebe, druga pa ljubezen do bližnjega. To

zgradbo je rodila življenjska potreba, ki je združila vse privatne nameščence in jih pripeljala do misli, da bodo uživali v bodočnosti sadove prejšnjega dela. Gnala jih je pri tem še najbolj skrb za bodočnost. Druga misel pa se je izrazila zlasti s tem, da je bila možna izvedba tega velikega načrta le s skupnimi močmi za dobroto pokojninskega zavarovanja. Najlepše pri vsem pa je to, da so prispevali oboji, tako delodajalci kakor delojemalci. Posebno pa moramo pozdraviti dejstvo, da je pomagal Pokojninski zavod graditi stanovanjske hiše, v katerih so dobili številni nameščenci s svojimi družinami streho in zatočišče. S tem, da je zavod gradil in še gradi stanovanjske hiše, se je omilila brezposelnost in tako so dobili delo in zaslužek premagali delavoljni delavci. Brezposelnost, ki se danes vedno bolj veča, dokazuje, da je danes v našem gospodarstvu nekaj gnilega, da bo treba to čim prej popraviti. Zato je treba, da pogledamo vase, da živimo tako, kakor nas uči naša vera, in da smo si bratje med seboj. Moramo se dejansko ljubiti in pomagati si v vseh težavah življenja. In ta ljubezen, ki žrtvuje vse, nam bo prinesla edina srečno budočnost. Na tem prostoru, kjer polagamo danes temeljni kamen, naj vlada poštenje in živijo ljudje, prepojeni s pravim krščanskim duhom. Pri tem delu naj Bog blagoslovi vse one misli, ki so namenjene pomoči bližnjemu, in misli, ki naj bi pomagale doseči vse one cilje, ki si jih je postavil Pokojninski zavod za nameščence.«

Nato je naš nadvladika v kratkem obredu blagoslovil sol in vodo, blagoslovil nato ob asistenci domačega župnika p. dr. Gvidona Ranta z blagoslovitvijo vodo temeljni kamen in vzdal vanj skrinjico s spominsko listino. Ko je udarjal s kladivom po temeljnem kamnu, je želel blagoslovi vsem, ki so sodelovali pri gradbi, in vsem, ki bodo bivali pod njeno streho. — Za njim je udaril s kladivom predsednik Pokojninskega zavoda Vrtovec in prosil g. bana dr. Marušiča, naj stori isto. Ban je to storil in v kratkem nagovoru poudaril, da je nova palača živ dokaz bratstva. Za njim je udaril po kamenu dr. Dolšak, nato komandant dravske divizije general Ilić, ljubljanski župan dr. Dinko Puc, ki je spregovoril nekaj besed, za pravosodnega ministra je s kratkim geslom udaril predsednik dr. Rogina, nato podpredsednik Zbornice za TOI Ogrin, za Zvezo industrijcev Hribar, podpredsednik Lovšin, predsednik velesojma Bonač in komisar OUZ dr. Krek, vsak je ob udarcu ob temeljnem kamnu izpregovoril kratko geslo v prosep in srečo nove »lave in zavoda.

Po končani slovesnosti je povabil predsednik Pokojninskega zavoda vse udeležence in goste na malo »juher, nakar je bila svečanost zaključena nad izpraznjenim stavbiščem pa sta veličastno vihrali dve dolgi državni zastavi.

Na svečanem kosilu

ki je bilo na čast gostom v veliki dvorani »Kazinec«, je bilo izrečenih več pomembnih govorov. Prvi je spregovoril predsednik zavoda g. Vekoslav Vrtovec, ki je poudaril, da je sedanje delo Pokojninskega zavoda ob desetletnici svojega obstoja prineslo že lepe uspehe. Posebno pomembno je to, da je Pokojninski zavod svojo kreditno politiko usmeril v tako smer, da more brezposelnost in socialno bedo na eni strani lajšati, na drugi strani pa, da dobi naša trgovina in industrija v produktivnih in investicijskih kreditih ter delih za javne svrhe vsaj deloma povrnen gotov ekvivalent. Zato Pokojninski zavod gradi, zato polaga temeljni kamen ne samo visoki zgradbi, ampak tudi delu za procvit našega gospodarstva. Vse bodri zavest, da stoji za Pokojninskim zavo-

dom celokupna naša javnost, da ni nesoglasij med delodajalci in delojemalci, ampak se vsi zavedajo velikega cilja zavoda. In naj ve celokupna naša javnost, da smo pri tem vprašanju vsi eno in hočemo ostati eno v strnjeni fronti za skupne cilje.

Za njim so spregovorili pomembne besede o Pokojninskem zavodu še podpredsednik Evgen Lovšin, imenu nameščencev, podžupan prof. Evgen Jare v imenu mestne občine ljubljanske in ban dr. Drago Marušič. Za njimi so spregovorili še v imenu industrijcev ing. Milan Suklje, v imenu Zbornice za TOI podpredsednik Ivan Ogrin, ki je poudaril pomen domačega graditeljstva, nato komisar »Merkurja« Blaško Stilič, ki je ugotovil, da je v Ljubljani sedež socialnega in konstruktivnega dela. Nato so govorili še komisar OUZ Miha Krek, ki je poudaril, da je današnji praznik praznik dela, za njim predstavnik Zveze bančnih uradnikov iz Zagreba, ravnatelj Osrednjega urada za zavarovanje delavcev Matjašič, predsednik Zveze trgovskih gremijev Josip Kavčič, tajnik Delavske zbornice Filip Uratnik, v imenu zasebnih nameščencev Zemljič, ravnatelj zavoda Sagadin in v imenu Trgovskega bolniškega društva Klinar.

SOL CN PEGE
odstranjuje naglo in brez sledi
„CREME ORIZOL“
Dobiva se povsod
Depot: **COSMOCHEMIA, Zagreb**
Šmihelkova ulica 25

Kmetijski praznik v D. Lendavi

Slov. krajina, 17. aprila.

Prireditve, ki se bo vršila v nedeljo, 19. t. m., popoldne od 15 naprej v Dol. Lendavi, je ne le za Lendavo, marveč ves lendavski okraj in za napredek kmetijstva sploh tako važna, da se mora spre- govoriti o njej tudi na tem mestu.

V Dol. Lendavi in okolici je delovalo kar 6 nadaljevalnih šol in sicer v: Dolnji Lendavi, Centibi, Petišovcih, Veliki Polani, Črensovcih kmetoko nadaljevalna šola, v Centibi pa še posebej gospodinjstvo-nadaljevalna šola. V nedeljo bo zaključena slovesnost teh šol.

Omenjene šole so dosegle v šol. letu 1930-31 velike uspehe. Da pa se veselje do smotrnega gospodarstva še poveča, bo tudi zaključna prireditve prav slovesna. Spored prireditve bo jako pester in bo obsegal sledeče točke: 1. Pozdravni govor lendavskega župana g. Siftarja Geze, bivš. nar. poslanca. 2. Poročilo vseh šol. 3. Predavanja fantov in deklet o tloznanstvu, sadjarstvu, gospodarstvu, gospodinjstvu in našem občestv. življenju. 4. Razdelitev spričeval. 5. Petje in deklaracije. 6. Predstava igrokaza »Pri Brodnikovich.

Podobne prireditve v tako velikem obsegu Slovenska krajina še ni imela, radi tega jo moramo samo pozdraviti. Na severni meji, med ljudstvom drugega jezika je nedogledne važnosti tudi v narodnem pogledu. O gospodarskem pomenu pa niti govoriti ni treba.

Tatvina cerkvenih prtov na Bledu

Bled, 16. aprila.

V noči od torka na sredo je bilo vlomljeno v zakristijo župne cerkve na Bledu ter ukradeno iz predala omare v zakristiji: 4 oltarni prti, med temi trije prti lepi, eden pa že precej rabljen. Pred nakupom svarimo in prosimo eventualnega prodajalca naznaniti najbližji orožniški postaji odn. policiji.

8 vlomov v eni noči

Murska Sobota, 17. aprila.

Kar se je zgodilo v Soboti eno zadnjih noči, spada med redkosti. Neznani vlomilci so deloma vdrli, deloma pa poskusili vdreti pri raznih hišah. Pri Sarotarjevih so izrgali okno na kleti in so odnesli kure. Pri Pojbiču so strli okno. Ropot je vzbudil fanta in ta je nočne goste preganjal. Od Rantaševih, Durinčevih, Horvatovih, Lončarjevih in Papičevih so odnesli kure. Na masten plen so naleteli pri Gorčanovih. Tam so strli vrata in so odnesli iz kleti dva čebra masti.

Vlomi so vzbudili veliko razburjenje. Začelo se je iskanje in uganjanje, kdo bi mogel biti vlomilec, a storilci so izginili brez sledu. Našli so samo en čeber, ki je bil pa že prazen.

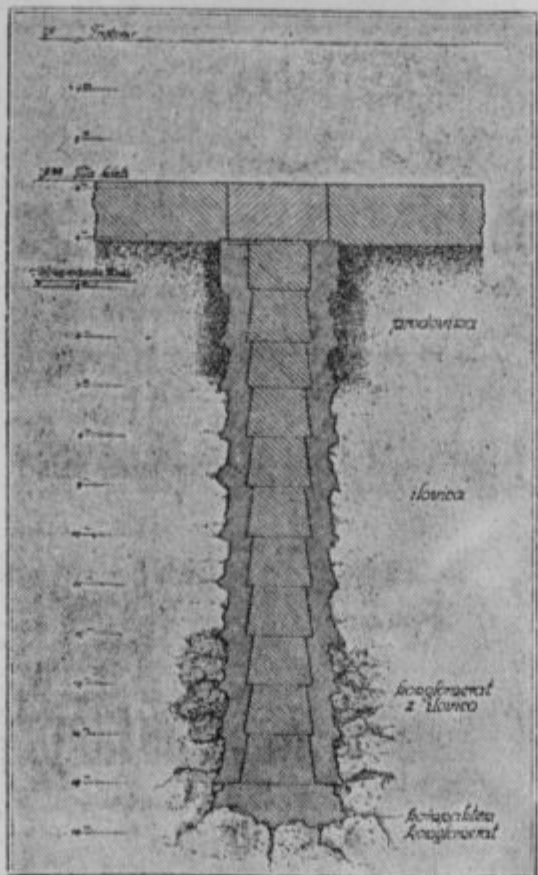
Kopališče Gleichenberg
Avstrija, Štajersko
Sloviti zdravilni vrelci,
moderne zdravilne naprave
Odlični zdravilni uspehi pri
katarlih, asimih, emphysemu, boleznih srca
Najlepše okrevanje
Penzija od Din 63.— dalje
Sezija od 16. aprila do oktobra

Predsednik Pok. zavoda g. Vek. Vrtovec

Pokojninskemu zavodu za privatne nameščence. Današnji dan pomeni nov mejnik o razvoju našega zavoda, novo dobo glede konsolidacije zavarovanja privatnih nameščencev. Naš zavod mora v zmislu določb zakona in statuta nalagati plodonosno svojo imovino tudi v nepremičnine in sicer po ključu in proporciju vplačanih premij v posameznih banovinah. Za bazo te naložbe v nepremičnine je določenih v sporazumu s g. ministrom za socialno politiko približno 20 odstotkov imovine zavoda. Ljubljana sama s svojo okolico ima 35 odstotkov vseh zavarovancev zavoda. Ljubljana je sedež našega zavoda, Ljubljana, glavno mesto dravske banovine, eno najvažnejših mest na meji države in pa središče Slovenije, njene kulture in njenega gospodarstva, in zato je pravično in pošteno, »da naše rno bo imelo leho — in nam bo letina pod varno streho«, kot nam je zaklical naš veliki glasnik Zupančič, da se ravno v Ljubljani dvigne veliki naš dom, ki naj ne bo samo glasnik boljše bodočnosti privatnih nameščencev, ampak tudi klicar naše vobode in našega gospodarskega napredka.

Ideja, da dobimo ob Dunajski cesti in Gajevi ter Beethovnovi ulici zaokrožen kompleks z visoko zgradbo, ki bo ustvarila trgovski center Ljubljane, je izšla od našega arhitekta prvaka Jožefa Plečnika. Načrte je izdelal zavodov arhitekt ing. Vladimir Šubie. In g. minister za socialno politiko je ta projekt in proračun blagohotno odobril. Srednji trakt

Prerez skozi enega od 16 betonskih stebrov, ki nosijo temelje palače

Titulescu propadel

Novo vlado sestavil prof. Jorga

Bukarešta, 18. apr. ž. Titulescu je sestavil svojo vlado osebnosti in strokovnjakov, v kateri je on predsednik in notranji minister. Zunanji minister bo Jan Ghika, romunski poslanik v Rimu. »Diminutae« plše danes zjutraj, da so ostali ministri sledeči: Finančni minister Manolescu, dosednji trgovski minister, vojni minister Kondeseu, dosednji vojni minister, trgovski minister ing. Vasilescu, univerzitetni profesor v Bukarešti, poljedelski minister Komarcescu, prometni minister Garoflid, bivši državni sekretar, a v vladi bosta tudi Argetoianu in prof. Jorga.

Titulescu je izjavil, da gre danes ob pol 12 dopoldne v dvor in je verjetno, da bo vlada imenovana že tekom dopoldneva, a takoj po imenovanju nove vlade bodo ministri položili prisego.

Kralj je povelj izdal dekret, s katerim skliče parlament za 22. t. m. in na prvi seji bo Titulescu razložil ostalim ministrom program njegovega finančnega in gospodarskega načrta. Parlamentu bo vlada predlagala nekoliko zakonskih návrhov, kot n. pr. zakonski predlog o dopolnitvi ali spremembi zakona o volitvah in novi finančni zakon. Ta vlada bo le prehodna, ker se Titulescu še vedno pogaja s strankami radi sestave vlade narodnega edinstva. Po vsej Romuniji vlada veliko razburjenje, posebno v političnih krogih in sicer radi tega, ker vlada še ni sestavljena oziroma ker se sestava iste ni javila v tisku. V zvezi s tem se širijo razne kombinacije, ki vznemirjajo ljudstvo.

Bukarešt, 18. aprila. kk. Politična kriza se je tekom današnjega dne senzacionalno preokrenila. Kralj je poklical k sebi Titulescu in mu izjavil, da želi Argetoianu za notranjega ministra. Titulescu je odgovoril, da je to nemogoče, ker v primeru, če se imenuje Argetoianu, ne more računati na pomoč parlamenta. Nato je šel Titulescu k Maniu in mu sporočil željo kralja. Med tem časom pa je Argetoianu predlagal profesorju Jorgi, naj on prevzame sestavo vlade. Jorga je odšel k Maniu in zahteval pomoč narodne kmečke stranke za vlado Jorga z

Argetoianuom kot notranjim ministrom. Maniu pa je v imenu stranke odrekel pomoč. Titulescu je nato ob 6 zvečer šel h kralju in mu sprlo novega položaja vrnil poverjeni mandat.

Kralj je nato povelj sestavo vlade profesorju Jorgi in zahteval, da mora pripadati kabinetu tudi Argetoianu. Jorga je potem sestavil vlado tako:

Ministrski predsednik in prosvetni minister: prof. Jorga;

finančni minister: Argetoianu;

minister za zdravstvo in javna dela: dr. Cantacuzeno;

trgovski minister: Manolescu;

notranji minister: dr. Camarazescu, ki je bil dosedaj regionalni direktor v Valahiji;

zunanji minister: Ghica, sedaj romunski poslanik v Rimu;

prometni minister: Valcovici, rektor politehnike v Temešvaru;

pravosodni minister: Hamangiu, sodnik kassacijskega sodišča;

kmetijski minister: Jonescu Sisesti;

vojni minister: general Amsa Stefanescu.

Zvečer ob 20.30 je novi kabinet prisegel pri kralju. Pri prisegi so manjkali zunanji minister Ghica, ki je v Rimu in so ga brzojavno pozvali v Bukarešt, dočim vodi začasno njegovo ministrstvo Jorga. Dalje je manjkal pri prisegi tudi notranji minister Camarazescu, ki se nahaja na deželi in bo šele jutri prišel v Bukarešt.

Jutri ob enajstih bo prva seja ministrskega sveta. Ministrski svet bo izdal manifest po vsej deželi. Vlada se bo predstavila parlamentu, ki bo v kratkem sklican. Če bo vlada tam dobila zaupnico, bo parlament razpuščen. Že sedaj pa se lahko reče, da bo parlament izrekel vladi zaupnico.

Trgovski minister Manolescu je danes izstopil iz narodno-kmečke stranke. Od članov novega kabineta pripada sedaj narodno-kmečki

stranki samo Camarazescu. Ni znano kako bo uredil svoj odnos z narodno-kmečko stranko.

Jorga je moral svojo vlado sestaviti v najkrajšem času. Poljal se je osebno k vsem ministrskim kandidatom, da jim sporoči nameravano imenovanje. Katerega ni dobil doma, mu je pustil vizitnico, s katero sporoča, da bo dotični na željo kralja imenovan za ministra. Za kmetijskega ministra Jonescu Sisestija pa je napisal na vizitko napačen naslov, tako da Jonescu ni prišel k prisegi. Hitro so mu telefonirali naj vendar pride. Jonescu o vsem ni nič vedel in je začuden vprašal zakaj gre, in ko so mu povedali, da je imenovan za ministra in da mora priti k prisegi, je jezen odvrnil, naj se ne delajo norca in ne zbijajo šale. Šele potem so mu z osebnim odposlancem razjasnili novi položaj.

Program nove vlade

Bukarešt, 18. apr. kk. Ministrski predsednik Jorga je dal Vašemu dopisniku naslednjo izjavo: Gospodarski program nove vlade je isti, kakor ga je izdelal Titulescu in odobril kralj. Program odgovarja današnjim potrebam dežele. Ne obetamo nobenih čudežev, ki jih ne moremo izpolniti. Čudeži morajo priti od romunskega naroda. Glede zunanje politike je izjavil: Njegova oseba je jamstvo za kontinuiteto zvestih in pristranskih odnosov, ki obstojajo med Romunijo in delom evropskih držav. Navdahnjeni z istim upanjem v boju za pravico na oni liniji, kateri je sledil tudi Mironescov kabinet, bomo nadaljevali isto politiko miru in čuvanja pogodb, ki spada med nespremenljivo tradicijo romunske politike. Kot posebnost v zunanji politiki je Jorga pristavil, da bo skušal postaviti diplomatske odnose Romunije z drugimi vlada mi na temelj izmenjave pravih kulturnih vrednot.

V političnih krogih prevladuje mnenje, da bo parlament dal novi vladi zaupnico, na kar bo sledil razpust parlamenta v maju.

Turneja marib. Glasbene Matice

Niš, 18. aprila. I. Že smo v četrtem mestu po programu naše turneje, to je v Nišu. Sprejem je bil pristran in lep. Prebivalci Niša so v polnem številu prihiteli na postajo, da sprejmejo Slovence. Po uradni pozdravi predsednika občine ing. Sandorevica se je za sprejem zahvalil matični predsednik Arnuš. Kakor v vseh drugih mestih matične turneje, se je tudi v Nišu razvil sprevod s predstavniki oblasti humanitarnih društev in z vojaško godbo na čelu. Kakor v vsakem mestu, smo bili tudi tukaj gostje mestne občine. Pri obedu je najprej pozdravil predsednik pevskega društva »Branko«, ravnatelj gimnazije Milinković. V imenu bana moravske banovine nas je pozdravil načelnik prosv. oddelka Kraljičev.

Koncert se je zvečer vršil v polno razprodani dvorani. Med drugim so se udeležili koncerta gosp. ban Zivanovič, bivši minister Cvetkovič, visoki uradniki in najodličnejši predstavniki družbe. Vse točke programa so bile sprejete z velikim razumevanjem in burnim aplavzom. Več pesmi so morali ponoviti. Koncert je bil zaključen z velikim aplavzom, ki ni hotel prenehati, dokler ni zbor zapel še dve pesmi. Po vsej dvorani so se začeli burni klici: »Živeli bratje Slovenci! Po koncertu smo bili povabljeni po kapelniku g. Šetini v hotel »New-vork« na čevapečice, niško specialiteto.

Kruševac, 18. aprila. I. Po vseh mestih naše turneje, kjer smo že imeli svoje koncerte, smo bili krasno sprejeti. Nepopisljiv pa je bil v Kruševcu.

Jugosl. razstava v Bratislavi

Bratislava, 18. aprila. AA. Danes je bila v paviljonu Slovaške Umetniške Besede otvorjena jugoslovanska razstava grafikonov, diagramov in fotografij, ki ga prireja centralni presbiri pri predsedništvu ministrskega sveta. Razstava je pod pokroviteljstvom jugoslovansko-češkoslovaške lige.

Ker je razstava doživela velik uspeh v Pragi in Brnu, je v Bratislavi vladalo zanj veliko zanimanje. Ob otvoritvi so se zbrali mnogostevilni zastopniki političnega, gospodarskega in kulturnega življenja, osebno sta bila navzoča predsednik pokrajinske uprave dr. Orság s šefom predsedništva dr. Halo, dalje so bili jugoslovanski generalni konzul v Bratislavi Mihetič, vsi tuji konzuli v Bratislavi, namestnik predsednika občine Kraus, predsednik Slovaške Umetniške Besede arhitekt Jur-

kovič, šef tiskovnega oddelka Kalač, predsednik novinarskega sindkata in glavni urednik lista »Slovenski Dennik« Houšek. V imenu prosvetne zveze se je otvoritve udeležil tajnik Vratina, dalje so bili navzoči zastopniki bratislavskih listov in člani jugoslovanske kolonije.

Predsednik češkoslovaško-jugoslovanske lige dr. Bela je otvoril razstavo z govorom, v katerem se je zahvalil centralnemu presbiri, ki je dal tudi Bratislavi priliko, da se seznani z napredkom kraljevine Jugoslavije na vseh področjih narodnega življenja zadnjih 10 let.

Razstava bo odprta do 22. aprila. Iz Bratislave se preseli v Poznanj, kjer bo otvorjena v okvirju tamkajšnjega velesejma.

Iz Bolgarije

Sofija, 18. aprila. AA. Bolgarska agencija poroča: Kralj Boris je zaključil sedanje zasedanje parlamenta. Ceremonija je imela poseben sijaj radi tega, ker je bila kraljica Jovanka prvič v parlamentu. Kralj je prečital prestolno besedo ter naglasil dejstvo, da sta dve zakonodajni dobi mogli v zakonito predvidenem roku zaključiti svoje zakonodajno delo. To je znak, da so se razmero stabilizirale in normalizirale. Kralj je priznal aktivnost parlamenta na zakonodajnem polju. Naglasil je gospodarsko krizo, ki jo mora Bolgarija skupno z ostalimi državami prebroditi. Dejal je, da radevolje prizna, da so bili napravljeni z naporom vsi koraki, da država pride iz tega stanja. Pri izhodu iz parlamenta so kralja in kraljico živahno pozdravljali.

Avstralijska boja z bančami

Melbourne, 18. aprila. AA. Zvezni zakladni minister Theodore je v avstralski skupščini izjavil, da bo banke odklonile nadaljno podporo vladi. Nadaljeval je, da banke poizkušajo dobiti nadzorstvo nad vlado. Svaril je banke, naj ne vztrajajo pri svojih namelih, ker bi bila vlada drugače prisiljena ustaviti plačilo čekov, izdanih v poravnano izdatkov, ki jih je dovolil parlament. Vlada bo nadalje prisiljena, da odpove razne pogodbe in ne izpolni svojih obveznosti. Zakladni minister je končno izrazil upanje, da bodo banke preklicale ultimatum in tako preprečile groženo krizo. Ministrski predsednik je dejal, da bo razpustil zborstvo, ako bo senat odklonil zakonski načrt o emisiji državnih zadolžnic. Splošne volitve bi se vršile v tem primeru že meseca julija.

Belgijski profesor izginil v Italiji

Bruselj, 18. aprila. kk. V Bruslju je vzbudila senzacijo afera mladega belgijskega profesorja Moulina, ki je odšel o Veliki noči z nekaterimi svojimi prijatelji na izlet v Italijo, pa se ni vrnil v Belgijo. Profesor Moulin je studiral leta 1927 in 1928 na vseučilišču v Bologni in deloval tam kot blagajnik neke ustanove. Bil je znan radi svojih protifašističnih nazorov in se sedaj bojuje v Bruslju, da je v Italiji zapadel izjemnemu sodišču za varstvo države. Danes so študenti v Bruslju sklicali protestno zborovanje in zahtevali pojasnit od italijanskih oblasti, ki trdovratno molče. Zahtevali so tudi, da se znanje ministrstvo obrne na konzulat v Milanu, kjer je izginila sled po mladem profesorju. Zahtevali so tudi, da belgijsko poslanstvo v Rimu poveljuje po profesorju. De sedaj ni bilo mogoče zvedeti, kje se profesor nahaja.

Sovjeti gradijo trg. mornarico

Moskva, 18. aprila. AA. Molotov je kot predsednik vrhovnega sveta za delo in obrambo predložil vrhovnemu gospodarskemu svetu in ljudskemu komisariju za ceste in prevoze spomenico, ki v njej zahteva naj se izdajo ukrepi za obnovo nekdanje ruske trgovinske mornarice. Molotov podarja, da je 90% ruskega izvoza navezanega na vodno pot, da pa je ruska trgovinska mornarica pri tem prevozu malenkostno udeležena. Na ruskih ladjah naj postane kapitan zopet odločilni činitelj in odgovorni vodja, ki se mu morajo pokoriti ne samo mornarji, marveč tudi strojniki.

Gauvain umrl

Pariz, 18. apr. kk. Danes je v starosti 70 let umrl zunanje-politični ravnatelj lista »Journal des Debats« in belgajski častni meščan, znani naš prijatelj Avgust Gauvain.

Drobne vesti

Sofija, 18. apr. AA. Današnja tekma solijskega kluba Levski z ljubljanskim »Primorjem« se je končala 4:1 (1:1).

Milan, 18. aprila. AA. Včeraj je bil s kratko slovesnostjo izročen jugoslovanski paviljon upravi milanskega velesejma.

London, 18. aprila. AA. Pokojni sir Lamington Worthington Evans, ki je umrl 18. februarja, je zapustil 118.000 funtov šterlingov. Razen nekaj volil prijateljem, je pripadlo vse to premoženje njegovi družini. (32 milijonov Din).

Pariz, 18. aprila. AA. Iz Buenos Airesa poročajo: Nova vlada je prisegla.

Razglas direkcije drž. železnic

Ljubljana, 18. aprila. AA. Dne 15. maja 1931 bo pri direkciji državnih železnic v Ljubljani druga oteralna licitacija za zgradbo stanovanjske hiše na Raketu. Načrte, proračune in druge podatke se dobi pri direkciji državnih železnic v Ljubljani, Ljubljanski dvor, soba št. 115.

Samoumor delavca v Medvodah

Medvode, 18. apr. kk. V petek proti večeru so izvele iz Save moško truplo, v katerem so spoznali delavca Jožeta Okršlarja, ki je bil že nad 36 let zaposlen v papirnici v Goricanah. Med radevolje, ki so bili navzoči pri najdbi trupla, je bil tudi Okršlarjev sin, ki je na prvi mah spoznal svojega očeta in se strašno razburil. Kot vzrok samoumora se čuje, da je bil Okršlar zadnji teden v papirnici disciplinarno kaznovan, ker je kradl v skladišču, in sicer je dobil kazen na ta način, da so mu dali delo samo dva dni na teden, dočim je tri dni moral ostati doma. Ta kazen je staremu delavcu, ki je bil v podjetju zaposlen že 36 let, šla tako k sreči, da si je končal življenje.

Trgovina Marija Rogelj

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26, priporoča svojo veliko zalogo manufakturnega blaga, izgotovljenih plaščev, oblek, predpisnikov za odrasle in otroke, damsko in moško perilo, fino in navadno. Naše geslo:

»Majhen zaslužek, tem večji promet!«

Morda ni prepozno

Jugoslavija je letos prvič postavila lasten paviljon na milanskem velesejmu. Italijanski tisk se je o zunanjosti in o notranji ureditvi kakor tudi o kakovosti razstavljenega blaga prav laskavo izrazil. »Il Popolo d'Italia«, ki ga urejuje Mussolinijev brat, meni, da se je v preteklosti storilo mnogo za okrepitev trgovskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo, mnogo pa se lahko napravi v bodoče v vzajemno korist obeh držav; novi paviljon Jugoslavije je močan činitelj sporazuma in sodelovanja med obema državama, kar so njegovi pridelatelji tudi želeli.

Fašistični tisk torej priznava, da bi bilo tesnejše gospodarsko sodelovanje med obema državama tudi Italiji v korist in da je temu tako, dokazuje tudi nedavna ostrga gonja fašističnih listov proti nam, češ, da Jugoslavija nalašč ne kupuje okraj Jadrana. Naši listi so po večini zavrnili ta očitek, trdeč, da Jugoslavlani ne kupujejo več toliko blaga v Italiji iz enostavnega razloga, ker jim druge države dajo isto, ako ne še boljše blago, ceneje. To bo gotovo glavni vzrok, da hodijo Jugoslavlani raje drugim kupovat blago kakor v Italijo. Toda edini vzrok pa vendar to ni in vsakdo mora priznati, da gre tudi na tem pozorišču ena glavnih vlog politiki. Gospodarsko sodelovanje bo pri istih gospodarskih pogojih vselej tesnejše med dvema državama, ki tudi politično sodelujeta, kakor med državama, ki se politično med seboj pobijata. Tudi našega trgovca vendar ne moremo ponižati na prazen avtomat, brez duše in srca, ki z odprtimi usti slepo drvi za mrzlo kovino. Tudi trgovec mora imeti svojo dušo, kakor ima svoj jezik, svojo narodnost in kakor se priznava k do-loženi državi; iz tega nam fašistični ideologi, ki ne prenehajo postavljati duha nad stvarjo, skupnosti in države nad posameznika, gotovo ne bodo oporekali.

Neglede na splošne smernice

ki se povsem križajo je na polji gospodarskega zblizanja kamen, ki s se večjo težo pritiska na naša srca, to je usoda naših bratov v Italiji. Kje so že tisti časi, ko so manjšinski politiki ponižno prihajali pred tron rimskih oblastnikov z iskreno ponudbo, da zgradijo na ramenih Slovanov most, bi bi vezal obe državi, vzhod in zapad! Danes zija na mestu, kjer bi moralo stati to mostišče, prepad, ki so ga izkopale žrve fašistične politike in ki ga goro zlata ne morejo napolniti. In čež grobišča in razvaline vseh kulturnih ter gospodarskih pridobitev živega dela našega narodnega telesa ne morejo z mirnim srcem niti najhladnejši razumski računarji, ki jih je rodila današnja doba materializma. Kaj pomaga spodbujanje Mussolinijevga lista k tesnejšemu gospodarskemu sodelovanju, če pa je drugi milanski list še te dni celo vrsto člankov porabil slamo za to, da oriše naše ljudstvo kot narod hlapcev, blatnarjev in razbojnikov, ki ni vreden svobode, temveč železne pesti? Prav »Popolo d'Italia« nas je še nedavno obmetaval s »svinskimi pastirji« in čete italijanskih prostovoljcev, med katerimi je korakal tajnik »Italijanske akademije« in namestnik glavnega tajnika fašistične stranke so rjule »Svinje, Jugoslavlani!«

Mnogi izmed nas so se dali zapeljati, misleč, da je zadnji naval na naš življenj in posebno na duhovščino v Italiji delo več ali manj neodgovornih Avenantijev, Modestijev in Relijev, pa vam sam predstavnik osrednjega vodstva fašistične stranke — in v fašistični Italiji je stranka država — poziva že podivjane podrejene na ostrejšo borbo proti Slovanom in pokaže na stanove, duhovnike, odvetnike in učitelje, po katerih naj četaši lopnejo. Ali je bila takoj nato povsem slučajna fašistična provokacija v Ajdovščini, ki so jo še edini slovenski odvetniki in trgovci plačali z ječo, drugi pa z begom? Ali je bila res samo plod trenutnega razburjenja grožnja nekega italijanskega zdravnika, miličnega častnika, slovenskemu duhovniku v Istri, naj ne pridiga več slovenski, sicer mu sašisti razbijejo glavo? Ali je mogoče, da vam postajajo načelnik, to je državni namestnik vrže s kolega in natepe katoliškega župnika, ako bi ne vedel, da ne bo kaznovan, marveč da prejme za to kulturno delo še pohvalo? In kaj naj si misli naš trgovec o pravnih razmerah v državi, ki dopušta, da se po goriških ulicah z zasmehom izprehajajo ljudje, ki so nedavno razbili vse napisne slovenskim trgovcem, namreč slovenski primke, ker slovenski napisni že davno niso več dovoljeni? Potuha in tudi navodila prihajajo torej od

Gospodarski položaj v Italiji je danes takšen, da radi verjamemo, da si fašisti želijo tesnejšega gospodarskega sodelovanja z nami. Mi smo svojo dobro voljo že nešteto krat pokazali in med drugim postavili paviljon na velesejmu, kjer je še lansko leto izžival šotor »Italijanske« Dalmacije. Sedaj je na Italiji, da pokaže z dejanja, da ji je res na gospodarskem zblizanju. Morda je še čas. Fašistična Italija mora z novo politiko napraviti slovenski manjšini naše gospodarske kroge pripravi, da sta v Italiji še zajamčeni osebna varnost in lastniskova pravica, skratka, da je Italija pravno urejena država.

Licitacija za carinarnico potrjena

Ljubljana, 18. aprila.

Dne 12. marca se je na mestnem gradbenem uradu vršila licitacija za gradnjo objektov nove carinarnice, to je za upravno poslopje, za stanovanjsko kolonijo in za dohodarstveni urad. Ta dela so bila proračunana na znesek 9.139.000 Din. Poudnika za to gradnjo sta bila samo dva. Za nižji znesek, namreč za 7.218.000 Din, je izdala to gradnjo Stavbna družba. Za to licitacijo je bila potrebna potrditev ministrskega predsednika in finančnega ter gradbenega ministra. Danes je prišla v Ljubljano vest, da so vsi trije to licitacijo potrdili. Takovanje dovoznih cest k carinarnici je bilo oddano že poprej. Vsa dela za carinarnico se prične v kratkem.

Dnevna kronika

Koledar

Nedelja, 19. apr.: (2. povelikonoč, nedelja); Leon IX., papež; Konrad.
Ponedeljek, 20. aprila: Neža Mont. (Janja), devica.

Novi grobovi

+ V Novem mestu je umrl brat Julij Mole, novinec usmiljenih bratov. Pogreb bo v ponedeljek ob 3 popoldne.

Znatne stavbne prihranke

dosežete, če Vam izvrši načrte, proračune in nadzorstvo Tehnični biro "Tehna", Ljubljana, Mestni trg št. 25 I.

Osebnosti

= Z banske uprave. V torek 21. t. m. ban g. dr. Drago Marušič in pomočnik bana g. dr. Otmar Pirkmajer radi službene odsotnosti ne bosta sprejemala strank.

= Novi župniki v lavantinski škofiji. Imenovani so: za župnika v Prihovi g. Julij Vajda, do sedaj vikar v Konjicah, v Braslovcah Ivan Ateljšek, do sedaj župnik v Strančah pri Konjicah, v Šmartnem pri Slovenjgradcu g. Anton Somrak, kaplan v Starem trgu, na Bizeljsko pa g. Ignacij Bervar, do sedaj kaplan v Slivnici pri Mariboru.

= Iz železniške službe. Premeščeni so zvaniki I. kategorije: Nečmar Jožef, prometnik, Videm-Krško v Ljubljano dol. kol.; Skrilce Stefan, prometnik, Ormož v Murško Soboto; Rettinger Bogomir, brzojavec, Zidani most v Rimske toplice; Božič Ivan, brzojavec, Ljubljana gor. kol. v Jarše-Mengeš; Kariš Viktor, brzojavec, Zidani most v Borovnico; Krapiš Jožef, komerc. zvanik, Maribor glav. kol. v Kotoribo; Korosec Alojzij, komerc. zvanik, Maribor glav. kol. v Ljubljano gor. kol.; zvaniki II. kategorije: Lampi Franc, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Litavec Rudolf, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Maček Rudolf, sprevodnik, Zidani most v Maribor glav. kol.; Golob Ivan, sprevodnik, Zidani most v Maribor glav. kol.; Kavčič Jakob, zapisov. voz, Rakek v Postojno; Dolinšek Jurij, nakladnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano gor. kol.; Zagoršek Franc, premikač, Maribor glav. kol. v Zalog; Kotiš Josip, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Zidani most; Ul Janez, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Zidani most; Koren Avgust, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Klaba Anton, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; dnevnitarji: Rejec Srečko, hrastnik v Ponku; Navaržnik Karel, Grobelno v Lesce-Bled; Grčman Stanislav, Jarše-Mengeš v Brežice; Pleša Jožef, Črnomelj v Medvode; Mehle Jožef, Medvode v Vuzenico-Muto; Podgoršek Martin, Rimske toplice v Poljčane; nameščeni so za zvaniki I. kategorije: Jarh Avgustin, administr. zvanik, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Kampijut Leopold, skladiščnik, Ljubljana glav. kol.; Klančar Jožef, komerc. zvanik, Ljubljana glav. kol.; Miculinič Ciril, brzojavec, Ljubljana glav. kol.; Merhar Stefan, admin. zvanik, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Jerine Anton, brzojavec, Ljubljana gor. kol.; Matjašič Janez, brzojavec, Maribor glav. kol.; Zagar Bogomir, brzojavec, Maribor glav. kol.; Tršan Janez, brzojavec, Ljubljana glav. kol.; Bertič Franc, brzojavec, Ljubljana glav. kol.; Zabkar Janez, komerc. zvanik, Jesenice; Pokorn Elza, komerc. zvanika, Ljubljana gor. kol.; Fröhlich Katarina, admin. zvanika, kurilnica Ljubljana glav. kol.

Ostale vesti

= Romarjem k Sv. Hemi. Na pot odidemo v sredo, 29. aprila in sicer z vlakom, ki vozi iz Ljubljane ob 7.30 zjutraj, iz Skofje Loke ob 8.13 ter pride na Jesenice ob 9.45. Na Jesenicah se zberemo in odpeljemo skupno v Celovec. Vsak romar naj se na Jesenicah zaslani pri voditelju romanja!

= Oficirski dom v Ljubljani. »Slov. Narod« poroča, da se bo na levi strani vhoda v Tivoli zidal Oficirski dom, ki naj bi imel največje dvorano v Ljubljani. Spodaj bi bili trgovski lokali, v višjih nadstropjih pa bi se oddajala stanovanja strankam in klubom v najem. Novi dom naj bi bil zbirališče in shajališče vojaštva in uradništva, torej to, kar je bila pred vojno za ljubljanske Nemce kazina. »Narod« pripominja, da je to parcelo kupil nekdanji deželni odbor kranjski za dopolnitev muzeja in je v isti namen rezerviral dovolj obširno parcelo tudi ljubljanski občinski odbor. Ker bo sedaj banovina ta prostor oddala v gornje namene (ki so, kot se iz zgoraj naštetega razvidi, tudi močno pridobitnega značaja), bo najbrž izkupičke za prostor porabila za zidanje Etnografskega muzeja oziroma za razširitev sedanjega. Kajti z 2 milij. Din se da že nekaj napraviti. Vsaj toliko bo namreč banovina dobila

za svet, če ga proda po ceni »med brati«. »Dunav« je ob isti cesti plačal 1 m² nad 1700 Din, če ga računa banovina za polovico ceno (proda ga lahko vedno dražje), vrže to pri okroglih 2500 m² dobra dva milijončka. Ker so to kljub temu lepi denarci, če se uporabijo za prvotno določene namene, najbrž ne bo intereliran od radi odtujitve banovinske imovine oziroma pri krajanja radi prodaje za dejansko vrednost.

= Jadranska Straža v Ljubljani priredi vsako leto propagandni izlet na morje. Letos za Binkošti si je izbrala eno najprikladnejših potovanj: okrogno potovanje okrog otoka »Krk« in »Rab« ter ob celini mimo 17 letovišč severnega Jadrana. Jadrska plovdba, ki je radi dobro uspelega lanskega izleta dobila zaupanje v JS v Ljubljani, je letošnjim izletnikom JS izjemoma dala na razpolago lastni parobrod in sicer svoj največji in najelegantnejši parnik »Triglava«, ki je za ta izlet opredeljen ves v luksuzni razred. Hrana in hoteli so prvostopenjski, ker želi JS nuditi svojim izletnikom vso udobnost in ugodje, ki je potrebno na takem potovanju. Znesek pa — 850 Din, ki jih je treba plačati — je manjši kakor stane tako potovanje v III. razredu. — Izletna pisarna Jadranske Straže, Ljubljana, Vogelnova ulica 3. — Prijave do 5. maja.

= Ljudsko štetje na Jesenicah je bilo zaključeno 18. t. m. in izkazuje sledeče stanje: Mesto Jesenice (v oklepajih podatki za l. 1920 5098 (4591), Hrušica 888 (788), Sv. Križ 298 (237), Savski Brod 100 (68) prebivalcev. Skupno število prebivalcev v občini Jesenice je znašalo 6384 (5484), torej se je prebivalstvo Jesenic zvišalo od l. 1920 za 900 oseb.

= Slovenska Matica objavlja: Člani SM prejmejo za leto 1931 tako bogat knjižni dar, kakor še nikdar doslej. Knjiga Levstikove korespondence, ki izide med drugimi rednimi publikacijami, je od 15 tih narasla na 25 tiskovnih pol. Tehnične ovire,

palmira

kopalno milo je parfu-
mirano s pravim
cvetličnim sokom

čeve Zgodovine slov. slovstva, IV. (zaključni) del Reymontovega romana »Kmetje« in Levstikovo korespondenco. Letošnje knjige obsegajo 60 tiskovnih pol, med temi izdela 2 knjigi v vel. oktavu. Ker je SM zakladlo precej povečala, se lahko še vsak prijavi za člana, kar je treba javiti po dopisnici ali osebno pri društvu v Matični pisarni na Kongresnem trgu št. 7 ozi. pri poverjenikih. Člani, ki pristopijo šele letos, prejmejo prve tri dele romana »Kmetje«, I. del Cankarjeve Zgodovine in 1. snopič Kidričeve Zgodovine po znatno znižanih cenah.

= Na Spitzbergo odpotuje skupina naših izletnikov v začetku avgusta. 5. avgusta se vkraja na motorno ladjo »Monte Rosa« in obiščejo Fjorde, Spitzbergo, pokrajino, ki je leto in dan pokrita z ledom in snegom, dalje Severni Rtič ter se vrnejo 23. avgusta zopet v Hamburg. Celotna proga znaša 8519 km. Celotno potovanje iz Ljubljane in zopet nazaj v Ljubljano bo stalo okrog 10.000 Din. Kdor se želi potovanja udeležiti, se mora javiti pri Prosvetni zvezi do 1. junija.

= V prilogi »Službenih novine kraljevine Jugoslavije« št. 84 od 16. aprila t. l. je objavljen »Zakon o dopolnitvi čl. 11 zakona, s katerim stopijo v veljavo kazenski zakon, kazenski pravni red in zakon o izvršitvi kazni obsojenih na izgon osebne prostosti«, dalje »Zakon o izmenjavi navedbe prometnega ministrstva od 30. maja 1922 št. 16272 o zavarovanju državnega prometnega osebja za slučaj bolezni ali nesreče«, »Pravilnik o delokrogu državnih komisij za izplačevanje izseljenikov vlog« in »Pravilnik o brezplačni vožnji uslužbencev pomorsko-ribiške policije, carinarne, finančne kontrole in državne policije pri službenih potovanjih na dogovorjenih progah »Jadranske plovitve d. d. na Sušaku«, »Dubrovačke parobrodne plovitve a. d. v Dubrovniku« in Brodarskega d. d. »Boka« v Kotorju ter na Skaderskem jezeru.

= Plemenski sejem v Ormožu. Na izrečno željo kr. banske uprave drinske banovine, je podpisana zveza sklenila prirediti tretji splošni plemen-

ski sejem zaradi razširjenega obsega, so povzročili, da bodo letošnje publikacije izšle šele v maju. Termin bo SM pravočasno objavila v dnevnikih. Zaradi zakasnitve bo poslala SM poverjenikom v kratkem potrebna navodila. Kakor je že bilo objavljeno, bo izdala SM za l. 1931 1. snopič II. dela Cankarjeve Zgodovine likovne umetnosti, 2. snopič Kidriški sejem v Ormožu, dne 20. maja 1931 na sejmišču v Ormožu. Do sedaj se je na po zvezi prirejenih plemenskih sejnih odprodalo čez 150 komadov prvostopne plemenske živine pingavske pasme. — Živinorejci, ki si žele nabaviti dobre plemenske živine pingavske pasme na označenem sejmu, se vljudo naprošajo, da blagovolijo sporočiti zvezi koliko in kakšne živali nameravajo kupiti. — Zveza selekcijskih društev za pingavsko govedo v Ormožu.

= Majniški izleti se bližajo. Kdor si želi ogledati lepa koroska jezera, naj se priklasi za majniški izlet z avtobusom, ki bo 16. in 17. maja vozil izletnike preko Podkoreškega sedla v Beljak, k Osojskemu jezeru, dalje k Vrbskemu jezeru, kjer izletniki prenočijo. Naslednji dan si ogledajo Celovec, Gospo Sveto in se vrnejo preko Železne kaplje, Jezerskega v Ljubljano. Celokupni izdatki, to je prehrana, prenočišče in vožnja, znašajo 400 dinarjev. Prijavitelj se je treba do 1. majnika.

= Pod vlak se je vrzel. Te dni so našli v Zagrebu na železniškem tiru pri Savski cesti strašno razmesarjeno človeško truplo. Glava je ležala daleč proč od telesa, leva roka popolnoma zdrobljena in daleč na okrog so ležali kosti mesa in krvave obleke. Policarna komisija je ugotovila, da je nesrečnež upokojeni železničar Vilim Kopf iz Križevcev. Pri njem so našli 160 dinarjev. Komisija je dalje ugotovila, da gre za samomor. Kaj pa je nesrečneža gnalo v smrt, pa ni znano.

= Binkoštni prazniki so zelo primerni dnevi za izlet. V ta namen priredi Prosvetna zveza s pomočjo izletniškega avtobusa binkoštni izlet po naši Dolenjski, Belokrajini, na Plitvice, kjer izletniki prenočijo. Na binkoštni ponedeljek, ko si ogledajo krasoto nad 20 jezere in prav toliko slapov, se vračajo preko Ogulinja, Vinice, Črnomlja proti Ljubljani. Avtobus ima le 27 sedežev in zato sprejema le toliko prijavljenih. Kdor si želi binkoštno dne-

zdravilišča. Vsa tozadevna pojasnila daje radevolje kopalniško ravnanstvo v Piestany-ju, Č. S. Rep.

= Izjava. Podpisani izjavljam, da nisem imel namena s svojimi besedami, ki sem jih izgovoril javno v gostilni »Brdavs« v Dobropolju, dne 16. marca t. l. razžaliti g. Antona Novaka po domače Skodek, posestnika v Mali vasi 14. Videm, vsled česar izrečno preklicujem izrečene besede in jih obžalujem, ter prosim g. Novaka oprostjenja. Obenem se zahvaljujem g. Antonu Novaku, da je odstopil od kazenskega postopanja. — Mala vas, dne 16. marca 1931. — Jože Miklič.

= Pri lenivosti črev priporočajo zdravniki sladko marmelado ali med ter sadne sokove, iz katerih se prireja tudi dobro znani Figol. Figol je zelo prijetnega okusa in se v njem nahajajo na poseben način iztisnjeni sokovi zdravilnih primorskih rastlin in naše najboljše dalmatinske smokve. Figol pospešuje delovanje črev, dobiva se pa v vsaki lekarni.

= Mozaični tlakovi, stopnice, ograje, cevi, podboji... Cementarna Gostinčar, Pešata — Dol pri Ljubljani.

= Barvarjem zvonikovih streh. Dva zvonika bomo dali prebarvati s »Krokodilshuppen-Farbe«. Pojavnika daje župni urad pri Sv. Katarini, p. Medvode.

= Kopalnišče Gleichenberg na avstr. Štajerskem se zaradi svojega milega enakomernega podnebja in slovitih zdravilnih vrelcev priporoča proti katarom, boleznim srca, astmi in raznim posledicam hripe. Zdravilišče je najmodernejše urejeno in nudi gostom vse, kar potrebuje bolnik ali rekonvalescent za svoje zdravje in razvedrilo.

= Doraščajoča mladina naj zavziva zjutraj kozarec naravne »Franz-Josef«-grenčice, ki doseže radi svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri deklicah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef«-voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ko nastopi topleše vreme

in se začno pojavljati moli, je najboljšo sredstvo proti njim TARMOL. Proizvajalec: »Chemotechna« Ljubljana, Mestni trg 10.

Ruše

Smolniški mrtvec — spoznan. Po dolgem pozvedovanju se je dognalo, da je mrtvec, čigar okostje so 30. marca našli v smolniškem gozdu, žagar Franc Vadovnik, rojen leta 1878 v občini Skomarje in poročen. Septembra 1930 so ga doma pogrešili. Kot kažejo vse okoliščine, je izvršil samomor.

Nova znamenja. Za povzdlgo in varnost avtomobilskega prometa so se na križiščih in nevarnih mestih postavile nove table in varnostna znamenja. Table kažejo oddaljenost raznih krajev v kilometrih, znamenja pa opozarjajo na očasne vožnje na raznih ovinkih in vijugastih mestih.

Tovarniško življenje se ne more prav razviti. V tovarni za dušik so sicer zadnji ponedeljek zopet zažgali dve peči, včeraj na zopet odpustili 40 delavcev. Blaga je še veliko na razpolago, za delo pri pečeh pa se potrebuje le malo delavcev; zato krči tovarna dan za dnem število svojih delavcev.

Kulturni obzornik

Koncert tria Brandlove

V petek dne 17. t. m. je bil v filharmonični dvorani koncert trija ge. Brandlove. Umetnice so nam ostale od lani v lepem spominu. Letos so dale po en Brahmov, Beethovenov in Marxov trio. Sodelovalce so ga. Fanika Brandl (violina), Hilda Folger (čelo) in Herta Reiss (klavir). Program je bil zelo kvalitetno izbran: večer je otvoril Brahmov trio c-mol op. 101, potem je prišel Beethoven z op. 1 št. 2 (zadnje delo mojstra, še pod Haydn-Mozartovim vplivom) in končno modern impresionističen Marxov trio-fantazija.

Ze lani smo pripoznali tem trijem umetnicam veliko kvaliteto izvajanja: letos so umetnice to sodbo znova potrdile. Izvedba je bila tehnično zelo dobra, umetnostna interpretacija je bila zelo inteligentna in stilu sklad primerna. Izborno so tri umetnice znale prilagoditi svojo igro celoti, izborno je bilo tolmačenje skladb, znak, da so se znale prilagoditi stilu skladb, ki je zahteval enkrat romantično, drugič klasično, tretjič impresionistično občutje.

Uspeh tega koncerta pri razumni kritiki je nedvomno, žal, da ga je občinstvo le slabo poslušalo. Umetnice naj bi se čim večkrat zgledale v Ljubljani.

Knjižne zbirke Jugoslovanske knjižarne

Maria Ostenso: »Klic divjih gosic«
Leposlovna knjižnica.

Leposlovna knjižnica Jugoslovanske knjižarne obeta postati, če bo tako napredovala, kaj čedna biblioteka izbranih mojstrovinsodobne svetovne književnosti. Njen program razodeva pozornost zlasti za sodobne duhovne tokove in oblike slovstva.

Zato se ni čuditi, da gredo njene knjige že danes v nekaj tisoč izvodih med naročnike. Za Mauriacom in Timmermansom, ki sta oba dosegla velik uspeh pri našem občinstvu, nam je založnica za velikonočne praznike poslala prevod dela, ki predstavlja enega izmed največjih uspehov moderne ameriške (kanadske) književnosti. Je to roman »Klic divjih gosic«, ki ga je pred šestimi leti napisala Marta Ostenso, in sicer kot mlado, šele petindvajsetletno dekle. Razen tega je napisala dosedaj še nekaj drugih romanov in povesti, njeno ime se danes imenuje v vrsti najodličnejših svetovnih pisateljic. Rojena na Norveškem, je šele tri leta stara zapustila domovino in odšla v Ameriko, kjer se je v deželi izseljencev, v Kanadi, izoblikovala njena osebnost. Piše seveda v angleščini, dasi kot pisateljica naravno ni mogla zatajiti raznih potez skandinavske duševnosti, za katero so značilni močno in nežno čustvovanje, razgibana in tvorna fantazija, kipeča življenska energija in neka demonična prodirnost v doživljanju človeka in narave. Vse te lastnosti so značilne tudi za Marto Ostenso.

Roman »Klic divjih gosic« je njeno prvo večje delo. Z njim je pisateljica dosegla takoj nenavaden uspeh in priznanje tako občinstva kakor kritike, ki jo imenuje v zvezi z našlajnejšimi imeni. Morda — pravijo nekateri — prekaša celo velikega Hamuna. Pisateljica je za svoj roman prejela tudi literarno nagrado. Reči moramo, da je slavo, ki jo uživa, popolnoma zaslužila. Vsekakor ne gre tu le za trenoten uspeh, marveč je treba njen roman označiti kot delo trajne vrednosti. Kajti v njem se je sprostila živa elementarna, resnično produktivna pisateljica energija nalik vrelcu, ki blesteči zažami iz podtalnih globlin smeječe narave. Njen polni temperament, ki združuje v sebi vse skrajnosti strasti in nečnosti, njena pripovedna sposobnost, vrhu vsega še izredne pesniške zmožnosti, kar se tiče izraza, sloga in oblike sploh — za vse to v resnici še tako pohvalni izrazi niso preveč. Brez pomislekov si upam vzporediti »Klic divjih gosic« z deli mnogih odličnih pisateljic. Podoba najpreprostejših resni-

nosti, pesniškega zanosa in lirične opojnosti se vrstijo v tem romanu obenem s slikami mračne zlobe in vizionarnih slutenj kozmične usodnosti. Prizor, ko požar uničuje zemljišče kmeta in posestnika farne Kalebale Gale, in v katerem on sam z gozdovi in poljem vred najde svojo smrt, je naravno monumentalen, oblikovan s tako strastnim, zgoščenim, elementarnim zagonom pripovedniške ekstaze, da mu je le težko najti primere in ga moramo na vsak način šteti med zgledne prizore, med tako zvane »bisere«, svetovne literature. Mimo vse realistične se nas dojmi neka, kar daje vsemu globlji, simbolični pomen.

Res — o čem pripoveduje roman? Pisateljica nam reši življenje skandinavskih iseljencev v severnovzhodnem ameriškem svetu. V središču pripovedovanja je družina Kalebale Gale. Zakopan v zemljo in njene zahteve, priznava samo njene koristi in postane tako mučilec in izkoriščevalec lastne družine, katere člani preživljajo vsak zase težko tragedijo med lastnim srecem in odvisnostjo od družinskega poglavarja in njegove volje, zlasti žena Amalija in hčerka Judita. Pod mračnim očetovim nasilstvom trpijo njihova sreča, umira in raste v upor njihova človečnost. Pisateljica zato ni položila glavnega poudarka morda na sociološko stran (izseljenici), marveč na duševno. Tu se borijo med seboj nasprotni značaji, kar daje delu dramatično napetost, temne in svetle sile v človeku se rujejo med seboj in sicer z zmago dobrote, lepote in svobodne afirmacije pravice osebnega življenja. To svojo vero je pisateljica položila kot osnovno težnjo v svoj roman in jo upodobila zlasti v svetlih likih Linde in Marka, v njunem vedrem optimizmu in čisti ljubezni, ki jo pisateljica slika na nedosegljiv način. Zdi se, da je njena največja moč prav v slikanju erotičnega. A pisateljica gotovo prav tako mojstrsko slika tudi pokrajino, ki dobiva pri njej neskončno čiste poteze in nekakšen praviljen sijaj. Kaj takega zmora res samo največji umetnik in najčistejši pesnik. Za Marto Ostenso velja oboje. Občudovanja vreden je nadalje tudi njen mojstrski

način gradnje, kjer z največjo preprostostjo grafi iz posameznih delov celoto. Neverjetno je skoraj, kako je iz neznatne fabule ustvarila dosti obsežen roman, ki je poleg tega v resnici mojstrski. To je pisateljica dosegla na ta način, da je v neznatni okvir zgodbe postavila podobe in usode ljudi, za katere ji v prvi vrsti gre in ki jih tudi riše s suvereno stvariteljsko močjo. Kar se posameznih oseb tiče, je treba reči, da jih pisateljica radi idejnih osnov tipizira. Tako n. pr. trdosrčni Kaleb Gale ni razumljiv le iz osnov svojega značaja, le-ta tudi ni samo posledica njegove življenske usode, ki jo v sebi doživlja kot »prevarant« od strani žene Amalije, ki ga ni ljubila, čeprav mu je rodila otroke. Pisateljica nasprotno dviga njegov lik v simbolične višine, v prispodobo zemlje in njenega brežutnega življenja. To se ji je vedno bolj posrečilo nego tolmačenje bistva njegovega mrljega značaja iz puritanskega duha in mišljeja. Prav tako so ostale osebe kljub veliki in prepičevalni življenjski resničnosti vendarle tudi podobe upora in borbe človečnosti zoper nasilje in zunanjo zakonitost življenja. Radi tega ima pričujoči roman poleg visoke umetniške vrednosti tudi še svoj poseben, etičen pomen.

Roman je dostojno poslovenil Griša Koritnik, ki nam je že znano kot sposoben in vreden prevajalec iz angleščine (prim. Listič iz angleške lirike, Lavrinovi literarni eseji).

France Vodnik

Iz društvenega življenja

Zadruga sobo- in črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev v Ljubljani naznanja, da se vrše redne pomagalske preizkušnje v mesecu aprilu. Nekolkovane, lastnoročne pisane prošnje je vlagati do 30. aprila t. l. pri načelniku g. Filipu Pristovu, Resljeva cesta 4. Prošnje je priložiti učno sprčevalo, odhodno sprčevalo obrtno nadaljevalne šole ter potrdilo o volanji vpisnini in oprostnini

O novi šoli v Zagorju

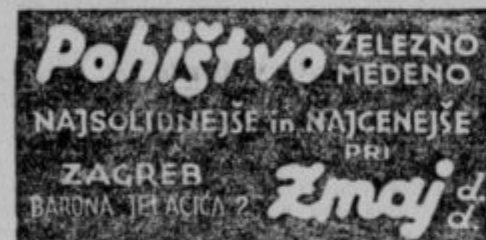
Okraino načelstvo v Litiji je razpisalo za petek 24. aprila komisijasko razpravo glede zgradbe novega šolskega poslopja v Zagorju s sestankom v občinski pisarni. Ta razpis je zelo razburil vso našo dolino, v prvi vrsti one, ki plačujejo obrtni davek, in teh je v naši zagorski občini veliko, posebno malih davkoplačevalcev. Gospodje, ki zahtevajo takojšnjo zgradbo novega šolskega poslopja v Zagorju, se ne zavedajo težkih posledic, ki bodo nastale, če bodo v teh gospodarskih časih zahtevali, da plača že itak preobremenjeni mali davkoplačevalci novo šolo, ki bo stala nad 4 milijone dinarjev. Vsi so se izjavili, da v sedanji krizi, ki se je posebno zajedla v industrijski kraj Zagorje, kjer rudarji že itak stradajo vsled večnega »fajranja« in imajo od tega vsi drugi obrtniki in trgovci z gostilničarji vred izgubo in težko življenje, absolutno ni na mestu, da bi zidali tako drago šolo, ko je vendar dokazano, da obe sedanji osmerazredni šoli zadostujeta še prekomerno za pouk vseh otrok. Tudi zastopniki TPD so kategorično izjavili, da raje opuste v zagorskem revirju celoten obrat, kakor da bi v sedanjih težkih časih plačevali za novo šolo, ki za enkrat niti potrebna ni, ker obe stari šoli zadostujeta.

Seveda, ki bi rada na lavorikah nove šole, ne pomisli, da v našem kraju vsled rudarske krize posebej, gospodarstvo še bolj trpi ko drugod. Zato apeliramo na merodajne faktorje, ne silite nas v sedanjih časih k zidavi tako drage šole, ko je še sam ministrski predsednik g. general Živkovič v Ljubljani izjavil, da se ne sme siliti ljudstva v drage investicije v sedanji krizi, dokler se gospodarstvo ne izboljša. Pri nas pa gredo nekateri preko teh navodil in tirajo svojo obščino, ki ima že itak visoko nad 100% občinsko doklado, v še večja bremena in dolgovce. Če že mora, naj občina zida stanovanjsko hišo za učiteljsvo, kar bo precej manj stalo, rudarskih otrok pa je itak vsak dan manj, ker se rudarji vsled brezposelnosti izseljujejo. Stokardje pa itak ni več. Zakaj tako proti ogromni ljudski volji v Zagorju, kjer so vsi skoro enodušni proti zidavi nove šole radi težkih gmočnih razmer?

Strašna nesreča rudarja

Ljubljana, 18. aprila.

V zagorskem rudniku se je pripetila danes strašna nesreča. 30 letni rudar Stefan Flere je dopoldne miniral v rovu. Pripravljen je bilo povsem v redu, ta pa je nenkrat in predčasno eksplodiral. Posledice eksplozije so bile strašne. Flere se je zgrudil na tla, ves oblit s krvjo, ki mu je brizgnila iz več ran. Tovariši so stokajčnega Flere prenesli na prsto. Prvo pomoč je dobil Flere v bolnišnici, nato pa je bil z opoldanskim vlakom prepeljan v Ljubljano. Na ljubljanskem kolodvoru ga je prevzel reševalni avto, ki je Flere prepeljal v bolnišnico. Flere je pri eksploziji dobil občutne poškodbe na obeh rokah in na obeh nogah, pa tudi na ostalih delih telesa. Poškodbe sicer niso smrtno nevarne, sicer pa zelo hude in trpi Flere občutne bolečine. Zdravniki bodo poskušali Flere povsem ozdraviti. Ako to ne bo šlo, bo pač potrebna amputacija te ali one roke in noge. Pri pomniti je še treba, da nastajajo take nesreče sicer slučajno, dasi niso v naših rudnikih nič nenavadne. Tudi največja previdnost rudarjev jih ne more preprečiti.

Št. Jernej na Dolenjskem

Cepljenje proti škrlatinki se bo vršilo v ponedeljek 20. aprila.

Sredi aprila smo, pa prave pomladi še nismo dočakali. Travniki in pašniki kar ne morejo ozeleneti. Zadnji dež bo morda kar pospešil rast. Saj pa je tudi potrebno, da bi čimprej dobili sveže krme, ker marsikje sena in otave že primanjkuje.

Ljudsko štetje je zaključeno. Občina Št. Jernej izkazuje 4733 stalno bivačih oseb, občina Orehova pa 1336, torej skupno 6071 oseb. Izseljenci niso vključeni v to število, prav tako ne vojski oziroma vojni obvezniki in drugi, ki so izven domače občine v raznih službah. Če bi bili vsi doma, bi župnija Št. Jernej izkazala preko 7000 duš. Hiš je v občini Št. Jernej 916, družin pa 930.

Naši mesarji še vedno prodajajo govedino, pa naj bo prednji ali zadnji ali sredni del s kostmi ali brez kosti po 16 Din. Svinjino pa po 18 Din. Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani pa naznanja v »Slovenec« dne 16. aprila precej nižje cene. Prosimo okrajno načelstvo v Krškem, naj tudi ono pri nas regulira cene mesa, ki bodo sorazmerne s pocenitvijo živine. Mesarji kupujejo živino po 6 Din ali pa še ceneje, meso pa prodajajo po 16 Din, to se pravi, da po odbitku tare še vedno zaslužijo več kot sto odstotkov.

Novo mesto

Izlet na Jadran pripravljajo »Jadranska Straz« svojim članom in prijateljem za binkošne praznike. Novomeška podružnica JS opozarja zainteresirane na tozadevni razglas v Koširjevi izjavi na trgu krajevna Petra ter sprejema prijave. Vsi, ki imate čas in denar, izrabite izredno priliko!

Nogometna tekma. Danes gostuje v Novem mestu SK Olimpija iz Karlovca. Ob 16 se bo pomerilo z našim domačim moštvom SK Elanom in sicer ob vsakem vremenu.

Obsojanja vredno. Olepševalno društvo v Novem mestu je pred dvema letoma nasadilo na Loku ob pešpoti iz Novega mesta proti Cezelnici topole in postavilo nove klopi. Neznani zlikovci pa so pred kratkim skoraj ves nasad uničili.

Cigansko nadlogo. Še celo pomlad zopet nadlegujejo ciganske tolpe, ki se potikajo po novomeški okolici, prebivalstvo okolice in Novega mesta. Vsak dan, zlasti pa ob sobotah, preplavljajo mesto številni cigani in nadlegujejo ljudi in še celo raznih pisarni ne puste pri miru. Nujno potrebno je, da oblast stopi ciganom na prste in jih izžene ali pa vsaj zabrani vstop v mesto. Raztrgani, napol goli cigani vendar niso nikak okrasek Novega mesta, zato se tuji in mestno prebivalstvo nad to vsiljivo in nikdar sito cigansko nadlogo upravičeno zgraža in pritožuje. Naj vendar tudi v tem oziru napravi občina red!

V Trbovljah bodo zopet delali

Trbovlje, 18. aprila.

Danes okrog 12 je došlo telefonično poročilo iz Beograda, da so se pogajanja med državo in Trboveljsko premogokopno družbo radi odvzema premoga precej ugodno zaključila. Rešeno je vprašanje odvzema premoga za državne železnice za vse leto. Generalno ravnanje Trboveljske premogokopne družbe je zato obvestilo vse rudnike, da se z 20. aprilom, torej v ponedeljek, prične zopet redno obratovanje v vseh revirjih, ker je za mesec april določena dobava 27.500 ton premoga. Delavstvo je nad to vestjo izredno vzradoščeno, ker upa, da bo s tem vendar konec pomanjkanja

stiske v vsej trboveljski dolini.

Bil je že zadnji čas, da je prišlo delo, zakaj večina rudarjev se je do sedaj že tako zadovolila, da bo treba več mesecev nepretrganega dela, da bodo mogli poplačati svoje dolgovce, ki so jih napravili za najnujnejše življenske potrebe v preteklih mesecih praznovanja. Delavstvo je prav posebno hvaležno državi, ki je s pospešitvijo pogajanj in definitivnim naročilom omogočila delo in zaslužek, hkrati pa pričakuje od Trboveljske premogokopne družbe, da bo tudi ona poskrbela, da bodo delavci dobili težkemu delu primerne plače in za življenje najpotrebnejših socialnih ustanov.

Požar uničil 5 kmetij

Cerklje ob Krki, 18. aprila.

Danes se je v Gornji Pirošici zgodila velika požarna nesreča, ki je uničila skoraj popolnoma več kmetij. Po krivdi otrok, ki so se igrali z ognjem, je nastal požar, ki je v kratkem času postal katastrofalni. Uničil je peterim gospodarjem vsa gospodarska poslopja, enemu pa hišo. Zalostno pri vsej tej veliki nesreči je to, da je od vseh pogorelecev bil zavarovan le eden, pa še ta za nizko vsoto. Ljudem primanjkuje denarja, pa opuščajo zavarovanje. Zato je nesreča dvakrat večja.

Pogorelici so potrebni pomoči!

Brežice, 18. aprila.

Dodatno poročajo še sledeče: Davj ob 8, ko so se ljudje razšli na delo, je v kolarnici Martina Peniča sos dova punčka zažgala listje. Ogenj se je bliskoma razširil in objel 12 gospodarskih po-

slopj. Vsa gospodarska poslopja in ena hiša so pogorela. Požarna bramba ni mogla veliko pomagati, dasi je takoj ob požarnem terenu tekla deroči potok. Človeških žrtev ni, pač pa je perutnina in nekaj praščekov pogorelo.

Najbolj prizadeta je Oštir Marija, kateri je pogorelo vse in ni bila prav nič zavarovana. Zavarovani pa so vsi drugi le za skupno 10.000 Din. Skoda je pa cenjena na 400.000 Din, pa bo bržčas še večja, ker sedaj ni bilo mogoče ugotoviti, kaj manjka in kaj ne, ker je mnogim pogorela tudi vsa obleka. Ko bi ne bila sreča v tem, da je pihal veter iz vasi, ne v vas, bi pogorelo 43 poslopj.

Silno se je občutilo to, da nima nobena od požarnih bramb motorne brigadne. Prav danes tri tedne je bil ogled zaradi napeljeval vodovoda in so se v Gornji Pirošici najbolj branili te napeljeval. Ko bi bil vodovod v vasi, bi bilo gasilsko delo mnogo lažje.

Drago Gorup & Co.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

Miklošičeva cesta št. 16/1

nudi novosti v

DAMSKIH PLAŠČIH, OBLEKAH in

POVRŠNIKIH za GOSPODE

NAJCENEJE

Ljubljana

Kaj bo danes

Drama: »Pri belem konjičku«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Opera: »Mascotte«. Ljudska predstava po globoko znanih cenah. Izven.

Nočno službo imata lekarni: mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4.

Kaj bo jutri?

Drama: »Hamlet«. Gostovanje angleškega teatra v opernem gledališču. Izven.

Šišenska prosveta: Ob 8 sklopično predavanje dr. Romana Tomince: Človeški obraz in njegov izraz.

Nočno službo imajo: mr. Bohinec, ded., Rimska c. 24; mr. Lenšek, Resljeva c. 1 in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

Občini zbor Geografskega društva. V petek, dne 17. t. m., ob 18. uri se je vršil v Geografskem inštitutu na univerzi redni občini zbor Geografskega društva pod predsedstvom društvenega predsednika docenta dr. Melika. Poglavitna točka dnevnega reda so bila poročila posameznih odborov o delovanju društva v preteklem poslovnem letu. Iz poročil je bilo razvidno, da je bilo glavno delo kakor že doslej posvečeno izdajanju »Geografskega Vestnika«, katerega poslednji letnik je društvo posvetilo udeležencem III. kongresa slovenskih geografov in etnografov, ki se je vršil v preteklem letu v Jugoslaviji. Izdaje lista so tudi letos omogočile izdatke podpore od ministrstva prosvete, k. banske uprave, mestne občine Ljubljanske, Zbornice za trgovino, obrt in industrijo itd. Poudariti je treba, da so se o »Vestnik« slovenski gostje jako pohvalno izrazili. Tudi s pripravi na kongres je imelo društvo mnogo posla, dasi jih ni vodilo društvo društvo kot tako. Pripravlja pa se že tudi prihodnji letnik »Geografskega Vestnika«, ki bo predvidoma izšel v letošnjem oktobru. Društvo je stopilo tudi v stik z našim vojno-Geografskim inštitutom v Beogradu radi nomenklature na novih specialnih kartah, ki jih ta zavod pripravlja. Zabeležiti je treba tudi stalen porast društvene knjižnice, ki gre predvsem na račun zamenjave »Geografskega Vestnika« z okoli 120 tu in inozemskimi znanstvenimi revijami. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: docent dr. Anton Melik, predsednik; prof. dr. Valter Bohinec, podpredsednik; fil. Svetozar Hlešič, tajnik; prof. dr. Roman Savnik, blagajnik; fil. Franjo Pengov, knjižničar; prof. Silvo Kranjec, ref. Rudolf Badjura in dr. Ivan Rakovec; notar Matej Hafner, prof. Josip Breznik, dr. Jože Rus, revizorji.

»Ljubljana«. Nujna pevska vaja v ponedeljek ob 20 v Unioinu. Udeležba točna!

Tombola. Osrednje društvo nižjih pošt in telegrafskih uslužbencev krajevna skupina v Ljubljani priredi 3. maja t. l. ob 3 popoldne VIII. veliko dobrodelno javno tombolo, ki bo imela 10 glavnih dobitkov: 1. kosna spalna oprava, 2. ženski šivalni stroj, 3. maska ali žensko kolo, 4. nevestina oprema, 5. prašič, 6. salonska ura, 7. otroško kolo, 8. blago s podlogo za moško obleko, 9. vozček obložen z jedili, 10. dva kubična metra drv in še mnogo manjših dobitkov. Karte prodajajo vsi pismonošci in trafike po 2 Din komad. — Odbor.

Pripravljalni odbor Jugoslov. društva za proučevanje in zatiranje raka, podobor Ljubljana, ponovno opozarja na svoj ustanovni občini zbor, ki se bo vršil danes ob pol 11 dopoldne v mestni posvetovalnici na magistratu.

Občini zbor šentpeterskega prosvetnega društva v Ljubljani se bo vršil v torek ob 8 zvečer v prostorih društvene prosvete. Vsi člani in članke se vabijo, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

Osrednja protituberkulozna liga ima danes svoj občini zbor v dvorani OUZD, Miklošičeva cesta, ob 9.30. Ob tej priliki bo prirejena tudi zanimiva razstava propagandnega gradiva domačih in inozemskih protituberkuloznih lig. Razstava bo odprta od 8 dalje. Vabimo vso javnost, da si ogleda to razstavo in prisostvuje obnemu zboru, na katerem bo tudi predavanje g. dr. Franca Debevc: Skrita tuberkulozna obolenja.

Za reveže stolne konference so darovali: neimenovan gospod profesor 50 Din; namesto venca na grob pokojnega g. Berjaka pa križanska moška kongregacija Din 100 in »Hygiea« v Bjelovaru Din 100. — Bog povrni!

Čevljarska zadruga v Ljubljani naznanja interesotno, da se bo vršila prihodnja pomožniška preizkušnja dne 26. aprila. Tozadevne prijave se sprejemajo najkasneje do 22. aprila v zadrugi pisarni, Hrenova ulica 4. — Načelstvo.

ZA TENIS

pravkar dospelo

ARTA raketi

ARTA žoge

BEDAT tenis čevlji

Samo rodaja

P. MAGDIČ, Ljubljana

Aleksandrova cesta št. 1

Prekinjeni občini zbor »Filharmonično društvo« v Ljubljani se nadaljuje v ponedeljek, 20. aprila ob 6 zvečer v Glasbeni matici.

Umrlj so v Ljubljani v času od 11. do dne 17. aprila: ing. Buberl Mihael, 79 let, vladni svetnik v p., Riharjeva 4; Tschada Ludvik, 68 let, hraničnični uradnik v p., Karlovška 15; Nachtigal Marija, roj. Volkar, 62 let, občinska uboga, Japljeva 2; Skvršek Marija, roj. Nachtigal, 76 let, soproga finančnega svetnika v p., Pred škofijo 3; Nachtigal Ivan, 62 let, sodarski pomočnik, Ižanska cesta 22; Novak Julijana, 54 let, tovarniška delavka, Vidovdanska 9; Uršič Ljudmila, roj. Zadravec, 70 let, vdova nadspredovnika J. Z. Japljeva 2; Leskovic Elizabeta, roj. Warl, 54 let, soproga železničarja, Mariborska 28; Bajde Marija, roj. Pene, 77 let, vdova glasbenika, Maverjeva 4; Karlič Marija, roj. Gašnič, 83 let, zasebnica, Breg 14; Reberšek Franc, 72 let, bivši pekovski mojster, Vidovdanska 9; Škrinjar Marija, roj. Kariz, 69 let, vdova žel. kurjača, Mestni trg; Martinek Stefan, 24 let, delavec, Kranj, umrl s prevozom v bolnišnico; Tegelj Ivana, 72 let, učiteljica, Vidovdanska 9. — V ljubljanskih bolnišnicah so umrli v istem času: Kotar Marija, 58 let, služkinja, Sv. Petra cesta 23; Bras Sinezijska, roj. Bernd, 62 let, zasebnica, Rudnik 48; Vidmar Angela, 30 let, gospodinja, Ižanska 42; Mali Zorislav, 3 mesece, sin postrežnice, Verovškova cesta; Šefran Franja, roj. Lunder, 28 let, žena parketista. Morte pri Ljubljani: Ostrež Franc, 17 let, sin posestnika, Gaberje pri Trebeljovem; Steiner Anton, 35 let, strojni ključavničar, Zgornja Šiška; Kotnik Franc, 70 let, železniški inspektor v p., Guštinj; Murn Ivana, roj. Gostinčar, 70 let, vdova poštnega poduradnika, Jarše 22; Kapelj Vladislav, 9 mesecev, sin zidarkega pomočnika, Črna vas 51; Vodopivec Dušan, 2 dni, sin knjižgovodje, Podmilščakova 3; Cvelbar Janez, 62 let, kovač, Florjanska 13; Kovač Miha, 24 let, delavec, Strazišče pri Kranju; Ožmek Matija, 51 let, prosjak, nestalnega bivalja; Lebar Anton, 50 let, tesar, Zagorica pri Bledu; Maček Josipina, 83 let, žena ključavničarja, Cegnarjeva 4.

Nagrobne spomenike v najmodernejših oblikah Vam nudi najceneje kamnoseško kiparsko podjetje Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana. 3720

Na angleški način pere in svetlo lika ovrtnike, da se krvavata lahko zaveže. Kemično čisti obleke. Simenc, Kološvrska 8.

Revmatizem, išias ali trganje udov prečene zagotovijo, če se pustite takoj masirati od strokovnjaka v parnem kopališču hotela Sion. Poskusite! Stane samo 8 Din.

Kranj

Pevska prireditev se bo vršila danes ob pol 4 v Ljudskem domu. Nastopi deset cerkvenih zborov (Kranj, Šmartin, Besnica, Predoslje, Lom, Kovor, Krize, Podbrezje, Mavčiče in Tržič), vsak s tremi cerkvenimi skladbami, med temi eno obvezno. Koncem sporeda zapoje združeni zbori Mlinar-Ciganletova »Ave Maria«. Ob pol 3 bodo v župni cerkvi pete litanije M. B., pri katerih bodo odpevali vsi zbori. Mečani in okoli eni se vljudo vabijo, da se te zanimive prireditve udeležijo. Vstopnina v Ljudskem domu običajna.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademikark v stolnici se vrši v torek 21. t. m. ob 19.

Akademski pevski zbor ima v ponedeljek zvečer redno pevsko vajo.

piešňany

Svetovno reuma · kopališče

Koplie se naravnost pri vrelcu 67° C vroče žvep ene blatne kopeli, spojene z vseh hotelom THERMIA, za srednji stan CIRILOV DVOR. 5000 sob v mestu cenena oskrba, šport in zabava vsake vrste.

Pojasnila:

Drogerija GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5

Oče zabodel sina v silobranu

Ptuj, 18. aprila.

V neki vasi pri Sv. Vidu je prišlo do žalostnega prepira v družini, ki je zahteval smrti še mladega družinskega člana. 28 letni sin J. Ivan se je v pijanosti prišel prepirati z domačimi. Najprej se je obregnil ob mater, jo podrl na tla s tako silo, da je padla v nezavest. Na materine klice je prihitel v hišo svak, s katerim je sin napravil prav kratak proces: vrzel ga je v kot. V to priiteče oče.

Sin se ni zmenil za svojo ljubezen do sivo-lasega 70 letnega očeta. V alkoholu je še njega napadel. Ko je oče videl, da gre za res, je v silobranu potegnil nož in ga sinu zabodel v trebuh. Ubodljaj je bil hud. Hitro so sina odpeljali v bolnišnico v Ptuj, kamor je po očetu ranjeni sin prinesel čreva v predpasniku. Rešitev ni bila več mogoča. Po treh dneh je sin umrl v bolnišnici, pokopali pa so ga v domači fari pri Sv. Vidu.

Eden od žalostnih dogodkov, ki zaradi alkohola tolikokrat tragično zadenejo naše družine!

Kamnik

Društvo »Kamnik« vabi na sklopično predavanje o Indiji, ki bo v ponedeljek 20. aprila ob 8 zvečer. Predaval bo gospod profesor dr. Valter Bohinjc.

Občinska seja 16. aprila je bila zelo važna za nadaljnji razvoj mesta. Banska uprava je dovolila, da se porabi izkupiček prodanega zemljišča za dograditev kopališča. Dela se bodo v prihodnjih dneh nadaljevala. — Bilanca Mestne hranilnice za 1930 je bila odobrena. — Najvažnejše za javnost pa je vprašanje tlakovanja cest, kar bi pa zahtevalo velike izdatke. Banska uprava bi napravila načrte in uredila cestnišče, mestna občina z lokalnimi faktorji bi pa morala plačati granitne kocke in delo. Cestišča bi bilo okrog 6000 kv. metrov. Stroški za kv. meter so proračunani na 170 Din. Ob tej priliki bi se preuredili tudi hodniki. Stroški za kv. meter so proračunani na 35 Din. Polovico bi prispevali poselniki, polovico občina. Občinski svet je bil mnenja, da zaprosi občina za točne načrte in proračun, zlasti ker se mora ob tej priliki urediti kanalizacija. — Zdravstveni dom v Kamniku bi bil že skrajno potreben. Stroški so proračunani na 400.000 Din. Mestna občina bo prispevala za leto 1931 5000 Din, za leto 1932 pa 10.000 Din. — Obrtniško društvo hoče napraviti javno kopališče ter je prosilo, naj mu občina prepusti sevrni del mestnega parka v last. Dosegel se je sporazum, da dobi društvo del parka za dobo 50 let v brezplačno uporabo. — K zgradbi luške ceste bo prispevalo naše mesto 180.000 Din. — Obravnavalo se je še več važnih vprašanj, tako čistilnikov pri vodovodu, razširitve električnega omrežja na nove hiše v Zaprčah itd.

Domžale

Gospodinjstvo nadaljevalna šola je zaključila svoj tretji tečaj v nedeljo, 12. aprila ter obenem priredila razstavo kuharskih in ročnih del. Razstava je bila bogato založena od najpriprostejšega do najfinjšega obeda, ki je primerno za ljudstvo na deželi, obenem pa zelo okusno prirejena. Obiskovalci razstave so se divili izdelkom in jo pohvalno ocenili. Izpadla je pa tudi v moralnem kakor tudi v gmočnem oziru proti vsakem pričakovanju, kar gre vse priznanje neumorni voditeljici gđ. Anici Lazarjevi ter učiteljici gđ. Olgi Pleveljevi. Letošnje leto je obiskovalo tečaj 11 gojenk, podučevali so poleg preje omenjenih gospodičen še župnik g. Fr. Bernik verouk, g. dr. Maks Kremžar ter učitelj g. Drago Jeretina.

Agilni domžalski sportni klub »Diske« bo v nedeljo, 19. t. m., svečano otvoril letošnjo sportno sezono. Ob 15 se vrši klubska otvoritvena kolesarska tekma na progi Domžale—Dragomelj—Št. Jakob—Dol—Ihan—Vir—Domžale. Istočasno se vrši prva damska kolesarska dirka v Domžalah in sicer »nkrak okrog Domžal«. Ob 14 nastopi v predtekmi S. K. »Dunave« iz Ljubljane proti rezervi S. K. »Diske«, a ob 15.45 S. K. »Mladika« iz Ljubljane proti prvemu moštvu »Diske« v revanžni tekmi. Pripravniki hočejo, da bo iz prijaznosti sedela v prireditvi znana domžalska godba, kar bo privlačnost gotovo še povečalo. Pozivamo Domžalce, da svoj klub, ki smoteno skrbi za povzdigo telesnega zdravja mladine, z obilnim posetom prireditve čimbolj podpro.

Škofja Loka

Higijenski tečaj o negi dojenčkov in zdravju naše žene priredi banska uprava v prostorih društvenega doma v namenu, da bodo naše žene in dekleta dovolj poučene o stvareh, ki so zanje najbolj važne. Tečaj bo trajal 14 dni in sicer od 19. aprila do 3. maja in bo združen s poučno zdravstveno razstavo, ki bo v veliki dvorani prosvetnega doma. Dostop imajo žene in dekleta od 16. leta dalje popolnoma brezplačno. Otvoritev predavanja bo danes ob 3 popoldne v društvu. Razstava bo odprta neprestano.

Dela za popravila cerkve so se oddala domačemu stavbenemu podjetju g. Ang. Molinar, ker je to podjetje stavilo najugodnejšo ponudbo. Z deli v cerkvi se bo pričelo v prvi polovici junija. Ljudsko štetje je končano. Statistika izkazuje, da je v Luki skupno 2400 prebivalcev, vstevši vojaštvo in uršulinski samostan.

Dr. Jože Rant

zdravnik v Škofji Loki

od 20. t. m. do preklica ne ordinira

JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

V LJUBLJANI

JE ZDATNO

REDUCIRALA

CENE KLISEJEV

Zadružna zveza v letu 1930

Glavna skupščina bo 6. maja

V sredo, dne 15. t. m. se je vršila seja načelstva Zadružne zveze v Ljubljani, na kateri je bil sprejet računski zaključek zveze za l. 1930. in sklenjeno, da se vrši glavna skupščina zveze dne 3. maja ob 10 dopoldne v Beli dvorani hotela Union v Ljubljani.

Dnevni red glavne skupščine je sledeč: 1. Odobrenje zapisnika o zadnji glavni skupščini. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za l. 1930. 5. Slučajnosti.

Poročilo in računski zaključek zveze za 1930 navajata, da je znašalo število članic koncem 1929 578, lani jih je pristopilo 45, odpadlo pa je 12 zaradi, tako da znaša število članic na koncu l. 1930. 611 zadrug, od teh je 327 kreditnih. (O razdelitvi članic smo že poročali.)

Bilanca izkazuje teke postavke (v tisočih dinarjev, v oklepajih podatki za 1929): Aktivna: Gotovina 16 (144), naložba v Poštni hranilnici 279 (642), terjatve v tekočem računu 74.872 (57.292), naložen denar 107.878 (107.004), efekti 19.774 (17.980), tuji deleži 113 (113), nepremičnine 974 (995); pasiva: deleži 1.566 (1.520), vloge v tekočem računu 199.237 (180.001), menice v eskontu pri Narodni banki 2.000 (2.000), lombard pri Poštni hranilnici 750.000 (375.000), rezerve 288 (233), čisti dobiček 65 (42).

Bilancne postavke kažejo, da so se naložbe pri zvezi povečale od 180 na 199,2 milj. Din, torej za 10,7% ali 19,2 milj. Din. Prirastek je mnogo manjši kakor prejšnja leta, kar je pripisovati vedno večjemu obsegu kmetijske krize, ki se nujno izraža tudi v bilancah vseh kreditnih zadrug in zveze kot denarne centrale. Od leta 1927 na 1928 je znašal prirastek vlog pri zvezi 27 milijonov Din, od l. 1928 na 1929 pa celo 35 milijonov Din. Druga zvezina tuja sredstva so se povišala v glavnem radi večjega lombarda vrednostnih papirjev pri Poštni hranilnici (ta postavka se je zvišala za polovico od 375.000 na 750.000 Din), dočim je menični kredit pri Narodni banki ostal neizpremenjen. Lastna sredstva zveze (deleži in rezerve) so lani narasla radi povečanja števila članic in pripisa lanskega dobička rezervam od 1,75 na 1,85 milj. Din. Čisti dobiček je radi povečanja poslovanja lani narasel. Med aktivni pa opazimo predvsem malenkostno zvišanje na-

ložb, kajti zveza je ves novi denar porabila za kredite zadrugam v tekočem računu, ker se je radi kmetijske krize dotok denarja v posojilnice ustavil in nasprotno so se povečale kreditne potrebe cele države. Naše zadružništvo se je zopet izkazalo, kako potrebno je posebno v časih gospodarske krize.

Tudi postavka efektov je narasla radi nakupa ugodno se obrestujočih državnih papirjev in sicer za 1,8 milj. Din.

Zmanjšala pa se je vrednost nepremičnin zaradi odpisov, ki so potrebni. Tudi postavke kakor gotovina in naložba v Poštni hranilnici so se zmanjšale, ker je zveza gledala na to, da je ves denar koj plodonosno naložen.

Račun dobička in izgube izkazuje donos skoro 17 milj. Din v primeri s 14,5 milj. Din v l. 1929. Glavne postavke so bile (v tisočih Din, v oklepaju podatki za 1929): upravnih dohodkov 737 (496), drž. podpora 1 (48), Narodni Gospodar 25 (38), obresti 15.939 (13.773), vrnjene, že odpisane terjatve 5 (1), dohodki nepremičnin 260 (180); izdatki: upravni stroški 1651 (1285), Narodni Gospodar 57 (57), obresti 14.429 (12.527), odpisi 493 (452), stroški nepremičnin 240 (133), zadrugi tečaji 7 (40), članarina Glavni zadrugi zvezi 25 (za 1929 v postavki Upravnih stroški), dobiček 65 (42).

Te postavke izkazujejo glede obresti in upravnih stroškov na obeh straneh povečanja zneskov, kar je razumljivo radi velikega povečanja poslovanja. Zanimivo je, da je bilo lani državne podpore izplačano samo 1000 Din v primeri z 48.000 Din za l. 1929 in 110.000 Din v letu 1928. To podporo dobiva zveza za izvrševanje zakonitih revizij. Kakor so narasli dohodki nepremičnin, tako so narasli tudi stroški, vendar so hlebe aktivne za 20.000 Din.

Čisti dobiček zveze znaša 64.436 Din v primeri z 41.642 Din za l. 1929. Povečanje obsega zvezinega poslovanja pa je razvidno iz tega, da je promet lani znašal 1.251,5 milj. Din v primeri z 1.051,1 milj. dinarjev v letu 1929.

	vloge	promet
	(v milij. Din)	
1926 . . .	102,1	602,6
1927 . . .	117,8	531,5
1928 . . .	145,0	723,5
1929 . . .	180,0	1051,0
1930 . . .	199,2	1251,5

okolisa občine Ovsice, r. z. z. o. z. (načelnik Jožef Resman); Kmetijska nabavna in prodajna zadruga v Bogojini, r. z. z. o. z. (načelnik Puhan Štefan).

Borza

Dne 18. aprila 1931.

Denar

Ta teden je bil devizni promet tudi znaten, vendar nekoliko manjši kakor prejšnji teden: Znašal je, 19,7 milj. Din v primeri s 20,74, 18,1, 13,9 in 13,7 milj. v prejšnjih tednih. Tečajji so ostali v glavnem neizpremenjeni, največ prometa je bilo v devizi London, nadalje v devizah Newyork in Curih.

Curih. Belgrad 9.1280, Pariz 20.3025, London 25.22875, Newyork 519,25, Bruselj 72,17, Milan 27,125, Madrid 52,85, Amsterdam 208,425, Berlin 123,64, Dunaj 73,0225, Stockholm 139,05, Oslo 138,875, Kopenhagen 138,90, Sofija 3,76, Praga 15,375, Varšava 58,15, Budimpešta 90,55, Atene 6,72, Carigrad 2,46, Bukarešt 3,085, Helsingfors 13,06.

Vrednostni papirji

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 88,45, Wiener Bankverein 16,05, Creditanstalt 45,50, Escomptes. 159,80, Alpine 19,75, Trboveljska 37,50, Kranj. ind. 44, Leykam 3,20, Rima Murany 53,15.

Notacije državnih papirjev v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 81,50—82,25, Newyork: 8% Bler. pos. 92—93, 7% Bler. pos. 81,75—82,50, 7% pos. Drž. hip. banke 83—85.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bač, sr. 94—96, maj 100—102,50, ladja Donava, Sava 96—98. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 21 vagonov pšenice, 1 vagon ječmena, 27 vagonov koruze, 6 vagonov moke, 1 vagon otrobov. Tendence čvrsta.

Budimpešta. Tendence prijazna. Promet srednji. Pšenica maj 15,84—15,86, zaklj. 15,84—15,85, junij 15,95—16,03, zaklj. 16,02—16,03, rž maj 14,62—14,80, zaklj. 14,66—14,69, koruza maj 13,50—13,76, zaklj. 13,67—13,69, julij 13,83—13,98, zaklj. 13,84—13,85.

Sport

Bolgarski športniki v Belgradu.

Belgrad, 18. apr. AA. Danes ob 6.20 je prispele v Belgrad bolgarska nogometna reprezentanca, ki bo jutri igrala z jugoslovansko reprezentanco za balkanski pokal. Bolgarsko moštvo vodita Lazar Popov in Gajdarski. V imenu jugoslovanske nogometne zveze je bolgarske goste pozdravil tajnik Spasojevič. Z bolgarskega poslaštva sta bila pri sprejemu Kuzukov in Velov. Razen tega so se na postaji zbrali mnogi naši športniki. Z Bolgari je prispele tudi njihov trener Veit in dva bolgarska novinarja. Gostje so si danes ogledali Belgrad in Zemun.

SK Grafika. Za današnji prvenstveni tekmi z ZSK Hermesom, ki se vršita na igrišču ASK Primorja, se ob 13.30 pozivljajo sledeči igralci: Pavlica, Muzlovič, Mekina, Bežan, Sorn, Zagar II., Bajc, Stupica II., Juvan, Pungarčar, Slija, Mlakar. — Ob 15.30 pa: Zupančič, Mihelič, Kobal, Novak, Kmetič, Pallek, Strohmayr, Potrato, Katavič, Trobešek, Strobotnjak, Stupica I. — Navedeni igralci naj se javijo v garderobi Primorja. Opremo prinesli s seboj! — Načelnstvo.

Sledeče klube: Smučarski klub Ljubljana, Turist. klub Skala, SK Ilirija, ZSK Hermes, Lj. sp. klub, Akad. smučarska organizacija, Slov. planinsko društvo, SK Grafika, SK Reka, MKK Ilirija, Sokol Ljubljana, Sokol I., Smučski klub Logatec, SPD Zagorje, SPD Trbovlje, SK Rakek pozivamo, da se udeležijo zanesljivo ustanovnega občnega zbora Ljubljanskega zimskosportnega poudruga v ponedeljek ob 20 v damski sobi kavarne Emona. — JZSS.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 19. aprila: 9 Dr. Jože Kovačič: Pravne norme, ki zadevajo našega kmeta. — 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10 Versko predavanje, p. dr. R. Tomec. — 10.20 Ferdo Jelenc: Nauk o serviranju. — 11 Radio-orkester. — 15.30 Prenos koncerta kamniškega pevkega okrožja. — 20 Operetne arije z orkestrom pojeta gđc. Anita Meze in g. Mirko Jelačin. — 21 Koncert Radio-orkestra. — 22 Časovna napoved in poročila. — 22.15 Havai-jazz.

Ponedeljek, 20. aprila: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Radio orkester. — 18.30 Dr. Anton Bajec: Italijanska. — 19.00 Prof. France Vodnik: Poljščina. — 19.30 Zdravstvena ura. — 20.00 Nega avtomobila, g. Širca. — 20.30 Večer Radio orkestra. — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Torek, 21. aprila: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Radio orkester. — 19.00 Dr. I. Rakovec: Iz življenja predpotopnih živali. — 19.30 Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina. — 20.00 Sattnerjev večer izjava pevsko društvo »Ljubljana«. Uvodno besedo govori dr. A. Dolinar. — Samospevi g. Dragota Zagorja. — 21.15 Radio orkester.

Drugi programi

Ponedeljek, 20. aprila.

Belgrad: 12.45 Radio orkester. 17.30 Narodne pesmi. 18.00 Glasba. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Berlin. 22.20 Jugoslovanski koncert. — Zagreb: 12.30 Plošče. 17.00 Prenos zvočnega filma. 20.30 Berlin. 22.20 Jugoslovanski koncert. — Zagreb: 12.30 Plošče. 17.00 Prenos zvočnega filma. 20.30 Berlin (koncert). — Budapest: 12.05 Koncert: balalajke. 17.25 Koncert. 19.30 Koncert orkestra. 20.30 Koncert opernega orkestra. — Dunaj: 15.20 Popoldanski koncert. 19.30 Mandoline. 20.20 Tretja simfonija (Mahler). 22.20 Večerni koncert. — Milan: 12.05 Pestra glasba. 19.15 Pestra glasba. 19.50 Plošče. 21.00 Koncert. — Praga: 19.15 Klarinet. 20.30 Koncert. 21.00 Radio orkester v Brnu. — Langenberg: 18.10 Iz Kavkaza (plošče). 19.30 Okrožnica Leona XIII. o delavskem vprašanju. 20.20 Večerni koncert. — Rim: 17.30 Koncert: Rimski kvartet. 20.40 Večerne moderne pesmi. — Berlin: 19.00 Zabavna glasba. 21.10 Orkestralni koncert. 22.50 Plesna glasba. — Katovice: 21.00 »Frasquita«, opereta, Lehar. — Mühlacker: 16.30 Popoldanski koncert. 19.35 Orkestralni koncert. 21.35 Citre (plošče). — London: 13.15 Orkestralni koncert. 18.40 Kvintet. 20.35 Orkestralni koncert. 21.45 Plesni orkester. — Mor. Ostrava: 12.30 Koncert radio orkestra. 19.30 Praga. 20.30 Koncert v Brnu. 22.20 Radio orkester. — Leipzig: 21.00 Simfonični orkester. 22.00 Opium.

Torek, 21. aprila.

Belgrad: 12.45 Koncert radio orkestra. 17.30 Narodna glasba. 20.00 Večerni koncert. 20.30 Zagreb. — Zagreb: 12.30 Plošče. 17.00 Koncert v kavarni »Corso«. 20.30 Komorni koncert. 21.30 Koncert (klavir in bariton). 22.40 Lahka glasba. — Budapest: 12.05 Radio kvartet. 17.25 Orkestralni koncert. 19.30 »Maske«, opera, Hubay; nato ciganska glasba. — Dunaj: 12.00 Popoldanski koncert. 19.45 Koncert (Oscar Strauss). 21.55 Godalni kvartet (Haydn). 22.45 Večerni koncert. — Milan: 19.15 Pestra glasba. 19.50 Plošče. 21.00 Dvospevi iz italijanskih oper. 21.20 »Zaljubljena žena«, opereta. — Praga: 19.30 Bratislava. — Langenberg: 17.00 Popoldanski koncert. 20.00 Ljudski koncert. — Rim: 17.00 Vokalni in instrumentalni koncert. 20.50 Opera. — Berlin: 20.00 Plesni večer. — Katovice: 17.45 Simfonični koncert. 20.05 Lahka glasba. 20.30 »Pagliacci«, op., Leoncavallo. — Mühlacker: 16.00 Popoldanski koncert. 19.15 Koncert. 19.50 Zelo pester spored. 22.40 Plesna glasba. — London: 12.00 Instrumentalni koncert. 18.40 Koncert orkestra. 19.45 Pester spored. 21.00 Orkestralni koncert. 22.35 Plesna glasba. — Mor. Ostrava: 12.25 Radio orkester. 19.30 Bratislava. 22.20 Praga. — Leipzig: 14.15 Glasbene novosti. 16.30 Popoldanski koncert. 19.30 Plošče. 21.10 Koncert.

Iz blejskega hota

Blejska kanalizacija napreduje po polzevo. Vas Mlino je sedaj že rešena te nadloge, zato pa je objezerska cesta od trgovine Repe do hotela »Toplice« zaprta in še za pešce komaj prehodna. Največje preglavice dela skalnati teren od vile »Bela« do hotela »Toplice«.

»Jutro« dopisnik ve veliko povedati o delovanju novega občinskega odbora na Bledu. Res dela jako pridno in prvo njegovo delo je bilo povišanje občinskih doklad od 35 na 100 odstotkov, to pa z enim glasom večine. Drugo njegovo važno delo je odstranitev odinega drevoreda na Bledu, od Blejskega doma do hotela »Jeklera«, ki bi po vsej pravici lahko ostal.

Novega zdraviliškega direktorja namerava nastavitvi zdravstveni odsek obč. sveta in sicer nekega barona. Za službo se poteguje tudi naš smučarski prvak g. Janša, pa so menda domačini na Bledu o, tuji pa imajo prednost povsod. Tudi pomožna moč mora biti tuje, domači revni akademiki naj pa gledajo, kako jim tuji jemljejo zaslužek, ki ga za študije krvavo potrebujejo. Pripominjamo, da je g. Janša sam z. z. z.

priporočil v vpoštevamje, pa blejska večina tega noče vpoštevati in je bolj zavzeta za baronske naslove, kar bo menda bolj vleklo tuje na Bled.

Zdraviliški tajnik g. inž. Ulrich je podal ostavko na svoje mesto. Blejci bomo priljudnega g. inženerja pogrešali.

Prvi gostje so se že pojavili na Bledu, pa jim jako nagaja slabo vreme zadnjih dni. V dolini dežuje, na Pokljuki pa sneži. Ljubitelji smučkega sporta se lahko še neovirano smučajo pri »Mrzlem studencu« in »Za Javornikom«, kjer je še poldrugi meter snega.

**Vedno
prihajajoče
novosti!**

**A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA**

Slovenjgradec

Smrtna kosa. Umrli je 55 let star g. Luka Schmautzer, kovaški mojster in hišni posestnik v Slovenjgradu. Rajni je bil rodom iz Guštajna. Kal boleznii si je nakopal v vojni in v ruskem ujetništvu v Aziji, kjer je bila cela štiri leta. Prizadeti rodbini naše sožalje. N. p. v m.

Nogo si je zlomil rekrut Sašek iz Legna. V četrtki bi moral k vojakom ter se je z vozom peljal na postajo Slovenjgradec. Med vožnjo mu je veter odnesel klobuk. Sašek je skočil z voza in padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo.

Okrajni cestni odbor ima svoj uradni dan za šolskijski sodni okraj vsak prvi ponedeljek v mesecu in občinski pisarni v Velenju. Mesta cestarjev so se oddala proslcem iz domačega okolisa.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 19. aprila: TRIJE VASKI SVETNIKI. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Ponedeljek, 20. aprila: HAMLET. Gostovanje angleškega teatra v opernem gledališču. Izven Torek, 21. aprila: MLADOLETJE. Gostovanje v msetnem gledališču v Celju.

OPERA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 19. aprila: MASCOTTA. Ljudska predstava po globoko znanih cenah. Izven. Ponedeljek, 20. aprila: HAMLET. Gostovanje angleškega teatra. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 19. aprila ob 15: ZAČARANA ZABA. Otroška predstava. — Ob 20: CIRKUSKA PRINCESA. Kuponi. Ponedeljek, 20. aprila: Zaprto. Torek, 21. aprila ob 20. uri: LESENI KONJ. Ab. B. Kuponi.

Cement trbovenski in ljubljanski
v juta in papirnatih vrečah, nadalje vseh vrst
umetna gnojila za spomladansko gnojenje, oves,
detelje in travna semena dobite najceneje pri
Gospodarski zvezi v Ljubljani.

Pomlad zaštevava

posebno vestno gojitev kože z

NIVEA-CREME

NIVEA-OLJEM

(olje za kožo)
(in masažo)

Oboje varuje Vašo kožo pred vetrom in slabim vremenom, ker je radi tople zimske obleke postala mehka in zelo občutljiva. Oboje vsebuje edino svoje vrste — eucerit mešanico, ki je sorodna sestavine — oboje prodira baš zaradi vsebine eucerita globoko v kožo in nasičuje Vašo kožo izdatno in trajno. Nivea-creme in Nivea-olje se ne moreta nadomestiti z ničemer, ker nimata niti enega drugega sestavila za nego kože, ki bi vsebovalo eucerit, in vendar na tem temelji ono čudovito in prijetno delovanje, ki neguje in varuje kožo Nivea-creme; največji učinek, najmanjši izdatki.

Nivea-creme Din 5— do 22— / Nivea-olje Din 25— in 35—

Proizvajalca: JUGOSLOV. P. BEIERSDORF & CO. d. s. o. j., MARIBOR, Gregorčičeva ulica št. 21.

Maribor

Nadsvetnik V. Kerševan zapušča Maribor

Včeraj so priredili policijski nameščenci svojemu šefu, upravniku mariborske policije, nadsvetniku g. V. Kerševanu, ki je imenovan za upravnika ljubljanske policije, »Pri Orlu« poslovilni večer, na katerem je prišlo do popolnega izraza spoštovanja in hvaležnosti, ki so jo čutili nameščenci do svojega šefa.

Nadsvetnik Kerševan odhaja te dni na svoje novo službeno mesto ter bo izročil svoje upravniške posle v ponedeljek 20. t. m. policijskemu svetniku g. Pušu kot uradno najstarejšemu uradniku tukajšnje mestne policije.

Upravnik g. V. Kerševan je bil rojen 8. julija 1878 v Trstu. Po dovršeni gimnaziji se je posvetil juridičnim študijem ter je obiskoval pravno fakulteto na graški in dunajski univerzi. Po končanem drugem izpitu je stopil v policijsko službo v Trstu, kjer je bil dodeljen kriminalnemu in inozemskemu korespondenčnemu oddelku. V Trstu je ostal do prevrata. Med vojnjo je bil evakuiran ter dodeljen vojaški komisiji v Ljubljani.

Dne 1. novembra 1918 se je javil narodni vladar ter bil dodeljen narodnemu obrambnemu oddelku. Po zasedbi Koroske je bil šef policije in civilni komisar v Celovcu do 31. julija 1919, pozneje pa je služboval kot policijski šef za Slovensko krajino. Dne 3. novembra 1921 je prevzel po odhodu dr. Senekoviča vodstvo tukajšnje policije. Z dekretom od 10. marca t. l. pa je premeščen v Ljubljano na mesto tamkajšnje upravne policije.

Gosp. Kerševanu, ki je užival v Mariboru v krogu svojih znancev in prijateljev največje simpatije in splošno priljubljenost, želimo pri njegovem odhodu iz Maribora na novem službenem mestu v Ljubljani najlepše uspehe ter možnost tem popolnejšega razmaha njegovih sposobnosti.

Cenjene dame!

Neobhodno potreben SANOFORM dobite v vseh lekarnah in drogerijah.

Mariborska davčna uprava razglasi: Z ozirom na določila zakona o skupnem davku na poslovnih promet morajo vsi oni, ki po zadevnih uredbi niso podvrženi temu davku, do 30. t. m. vložiti pri davčni upravi prijavo o popisu in vrednosti robe, ki so jo imeli v zalogi dne 1. januarja t. l., pa tudi tiste, ki so si jo nabavili v času od 1. januarja do 31. marca t. l. Tudi je navesti vrednost prodanega blaga tekom prvih treh mesecev t. l. in vrednost terjatev za dobo, ko je stopil zadevni zakon v veljavo t. j. od 1. oktobra 1931. Obrtnikom in intelektualnim poklicem, ki so podvrženi splošnemu davku na poslovni promet, ni treba vložiti te prijave. Veleprodajalci alkoholnih pijač izvezemsi pivo, pa tudi ostali prodajalci trošarinskih predmetov, imajo prijaviti zalogo in vrednost po stanju z dne 1. aprila 1931 za one količine, za katere so drž. trošarino že plačali in pa vrednost neporavnanih terjatev iz prometa z alkoholnimi pijačami od 1. oktobra 1921 do 31. marca 1931.

Smrtna kosa. V starosti 59 let je umrl v splošni bolnišnici upokojeni strojevodja Josip Vičanski. Pogreb pokojnikovih zemskih ostankov bo danes ob pol 16 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Blag mu spomin, sorodnikom naše sožalje!

Dveletni fantek — živa bahija. Dveletni viničarjev sinček Rudolf Berglez iz Bistrice pri Limbušu se je igral pri štedilniku, v katerem je gorel ogenj. Oče in mati sta bila na delu, sinček pa sam doma. Tik ob štedilniku se je igračemu vnela obleka. Otrok je pričel vpiti in jokati. Sosede so takoj prihiteli v Berglezovo hišo ter rešili otroka, ki je bil ves opečen. Stanje dveletnega Rudolfa, ki so ga prepeljali v splošno bolnišnico, je zelo resno.

K otvoritvi dupleskega mostu, ki se bo na zelo svečan način izvršila dne 17. maja, je pripravljani odbor povabil tudi ministra inž. Dušana Serneca.

Interesenti, naročniki in prijatelji našega lista se opozarjajo, da opravijo vse posle, ki spadajo v delokrog uprave, lahko tudi v naši podružnici na Aleksandrovi cesti 6 (Prosvetna knjižnica).

Reharjevo »Učlovečenje« v Zagrebu. Z R. Reharjevo »Učlovečenjem« nastopi mariborski dramski ansambl v zagrebški drami dne 1. maja t. l.

Študentska ljudska univerza. Ob zaključku letošnje predavalne sezone Ljudske univerze v Studenčih je treba živahno prosvetno delo toplo pohvaliti. Vsega skupaj je bilo 17 predavanj, ki so se redno vršila vsak četrtek izvešmi praznike. Predavanja so bila: 6 modroslovna, 4 vzgojne, 2 zgodovinske, 2 potopisne, 2 zdravstvene in 1 gospodarske vsebine. Predavali so: 1 duhovnik (dvakrat), 1 sodnik, 2 zdravnik, 3 profesorji in 5 učiteljev. Skupno število obiskovalcev je bilo 3180. Vsa ta predavanja je s hvalevredno subvencijo podprla in omogočila študentska občina, ker so bila vsa predavanja prosta vstopnine. Pa tudi vodstvu je priznanje.

Včerašnji trg. Je bil bogato založen. Slaničarji so pripeljali 163 zaklanih svinj, okoliški kmetje pa 12 voz krompirja, dva voza s sadjem in tri voze lesene in lončene robe. Na perutninarstvem trgu pa okoli 800 komadov perutnine. Na senenem trgu: 19 voz sena in 10 voz slame.

Javna razprodaja raznih predmetov bo v torek 21. t. m. ob 9 v carinskem skladišču tukajšnje glavne carinarnice. Razprodajalo se bo med drugim različno blago za obleke, leseno blago, pa tudi železje.

Maraton. Danes ob pol 10 trening lahko-atletске sekcije na Livadi.

V kinu Apolo predava jutri ob 20 v okviru tukajšnje Ljudske univerze vseučiliški profesor dr. Strzygowski o častitvi Marije in krščanski umetnosti na podlagi bogatega skriptičnega materiala.

Krčevinske vesti. Katoliško izobraževalno društvo je zelo žalno. To smo videli iz poročil na

zadnjem občnem zboru. Društvo šteje 241 članov. V pretekli poslovni dobi je bilo šest prireditev. Društveni dvorani se je pridržalo stanovanje za hišnika. Tudi se bo ustanovila za Krčevino javna knjižnica, kar je treba še prav posebej pozdraviti. Izvoljen je bil dosednji društveni odbor z g. F. Pinterjem na čelu. — Danes ob 15 v društvenem domu Materinski dan. — Ljudsko štetje smo zaključili. Vseh prebivalcev šteje Krčevina 2159. Za Nemce se jih je prijavilo 160.

Do 22. t. m. — lakko. Za poučni izlet gostilničarjev in hotelirjev se je prijavilo dosedaj lepo število udeležencev. Zelo veliko jih je iz Gorenjske in Savinjske doline. Na razna vprašanja, ki prihajajo na tukajšnje zvezo gostilničarskih združenj radi skrajnega roka prijave, se interesi opozarjajo, da se imajo brezpogojno prijaviti zvezi do najkasneje dne 22. t. m.

Priporočamo, naj si vsaka gospodinja pred nakupom kuhinjske emailirane, aluminijevе posode ter porcelana in stekla ogleda cene in kvaliteto v specialni trgovini te vrste pri Albert Vicel, Maribor, Gosposka 5.

Nova trgovina živil, Lesjak, Gosposka 11 nudi svežo in praženo kavo, čaj, kakao, riž, olje po najnižjih cenah. Se priporoča za obisk.

Delavčeva nergoda. Pri delu je zgrmelo težko bruno na rame 27letnega Jožeta Ferka, zaposlenega pri tukajšnji stavbi in tverdi Kiffmann, ter ga podrlo na tla in mu strlo levo ključnico. Ferka so morali odpremiti v tukajšnje splošno bolnišnico. Nahaja se izven nevarnosti.

Kar jim pride pod roko... V noči na soboto so se znašli temni elementi in drvarnici nadučitelja Mirka Kožuha v Gosposki 45 ter odnesli — pralno kad in velik škaf.

Tragika naše dece v tujini. Od vodstva tukajšnje banovinske Dečje doma smo prejeli: Včeraj so pripeljali v Maribor iz Hamburga tri otroke nekega Mihajloviča, ki je bil tamkaj nastavljen kot železovozni ter pred dobrim letom v razburjenju ustrelil svojo ženo, rodom Poljakinja, nato pa še sebe. Otroci, ki govorijo samo nemško, so bili oddani v tukajšnji banovinski Dečji dom, odkoder se bodo odpremili v negotinski Dečji dom. — Te dni so bili ravnotako semkaj privedeni trije otroci K. iz Hornsteina na Gradiščanskem. Oče se je ustrelil, mati pa je izginila neznao kam.

Nesreča v železokonstrukcijski tvornici. 41letni delavec Franc Šerbenek iz Vrhovega dola je pri delu tako nesrečno manipuliral, da je prišel z desnico v stroj v bistriški železokonstrukcijski tvornici, ki mu je porazil vse prste na desnici. Prvo zdravniško pomoč so mu nudili v tukajšnji splošni bolnišnici.

PREDMETI ZA PASJI SPORT KAKOR

grizenje izključujoči pasji nagobčniki, pasje vrvice, pasji biči, pasje opreme, pasji ovratniki, posebne vrvice za dresuro v največji izbi pri najnižjih cenah vedno v zalogi v trgovini usnja

J. JELLENZ, CELJE — PREŠERNOVA ULICA 19

Celje

Novi odbor KPD v Celju. Prošli ponedeljek se je vršil v stranski dvorani Ljudskega doma v Celju redni letni občni zbor Katol. prosvetnega društva. Na tem občnem zboru novo izvoljeni odbor je imel v petek, dne 17. t. m. zvečer prvo sejo, na kateri se je sledeče konstituiral: predsednik prof. Peter Kovarčič, I. podpredsednik dr. Jakob Hodžar, II. podpredsednik posojil. ravnatelj Franjo Jerič, tajnik Ivo Peršuh, njegov namestnik prof. Mirko Bitene, blagajnik prof. Josip Kardinar, knjižničar prof. dr. Kajetan Gantar, gospodar Tone Vrabl, zastopnik Gledališke družine konservator Marjan Marolt, zastopnik pevskega zbora mestni kaplan Janez Grančola, zastopnik fantovskega oddelka prof. Mavricij Bergant, zastopnica dekleškega oddelka učiteljica Marica Jurjevičeva. Ker je izvoljeni odbornik g. upravnik Kuhar oddolžil odborniško mesto, je bil kooptiran g. prof. Kardinar. — Novi odbor bo imel v kratkem sejo, na kateri bo sklepal o bodočem svojem delovnem programu.

Preselitev trgovine. Ugledna trgovca brata Sumer, ki sta imela doslej svojo trgovino na Glavni ulici, sta isto likvidirala. Z jutrišnjim dnem otvorita svojo novo trgovino v povečanem obsegu v Prešernovi ulici v lokalni bivše trgovine Vančič.

Razprava proti pekom. V petek 17. t. m. se je vršila pred okrajnim sodiščem razprava proti pekom iz celjskega policijskega območja, ki jih je policija ogradila radi navijanja cen. Razprava se je preložila v svrhu potrebnih ugotovitev in informacij. Vodil jo je sodnik dr. Troje.

Sahovski mojster Spielmann bo igral v četrtek, dne 14. maja v hotelu Evropi z mojstrom Pircem iz Maribora, v petek pa simultanko proti celjskim šahistom ali pa bo igral simultanko Pirc.

Nesreče. Slavko Karat od Sv. Trojice se je urezal v steklarni pri Sv. Križu pri Rogški Slatini in košček stekla mu je pri tem ostal v roki. Ker se je pojavilo zastrupljenje krvi, se je podal v celjsko bolnišnico. — 10 letni štuc iz Vitanja je padel pri nogometu tako nesrečno, da si je zlomil levo roko.

V žagi v Boharinu pri Zrečah je zgrabil cirkularka žagarja Al. Peškovič in mu težko poškodovale levo roko. — Dva janska vozika sta stisnila v premožovniku v Ljubljah rudarja Leona Polaka ter mu zlomila piščal in goleno na levi roki.

V Teharjih si je v petek popoldne zlomil roko 11 letni Jančič Ivan. Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici.

Okoliška občina je odredila pasji kontumac z istimi določili kot mestna.

Iz Stor. V nedeljo 12. t. m. je imel tukajšnji šahovski klub občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika g. postajenačelnik Magajna. Danes popoldne bo ob dveh otvoritvi strelišča pred gostilno g. Franca.

Naša vest glede nesreče pri prevozu mrlja popravljam v toliko, da g. Rojcu na mestu, kjer se je zgodila nesreča, ni postalo slabo ampak da mu je odnoveval volat.

Ptuj

Danes popoldne ob dveh bo sreča razdelila 500 dobitkov med srečne ljudi. In to na javni tomboli športnega kluba Ptuj. Srečka stane 2 Din. — V mestnem kinu se proizvaja film »Stric Tomova kočar«. — Popoldne ob pol štirih igrajo pri Bratčiču Halčani Cankarjevo žaloigro »Jakob Rudac«. — V petek zvečer pa so dali Mariborčani francosko komedijo »Leseni konje«.

Za živino je bilo v ptujskem okraju premalo preskrbljeno radi zdravljenja, okraj je pač sila velik. Na razne strani so odposlane prošnje za nastavitve še enega državnega zdravnika. Sedaj je občina na svoji predvelikonočni seji imenovala za mestnega živinozdravnika priljubljenega g. Lešnika iz Ormoža.

Pasji kontumac, ki je bil dalje časa strog v vsem okraju in v mestu, je sedaj razveljavljen. Predpisi o evidenci psov ostanejo seveda še dalje v veljavi.

Iz naših vinogradov. Lepo vreme je izzbilo vinogradnike, po gričih je pomlad, je veselje, če tudi je treba trdo delati. Težke napore pa že po slari navadi ublaže s kapljice. 16. aprila so delali v vinogradu 44letnega posestnika Krošla Jožeta iz Majšperga. Delavci so ga po delu znova prosili za pijačo, kar pa jim je Krošl odbil. Z namenom, da gre domov, je Krošl prišel v kleti in je zaprl. V tem ga je z motilno udaril fant Korže Anton, ki je šel pred kratkem radi v prepriu dobljenih

Iz raznih krajev

zali, ker ni bil ta dan umorjen, ampak en dan poprej. Proces je poln zanimivosti in zapletljiv. Zdaj pridejo priče k obravnavi, ki se poprej niso upale pričati, pa so si pri njih tihotapci čistili z oblek krvave sledove.

Št. Vid pri Ptuj. V nedeljo 12. t. m. je priredilo naše Prosv. društvo Finžgarjevo proslavo z igro »Veriga«. Igra je bila krasno podana. K lepemu uspehu so veliko pripomogle nove kulise, ki jih je mojstrsko izdelal g. prof. Jirak iz Ptuja. Igra se danes ponovi. — V ponedeljek je bila od g. bana v Ljubljani sprejeta deputacija iz naše fare, ki jo je vodil g. župnik Soklič in g. šolski upravitelj Musek in je bila sestavljena iz zastopnikov vseh naših sedmerih občin. Deputacija je izročila g. banu spomenico o nujnih potrebah našega kraja. G. ban je obljubil, da bo naredil vse mogoče.

Slovenska Bistrica. V zakup se odda prevažanje pošte na progi Slovenska Bistrica pošta—Slov. Bistrica mesto železn. postaja (po enkrat ali dvakrat na dan) za dobo enega leta. Družba se bo vršila 20. aprila v županijski pisarni. — V Tinju je umrl 92 letni M. Pongračič. Bil je častni tujinski in občinski odbornik skozi 50 let. Naj v miru počiva! — Mestni kino bo imel redno svoje predstave. Radovedni smo, kakšne filme bo predvajal. — Občni zbor mestnega olednevalnega društva se je vršil sredi v restavraciji Valland. Bil je dobro obiskan.

Retica ob Savinji. Umri je daleč naokrog znani in med ljudstvom priljubljeni organist Veninšek Florijan. Naj počiva v miru, preostali nam sožalje. — V Slovenjgradu v bolnišnici je umrl Franc Hribernik, učenec v tukajšnji trgovini Kmetijskega društva. N. p. v m. — Kakor vsako leto, tako so imeli fantje, ki so te dni poklicani k vojakom, tudi letos svojo versko slovesnost v Koprskih. Sv. mašo in nagovor je imel domači gospod župnik Požar. Med mašo so pristopili vsi fantje k sv. obhajilu. Fantom kličemo: »Držite se tudi pri vojaki vere in jezika svojih očetov«.

Guštanj. 16. aprila smo spremlili k zadnjemu počitku železniškega inšpektorja Frana Kotnika. Kako je bil ranjki priljubljen med tukajšnjim ljudstvom, je pričala ogromna množica, ki ga je spremljala na zadnji poti. Guštanjsko pevsko društvo mu je v slovo zapelo dve pesmi. Tudi močna četa gasilcev se je udeležila pogreba in tako izkazala zadnjo čast svojemu podpornemu članu. Pogrebne obrede je opravil njegov nečak Šimen Kotnik ob asistenci štirih duhovnih sobratov. Ob odprtem grobu pa se je poslovil od rajnega domačega gospod župnik Rehar. Omenjal je njegovo delo v raznih društvih, omenjal tudi njegovo lepo pripravo na smrt in ga nam stavil za zgled delavnega in vernega človeka, ki jih na žalost v sedanjih plehkih, površnih časih vedno bolj primanjkuje. Zadnja želja, da bi bil pokopan v domači zemlji poleg svojega brata Dominika, se mu je izpolnila.

Spodnja Polskava—Pragersko. V naši župniji je bilo lani vpisanih v družbi sv. Mohorja 81 udov, pred desetimi leti niti polovica ne; letos smo v spoznanju, da je slovenski Mohorjan najzvednejši Jugoslovčan, dosegli nepričakovano število 104. Ljubzen do dobre knjige ustvarja narodu vedno višjo kulturo.

Braslovce. Poslovilni večer priredijo naše organizacije danes ob 19 v dvorani Društvenega doma svojemu, v pokol odhajajočemu voditelju, g. dekanu Medvedu. Vabimo vse na ta sestanek in zahvalo za delo vzornemu voditelju in vnetemu dušnemu pastirju.

Središče ob Dravi. Trg Središče ima 1152 prebivalcev: 573 moških in 579 žensk. L. 1921. je bilo 1145 prebivalcev. Družin je 254. Po narodnosti je 1147 Jugoslovčanov, 1 Nemeč, 1 Madjar, 3 različne narodnosti. Po stanu je 108 kmetovalcev, 66 obrtnikov, 40 delavcev, 21 upokojenec, 17 drž. uradnikov, 1 zdravnik, 2 babici. Najstarejši mož je g. Franc Kolarič 92 let, med ženami pa g. Ana Dogša 97 let. Domače živine so našli 6064 in sicer 149 konj, 459 goveje živine, 1310 svinj, 4144 perutnine, 2 ovci ter 130 panjev čebel. Sadnega drevja je 7740.

Vojnik pri Celju. Ljudsko igro »Grančarje« bodo vzprijeli v nedeljo, 26. t. m. v posojilniški dvorani. — Danes ob 8 se bo vršil ustanovni občni zbor Živinovske zadruge. — Pretekli ponedeljek smo imeli sejem, na katerega so prignali veliko prav lepe živine, samov cena je silno nizka. Par najboljših volov je bil prodan po 6.50 Din, drugi volji pa po 5 do 6 Din. Prodane je bilo prav malo živine. — V četrtek so oddali fantje-rekruti k vojakom. Obnašali so se prav dostojno.

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Prvi in zadnji kralj Sedangov

Marie David de Mayrena, 45 letni mož z lepimi črnimi očmi in vihrajočo, skrbno negovano brado, je bil kakor pristni Francoz jako zgovoren in je imel nebroj prijateljev ter znancev. Prav rad jim je pripovedoval o svoji pisani preteklosti. Kot mlad častnik kolonialne vojske se je udeležil pohoda, ki je po letu 1858. Franciji podvrzel Cochinchino. Udeležil se je tudi nesrečne franko-pruske vojne 1870 kot major generalnega štaba in je bil po pariških kavarnah dobro poznana osebnost. Sicer je moral kot pameten mož marsikaj zatajiti, če se je bahal s svojimi junaštvii. Tako n. pr. ni nikoli omenil, kam je izginila dragocena sablja, ki jo je po naročilu prezidenta republike moral izročiti v dar ašimskemu sultanu v Zadnji Indiji. Tajil je tudi one gmotne neprilike, v katere je zašel po napoli neprostovoljni ostavki. Preživljal se je namreč v teh letih na Francoskem s »rno magijoc, ki jo je sijajno obvladal, bil je kratkotalno potujoči sleplini glumač. Naposled se je naveličal nehvaležne domovine in se povrnil v Indokitaj, ki ga je bil bolj vaju. Zasidral se je v Sajgonu, glavnem mestu francoske Kambodže, in postal urednik edinega mestnega dnevnika. Ko je spisal uvodnik, je počakal na večerni hlad in odkorakal v skromno kavarno. Pripovedoval je tam kakor vedno o svoji preteklosti in sanjal o bodočnosti. Čeprav je živel v skromnih razmerah, je bil trdno prepričan, da je rojen pod srečno zvezdo. Njegova žena, po-ševnooka Anaja, je bila, kakor je trdil, zadnja princezinja iz najstarejše anamske kraljevske hiše. Slutnje ga tudi niso varale. Nepričakovano se je povzpela na višek sijaja in moči.

Zapeljiva ponudba

Maršal Constant, francoski generalni guverner v Indokitaju, se je marca 1888 na službenem potovanju ustavil v Sajgonu in poklical k sebi Mayreno. Sicer ga je prav dobro poznal, a kot star kolonialni general je tudi vedel, koliko zaležejo slinili pustolovci pri boju za nove dežele. Nemški plačanci so v teh letih pričeli rovariti proti Franciji med indokitajskimi domačini v deželi Moji med Tonkingom in Ananom. Mayrena je nekoliko poznal te divje planote, in princezinja Anaja ga je tudi za silo naučila njih jezika. Constant mu je ponudil, naj pridobi za Francijo domače rodove Džaransov, Sedangov in Banarov. Generalni guverner je bil pripravljen prispevati vse potrebno za karavano, ki bi odrinila v slabo poznane kraje: denar, konje, nosače in vojaštvo. Opozoril pa je Mayrena, da ga mora prepustiti lastni usodi: imel je popolno prostost, a v slučaju mednarodnih neprilik bi bila Francija primorana, da ga popolnoma zataji in mu odreže katerokoli pomoč. Mayrena se ni obotavljal niti trenutke. Zahteval je kot nagrado samo pravico izkoriščati zlate rudnike, ki so se po njegovem mnenju morali nahajati v Moji, in še naslov »prezidenta Zveznih dežel Mojec. Constant se je zasmeljal in novega osvojvalca opozoril, da bo moral odrinuti s prvim poštnim parnikom štiri dni pozneje.

Iz guvernerjeve palače je pihel Mayrena takoj v kavarno, kjer ga je pričakoval njegov najboljši prijatelj Mercurolles, francoski pustolovec, ki je celo v divjem Sajgonu slovel po svoji nebrzdani jezi. Takoj se je ponudil Mayreni in princezinji Anaji za spremljevalca. V isti kavarni je na hitro naslikal Mayrena svojo bodočo zastavo, da bi jo naročil pri tapetniku. Smatral se je za potomca svetopisemskega kralja Davida in vsled tega imel v grbu tri zlate harfe na plavem polju. Plavo barvo je obdržal, harfe pa črtal, ker divjaki ne bi razumeli, kaj je to. Nadomestil jih je s tremi zlatimi in srebrnimi marjeticami. Potne priprave so nekoliko zakasnilo odhod, a teden pozneje je že stlačil Mayrena svojo zastavo v kovčeg in s svojim spremstvom odšel na parnik »Morski volke. Med drugimi mu je sledil neki Kitajec kot pooblaščenec skupine denarnih zavodov. Mayrena je bogatašem znal toliko pripovedovati o naravnih zakladih dežele Moja, da so mu res nasledili. Založili so ga s sredstvi, ker jim je obljuboval najrazličnejše dobičke in koncesije.

V pristanišču Kingkongu, ki je bil parnikov cilj, je prejel Mayrena še vladno denarno podporo. Oblasti so mu izročile deset anamskih vojakov in dvanajst nosačev. (Ljubljanci se morebiti še spominjajo rumenkastih drobnih anamskih vojakov, ki so po prevratu varovali naš kolodvor.)

Težavno potovanje

Tako se je pričelo naporno in ponekod nevarno potovanje po hribih in pragozdu proti anamski meji. Karavana se je pred vsem napotila v bogato dolino Bla, kjer je bival med domačini francoski misijonar Guerlac. Mayrena je upal, da mu bo kot poznavalec razmer lahko nasvetoval kaj koristnega. Misijonarju na čast je prvič razvil svojo zastavo z zlatimi marjeticami, ki je došel v njegovo vas. Prijazni pater se je po očelovsko zavzel za čudne goste, dasi je Mayreni ponovno očital, zakaj ne da krstiti svoje »princezinjet, ki bi jo potem lahko poročil. Prihodnji dan je dospela karavana v naselbino Ton-Kum, prestolico Banarskih rodov. Mayrena je pričel obiskovati okoliške glavarje. Obšel je svojo paradno uniformo: svetlo-modro, po vseh šivih pozlačene vojaške suknje, bele hlače z zlatimi prameni, rdeč svilen pas, nosil je krasno pozlačeno sabljo, isto, ki jo je nekoč zamen pričakoval ašimski sultan. Visok lep mož z dolgo brado je izgledal kakor dvorski dostojanstvenik ali vsaj ravnatelj potujočega cirkusa. Ta zunanost je naravnost omamila divje hribovce in so Mayreno kmalu priznali za svojega »Tonul-Tomac, t. j. glavarja zveznih Banarskih rodov. Mayrena je takoj spisal listino zveznih dežel Mojec, ki mu jo je princezinja prevedla v indokitajščino.

Mayrena postane kralj

A nova država je malo pomenila, dokler so stalno napadali Banare njih še bolj divji sosedi: Sedangi in Džaransi. Mayrena je v svoji sijajni noši odpotoval na planoto Atlopu na severo-zapadu dežele Binh-dinh, kjer so imeli Sedangi svojo prestolico. Zbral je glavarje in jim s pomočjo tolmača

ter z izrazitimi kretnjami pričel praviti, da spoštuje Sedange zaradi njihovega poguma in da jim je prišel pomagati do slave. Nagovor je imel uspeh. Navzoči so vedno bolj ognjevitno pljuvali na tla, kar pri Sedangih nadomešča ploskanje. Vsi skupaj so potem pili rižovo žganje in najboljši vojaki so gostu na čast izvajali svoje plesne. Potem je zahteval Mayrena, naj se z njim pomeji najboljši mečar, kateremu je kmalu izbil meč iz roke: bil je izvrsten sabljač. Sedangi so zamerili poraz in so z mrkimi obrazi prišli za orožje. Položaj je postal nevaren za tujce. A Mayrena ni nikoli izgubil prisotnost duha. Velel je tolmaču, naj domačinom pove, da je on kot sin vojnega boga zavarovan pred slehernim orožjem. »Tu se bom postavil,« je mirno dejal, »pa mi vrzite v prsa kolikor vaših sulic hočete. Ne bodo mi prizadele nobene rane, a opozarjam vas, da bo vsaka sulica priletela nazaj in prebodla srce onemu, ki jo je vrge!« Mirno si je prižgal cigareto in čakal, da bodo glavarji zaključili svoje posvetovanje. Po daljšem času so se prikazali in se spoštljivo spustili na kolena. »Zdaj vemo,« je dejal najstarejši, »da si ti Veliki vojščak, ki je bil Sedangom napovedan pred tisoči let, da bi jih popeljal k slavi. Bodi nam »agnac« (kralj).« Rodovi so takoj prisegli zvestobo novemu vladarju. Mayrena je hitel kovati železo, dokler je bilo vroče. Prihodnji dan, 1. majnika 1888, je že objavil novo listino kraljstva Sedangov. Določila je neomejeno in dedno oblast njegovega veličanstva Marije I., po božji milosti in volji naroda kralja Sedangov. Katoliška veroizpoved je bila proglašena za državno vero. Kralj je ukazal podreiti malike in prepovedal človeške žrtve. Podpisal je ustavo kot prvi. Drugi podpis v imenu 42 sedanških glavarjev s 25.000 vojakov je naredil tolmač.

Zlatih rudnikov ni nikjer

Na ta način je opravil Mayrena svojo nalogo in združil v mednarodnem oziru jako pomemben gorski kot anamskega Laosa v centru sedanjega francoskega Indokitaja. Nemške spletke so bile preprečene in generalni guverner je Mayreni čestital k uspehu, ne da bi mu sicer dovolil pripeljati v Sajgon »glavarje kraljstva Sedangov in zveznih dežel Mojec. Novi kralj je uredil svoj dvor, imenoval Mercurolles za zunanjega ministra in seveda ustanovil tri rede s križci in zvezdami različnih stopenj za odlikovanje vdanosti kraljevi hiši, vojnih, znanstvenih in književnih zaslug. Poznal je pač človeške slabosti. Poleg Mercurollesa in tuzemskih glavarjev je odlikoval tudi o. misijonarje. Žal ni mogel Marija I. brzditi tudi lastne častihlepnosti. Kmalu se je naveličal dolgočasnega domačega sijaja svoje hribovske monarhije in odpotoval je v bližnji Siam. Predstavil se je v Bangkoku siamskemu kralju. Vladar dežele Belega slona mu je priredil svečan sprejem. A ko ga je Mayrena nagovoril »mon cousin« (bratranec), se je kralj razburil in v znak protesta z vsemi dvorjani takoj ogroženo zapustil sobo. Mayrena je ostal nepopustljiv in je zato kmalu doživela njegova »mednarodna politika« polomijo. Ostal je v Bangkoku navezan na kroge njemu slinili mednarodnih pustolovcev in se je med drugim seznanil z mlado dansko lepoticco, gospodično Daalberg, ki je služila Nemcem. Prigovarjala mu je, naj proda svoje kraljevske pravice. »Vse to ni stalno,« mu je ponavljala. »Francosi vam ne bodo pomagali in poznani neko tujo državo, ki bi vam takoj plačala lep denar, če ji boste odstopili ozemlje Sedangov.« Mayrena je bil res potreben denarja. Zlatih rudnikov ni bilo nikjer, trgovina z lesom je malo donosala, dežela je imela surovo gorsko podnebje, in izkoriščanje nedvomno ugotovljenih bakrenih pa svinčenih ležišč bi zahtevalo dosti izdatkov. Vendar je Mayrena velikodušno odbil mikavno ponudbo, ki je nasprotovala njegovi francoski zavesti. A znanstvu z gospodično Daalberg mu je postalo usodno...

Nezadovoljni Sedangi - Zalosten konec kraljevanja

Medtem so dospeli iz nove države neugodne vesti. Sedangi so se naveličali vlade Marije I. in snovali prevrat. Vsega je bilo krivo Mercurollevo gospodarstvo. Kot vojvoda Ton-Kumški (po prestolici Banarov) je vladal v kraljevi odsotnosti tako brezobzirno, da se je vse naveličalo njegovega divjanja. Oo. misijonarji so obžalovali, da niso od kraja zavrnili pustolovce. Novi generalni guverner Richet, ki je nadomestil Constanta, jim je naravnost priporočal, naj pospešijo konec enodnevnega kraljstva. A Mayrena, ki se je povrnil v svojo »rezidenco«, je p. Guerlacu naduto izjavil, da je postal kralj po volji ljudstva in se bo umaknil edino moči. Pohitel je v najbližje tonkingško pristanišče Hailong, da bi se sporazumel s francoskim rezidentom. Tudi tam je predvsem pričel prodajati sedanška odlikovanja, da bi napolnil svoj vedno prazni žep. Francoske oblasti so po daljših neprijetnih razgovorih kralju predlagale, naj čimprej zapusti Indokitaj. Na kraljevo nesrečo sta nanj prežala v Hailongu gospodična Daalberg in njen brat, polidni razbojnik, ki je vstaškim tuzcem tihotapil orožje. Zapletel je Mayreno v malopoznane, a dvomljive posle. Ponaredila sta neke menice in oropala bogatega Kitajca. Policija jima je bila za petami, in je naposled rešil Daalberg kralja na svoji jahti v Kitaj, na britski otok Honkong. Tu je obiskal Mayrena, ki je na begu izgubil vsako razsodnost, britskega in nemškega konzula ter

Ogledala
seh vrst, velikosti in oblik

Steklo
zrcalno 6-8 mm, masinsko 4-6 mm, portalno, leucast, alabaster itd.

Spectrum d.d.
Ljubljana VII - Telefon 23-43
Zagreb Celovška 81 Osijek

jima ponudil naprodaj svoje kraljestvo. Nemci so ga zavrnili, Angleži so ga smatrali za prismodo. Kralju je preostalo samo pobegniti v staro domovino. Kot grof Drey se je skromno vkrcal v II. razred oceanskega parobroda. Pomladi leta 1889. se je vnovič prikazala njegova, stalnim gostom dobro znana mogočna postava z vihrajočo, dasi že malo osivelo brado, po pariških kavarnah.

Zopet v Parizu Zenitne ponudbe Parižank

Marija I. se je nastanil pod imenom grof Drey v Grand Hotelu in kot star novinar že drugi dan obiskal uredništvo takratnega največjega dnevnika »Gaulois«. Za poročevalce je bila to seveda velika senzacija, in je list takoj prinesel dolg razgovor z »našim starim prijateljem in nekdanjim sotrudnikom«, ki je postal kralj Sedangov. Mayrena je čez noč zaslovel po Parizu. Imel je 30.000 frankov, svoj delež vojnega plena, ki sta ga mu izplačala brat in sestra Daalberg. S tem denarjem je najel in opremil stanovanjske prostore za »kraljevsko sedanško poslanstvo«. Parižanke so mu pošiljale ženitne ponudbe, ker bi vsaka rada postala kraljica in je bil kralj lep mož. Njegovo veličanstvo je dnevno prejelo množične ponudbe uslug, prošnje o službi in podporah ter spoštljive opomine nekdanjih upnikov. Pred vsem so šli v denar sedanški križci in zvezde. Kralj ni zahteval preveč za čast viteza reda treh marjetic in je imel nebroj odjemalcev. Največ je zaslužil po monmartrskih ponočnih lokalih, ki jih je zopet pridno obiskoval. Priljubljeni kupletist in neki skladatelj sta kralju pri muzici v Meulin Reugeu spesnila in uglasila nacionalno himno, ki jo je do sedaj pogrešala nova država.

Toda denar je bil kmalu raztresen. Sedangška odlikovanja so postala tako poceni, da so kmaj zadostovale za novi red vplačane pristojbine za obed v restavraciji. Razen tega so zvedele oblasti o nepremišljenem obisku pri nemškem konzulu v Hongkongu. Constant, ki je med tem postal notranji minister, je zopet poklical starega znanca, a topot mu je stavil manj častno nalogo. Vlada se je bala »generala na črnem konju«, Beulangerja, ki je pred kratkim odšel v Bruselj in baje snoval prevrat. »Kralje je moral postati navadni policijski vohun. Pristal je, da bi potolažil oblasti.

Novo potovanje v Sedang Tragična smrt kralja Marije I.

Tudi v Bruslju je od kraja povzročil senzacijo in dobro vnovič svoja odlikovanja. Tu mu je bila zadnjič v življenju sreča mila. Neki bogati industrijec na noben način ni mogel postati belgijski baron, po čemur je strastno hrepenel. Mayrena ga je z lahkoto povabil v barona svoje države in mu celo naklonil majorat, dedna zemljišča v sedanški državi. To, do zdaj ohranjeno imenovanje, zabaven »pomin na človeško nečimernost, je podpisal Marija I. dne 15. novembra 1889, v tretjem letu naše vladave. Listina je stala samo 200.000 frankov. Neopisno veseli novi baron je vladarju ponudil za slučaj, če bi se hotel povrnil v svojo državo, lastno jahto, da bi ga zapeljala v Singapor. Kralj, ki je kakor vedno prav malo mislil na posledice, je takoj pristal na ponudbo. Ladja je razvila zastavo z zlatimi marjeticami in odjadrala na dolgo pot. Razen barona je spremljalo kralja več belgijskih aristokratov, ki jim je obljuboval sijajen lov in zaslužek pri sedanških rudnikih, ki so baje samo čakali na podjetne ljudi. Na krovu je vladalo veliko razkošje. Vsi so se držali stroge dvorske etikete, in se je Marija I. menda prvič v življenju res počutil kakor pravi kralj. A sreča je opoteča. Čim je prispela ladja v Singapor, jo je obiskal francoski uradnik, ki je Mayreno takoj povabil k konzulu. Ta je zapustil svoje sopotnike v hotelu, kjer so ga nestrpno pričakovali. Pol ure pozneje se je povrnil z žalostnimi novicami: v Sedangju je izbruhnila revolucija, in ni bil v stanju tja povabiti svoje goste. A baron je seveda kmalu zvedel resnico. Konzul je kralju ukazal, naj takoj zapusti Singapor in mu zagrozil, da ga bo v nasprotnem slučaju izročil britski oblasti. Kraljevske sanje so bile končane. Mayrena ni nikoli več videl Pariza s priljubljenimi kavarnami. Njegovo lahkomišelnostno življenje je imelo tragičen zaključek. Izgubil je naposled svojo prirojeno lastnost očarati ljudi, ki je bila vzrok vseh njegovih uspehov. Naselil se je na

malem otoku v Siamskem zalivu in kot mrki samotar v potu obraza po skalovju nabiral pa prodajal lastavičja gnezda, ki tvorijo bistveni del pri bogatih Kitajcih priljubljene juhe. Venomer je govoril o človeški nevhvalečnosti in naposled, menda res postal umobolen. V enem izmed napadov svoje domišljije (mania grandiosa) je nekoč brzojavil Viljemu na Nemško in mu ponujal protektorat nad svojo državo. Iz te moke seveda ni bilo več kruha, ker je pripadel ves Laos medtem Francozom. Dne 20. novembra 1890 je pičil Mayreno gad. Na otoku ni bilo nobenega zdravnika. Umirajoči je vedel, da je zapisan smrti, a jo je pričakoval z istim mirnim pogumom, kakor na dan svoje izvolitve za kralja, ko je divjaškim sulicam nastavljal razgaljena prsa. Po njegovi smrti so Francozi leta 1891. uradno razglasili zedinjenje Sedanga in Moje z ostalimi Indokitajem. Kraljevstvo Sedangov je torej obstajalo komaj štiri leta. Francoske oblasti so polovile in odstranile kraljeve pajdaše, ki so trpinčili domačine, a domače ljudstvo je še do zdaj ohranilo spomin na svojega »Agnac« in ponekod veruje, da se bo še povrnil med Sedange.

—č:

Moj greh

Sest let je že od onega kongresa, v mojem srcu pa leži greh: še neumit. Ležali smo na slamnicah in v žviž bese di čakali sna. Pod okni je udarjala polnoč. Ze so mi veke legale, le ozka špranjica je še prisluskovala luči in dovtipom. Same so se mi sklenile roke nad prsi in pokoj je lil skozi prste v srce.

Takrat se z druge strani prinese razposajen šum v našo sobo, široko se vrata odpro: Na plečih je štirim tovaršim razpeta rjuha, na njej kleči grbec, drug naš s kongresa.

In široka pesem njemu in norčav pozdrav in zblaznelo vikanje.

Razvleklo se mu je lice v čudno dolge črte, pa smehljaj se je, pa blagoslavljal je.

In kdo je videl skozi roko, ki je blagoslavljal?

In kdo je videl v oči, ki so bile zaprte?

Tema je legla v nas.

»Zivel naš prezident! Cvet duhov!«

»Zivel jaz!« Tuje je zvenela njegova veselosa.

Vstal sem in nastavljal pleča; in procesija je molila zlato tele iz sobe v sobo.

Ne vem, kje je zdrsnil z rjuhe. Kakor da je utonil. Išče mo v votlih hodnikih, ker grizel me je črv. Zdolaj prav v samotnem kotu, kjer je bilo prazno in strašilo je nekda, je slonel ob mrzlem zidu in spačeno telo se mu je stresalo od ihte.

»Tovariš, odpusti, nismo mislili zlo.«

Nič.

Objel sem mu glavo: »Odpusti! Veš, norčavi smo, pa ne vemo, da žalimo.«

Takrat se mi je odkril: »Kaj morem, če nisem človek. Se to malo, kar je živel v srcu, ste upihili. Zdal me še sunite med kamenje...«

Se manjši je bil kakor prej in grba na hrbtu se mu je bočila vse močnejše.

Takrat sem prvič zvedel, da imajo pohabljeni lepšo dušo in večjo bol kakor drugi ljudje. In da ubijamo vse po vrsti: hrome, slepe, neme. In ne vemo ne kdaj ne kako.

Disonanca

Nedeljski dopoldan kakor razvečala jabolka. Na širokem trgu igra godba in mladi ljudje se v svetlih oblekah šetajo po ulicah. Prazne besede se jim sipljejo iz duš. Brez barve so njihove misli, brez cilja korak. Ne radi golbe, samo tako so se sešli na tem prostoru, bolj na široko lahko loviš oči...

Na kostanj se je naslonil droben deček, bled in v krpe obložen. Široko je drevo in skrilo ga bod svetlimi ljudmi. Obraz mu je obrnjen v sredo trga, oči so se mu zaklenile, roke povesile; zamaknjeno mu je vse telo v mehko valovje muzike:

Iz krp se mu kroji obleka, svetli čevlji se mu nadevajo na zmrlje noge, na glavi mu poje vesel klobuk. In solnce in pesem in široki svet...

»Hodi od tu strganec, kaj motiš poštene ljudi!«

Mrzli stražar ga zdremi z mrzlo roko. Sanje so se porušile, obleka razpadla, pesem in svet se zaglušili.

Štrašna je disonanca v ljudeh na trgu.

Ali ste že poravnali naročnino?

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Ta nar bl se m fržmaga, de nam bogm ženskam dedci zme-ram naprej mečaja, de sma ferbène in pa klepetave. No, klepetama že res rade, nē na rečem, ampak dedci nisa nē bulš. Te b šele klepetal, če b se metle na bal. Kar se pa ferba am tiče, je pa bulš, de sa kar tih.

Nej edn sam na flečkajnar must pugleda, pa u prec vidu, a sa babnce al dedci bl ferbēn. Tu se t ceu dan drejnaja na tistmu most in zjaja dol u Iblanca, kokr de b šē nkol mal umazane vode na vidl. Tulk se jh nabere na must, de se u prav gvštn ta star must preh puderu, predn uja ta nove naredl. Pa sam dedci sa tak zjali. —

Kašna babnce tešku najdeš med nim. Ze tud kašna babnce mal puškil u vuda, če ja glih pot tam čez must prnese, ampak de b ceu dan tam stale in zjale in Buge dan kradle, kokr dedci, tistga pa ne.

Pa de jh le sram ni tkula pustopat. A b na blu bl pametn, če b puprjel krampe pa lupate in pumagal delucem, de b blu preh fertik, kokr pa zjale predajat in deluce gor držat?

Seer je pa men, pu pravie rečen use glih, če uja kerkat te mustove naredl al pa ne. Če pridem u deže čez Selenburguva ulca al pa čez Duniska

cesta, ke sa take kotle čez in čez, de se kar čudm, de jh še gespud Plemel ni zleceteru, de b karfe za viši putrebe notr rediu. Ni hudiman, de b na prla čez Iblanca brez tisteh mustou, ke je vndr u drausk banuvn Iblanca za kronskem penzjunistēm šē ta nar bl suha.

Tu s m tla dons puvadat, pa nē družga.

Ja, pa šē neki m je glih zdela u glava padl.

Na tiste leve sm se spounla, ke sm jh vidla u elitnem kino, ke sa zamurce žrl, kokr kuruzne žgance. Kar mraz n gre pu kusteh, kedr se spounem na ta puejdna. Pusebn men taka reč nē dobr na stri, ke sm tku mehka srca, se se m šē bouha smil, kedr ja morm ubt. Zatu m je ta nar lubš, če me bouhe kar prgnah pesteja in me na dražja pa neputrebem.

Sevede, za mladina sa take puejdne kokr nalaš. Kulturn društu ja že pugrunta, de zmeri na ta prava struna udar. Za kua nam pa bo taka mladina, ke za usaka figa u medleuca pada? Naša nada se more pušten utrdet, de na u tku pumehkužena, kokr sma mi, ke sma že bl u leteh in nas še ni mokr kulturn društu trenirat, ke ga šē ni blu. —

Dondons maja use drgačne metode za utroke gor zredet. Kane, za nuge utrdet maja žogabre, za glava, prou za prou za gofla in nus je boksajne. Za srce in duša utrdet je pa šē ta nar bulš, če Afrika guvari. Astn, kua čte šē pol? Če nam fokostrot žiueu na u sferderbu, ke sa ga tud kulturn diujaki iz Afrike h nam prnesl in jim šē carine ni blu treba ud nega plačat, za kua b se pol gor držal, če nam kulturn društu enkat pukaže kašna špajskarta maja levi u Afrik? A ni res? Če se dondons mladina kole med saba, za kua b se pa šē na grizla, če je že moda taka.

K. N.

Po ceni

prvovrstna kolesa
„Dürkopp“, „Waffen-
rad“, „Torpedo“

le pri „Tehnik“

Josip Banjai

Ljubljana, Miklošičeva cesta 20
palača Okrožnega urada

Razpis.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje mesto volonterja (moško moč). Zahteva se: Ju goslov. državljanstvo, neoporečno življenje, dosluženi kaderski rok, dokazilo o zdravstvenem stanju, dokazilo o uspešno dovršeni srednji šoli odnosno trgovski akademiji z maturo.

Po zadovoljivem poskusnem službovanju postane volonter hran. praktikant, pozneje pa uradnik.

Nekolekovane, lastnoročno pisane prošnje z dokazili je nasloviti pismeno na ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske do 6. maja 1931.

Ravnateljstvo.

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

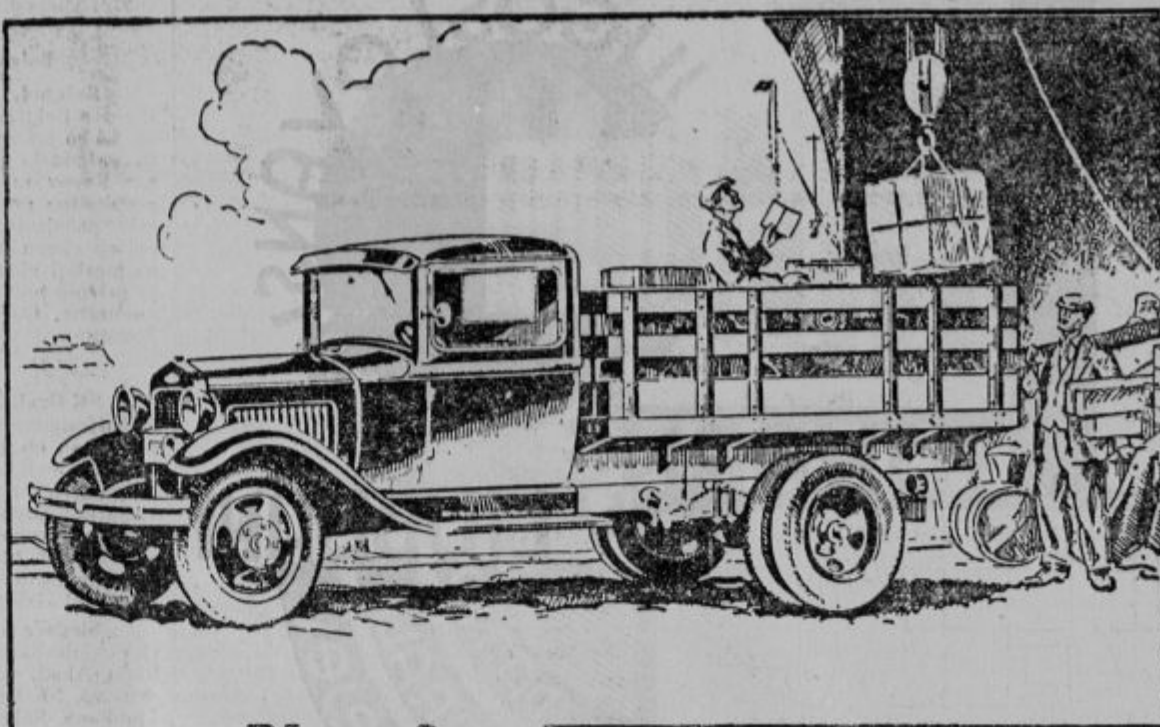
Ljudski posojilnici

reg. zadr. z n. z. v Celju reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100.000.000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

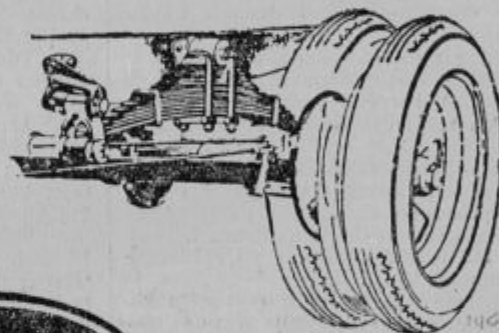

Novi
tovorni

FORD

Ako imate kaj prevažati, Vam nudi Ford vozove, ki popolnoma odgovarjajo Vašim zahtevam: ako gre za tovor, ki dosega ali prekorači tono in pol, evo Vam novi tovorni voz, ako pa gre za lažji prevoz, uporabite naš mali tovorni Ford . . . Odveč bi bilo mnogo govoriti o vseh skupnih prednostih teh dveh voz: prevozite mnogo več in v krajšem času. Industrijalci, trgovci, če želite pospešiti svoj promet in vobče znižati stroške, poskusite z novim velikim tovornim vozilom in novim malim tovornim Fordom: Take je rešen ta problem . . .

Zahtevajte podrobnosti o 390 cm dolgi šasiji, posebno konstruirani za omnibuse in blago večjega obsega

LINCOLN

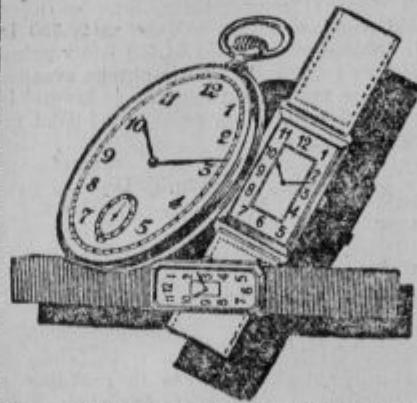
Fordson

Modni kamgarni,
sportni ševiot,
ZA FINE OBLEKE.

Velika izbira,
ugodne cene.
R. Miklavc - Pr. Skofu
Ljubljana

Blago za
ženske ob'eke

svileno, volнено in perilo.
zadnji novosti velika iz-
bira in znano solidne cene
R. Miklavc - Pr. Skofu
LJUBLJANA

Za birmo

kupite že sedaj

ure, zlatnino in srebrnino

F. Čuden, Prešernova 1
Ljubljana

Prava cena in kvaliteta!

Oglejte izložbe v Prešernovi 1

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočustvovanja, ki so jih izkazali povodom prerane smrti ljubljenga moža, zlatega očeta, dobrega sina, brata, zeta, strica in svaka, gospoda

Franca Veršnaka

obratovodja steklarne Hrastnik

se tem potom vsakemu posebej in vsem skupaj najiskreneje zahvalujemo. Prav Posebno zahvalo smo dolžni gg. ing. Rihard in Viljem Abel-u za njun nadvse požrtvovalen trud in tolažbo.

Zahvaljujemo se č. g. župniku Petru Gorjupu, prost. gasilnemu društvu steklarne in udeležencem ostalih gasilskih društev, hrastniškim lovcom, pevskega zboru in rudniški godbi.

Iskreno zahvalo g. Guček-u, nadalje trboveljski gas. župi in g. Colnarju, zastopniku hrastniških lovcev za ganljive poslovilne besede ob grobu. Posebno zahvalo uradništvu in delavcem steklarne Hrastnik. Najlepša zahvala vsem darovalcem krasnih vencev in vsem onim, ki so nam v teh težkih dneh na kakršenkoli način pomagali in spremili našega predragega na njegovi zadnji poti.

Hrastnik, 18. aprila 1931.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI

NAZNANILO!

Podpisani K. Vanič vljudno poročam cenjenemu občinstvu, da sta moja trgovino prevzela

Brata Šumer
preje na Glavnem trgu 8

ter se obenem zahvaljujem za meni dano naklonjenost in priporočam cenjenim odjemalcem sedanja lastnika trgovine. — S spoštovanjem

K. Vanič

Podpisana tvrdka BRATA ŠUMER vljudno poročava, da sva prevzela trgovino g. K. Vanič,

Prešernova 17

ter se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost na Glavnem trgu 8 ter poročava, da bodeva tudi sedaj cenjene odjemalce postregla ravno tako ugodno, kakor v zadnjem času na Glavnem trgu šte. 8.

Otvoritev 20. aprila 1931

Za solidno postrežbo jamčiva. Za obilen obisk se priporočava

Brata Šumer

Ivan Albrecht:

Zjutraj

Pod oknom ptička žrgoli:
— Cici, kje si? Cici, kje si,
zaspanček kuštravi? Cici,
že solnce na nebo hiti;
le nič ni sram? Cici, cici:
zaspal si solnčni vzhod, cici,
že svoje mlade dni zaspi,
zaspanček kuštravi, kje si?! —

Skoz okno Joško se smeji:
»Oj, dobro jutro, ptička ti,
se kásno oglasila si!
Ob solnčnem vzhodu nisem spal,
temveč sem že pri oknu stal.
Je solnce vzhajalo zlato,
jaz k Bogu molil sem v nebo,
da dosti dá mi solnčnih dni
in v srce svoje radosti.«

— Če je tako, cici, cici —
se ptička zdajci oglaš,
— da Bog ti dosti solnčnih dni
in v srce svoje radosti! —

Čarobni kindžal

(Giljaška pravljica.)

V neki primorski vasi je živel reven mladenič — tako reven, da si ni mogel kupiti niti laho*, ki so ga po navadi nosili za pasom vsi prebivalci tistega kraja, kadar so se napotili v gozd, da bi se mogli braniti pred divjimi zvermi. Mladenič je bil skromen in dobrušen, vsakomur je rad pomagal in zato so ga vsi radi imeli. Odlikoval se je tudi po veliki hrabrosti, ki bi jo bil še bolj izkoristil v blaginjo svoje okolice, ako bi bil imel kakršnokoli orožje. Pa ni imel denarja, da bi si ga kupil.

Ko se je mladenič nekega dne sprehajal po morskem obrežju, je zagledal na prod kopico otrok, ki so se igrali z nekakšnim bleščečim predmetom. Mladenič se jim je hotel približati, ali ob njegovem prihodu so otroci poskakali v morje in izginiti v valovih. To pa niso bili otroci, marveč majhna čarovna bitja, ki žive v podmorskem kraljestvu in varujejo ljudi različnih nezdod.

Ko je prišel na ono mesto na bregu, kjer so čudni malčki upanjali burke, je mladenič zagledal na kamenju bleščeči se predmet, s katerim so se igrali.

»Gotovo ga ne potrebujejo,« si je mislil mladenič, »ker bi ga sicer vsekakor vzeli s seboj.«

Pripognil se je, da bi si ogledal tisto reč in je od veselja vzdiknil. Bil vam je to prelep laho, svetel kakor zrcalo in okrašen s prekrasnimi vložki. Mladenič je vzel laho in se je ves srečen in vesel vrnil domov, kamor je moral skozi gozd.

In tedaj je prilomastil iz gošče velik medved. Divje je zarjul in planil na mladeniča.

Ta je pa hitro potegnil svoj laho izza pasa in tolko da se je dotaknil z njim medveda, je zver mrtva padla na tla.

Bil je divji mož, ki je prebival v tistem kraju in pokončal veliko ljudi. Izpremenil se je v medveda, da bi raztrgal mladeniča. Ali dobra bitja so rešila mladeniča ter ga s čarobnim bodalom otela smrti.

Posihmal so ljudje varno hodili po gozdu. In ko so vaščanje zvedeli za mladeničevo junaksko dejanje, so ga še rajši imeli ko prej.

Čez nekaj časa so se prebivalci tiste vasi obrnili na mladeniča s prošnjo, da bi ugonobil povodnega moža, ki je umoril že mnogo ljudi in pred katerim je vsa okolica od strahu trepetala.

Blizu vasi, v kateri je živel naš mladenič, je tekla ne velika, a globoka reka, ki se je iztekala v morje. V njej je prebival povodni mož, ki je uporabil vsako priliko, da je potegnil na dno vsakogar, ki je prišel na reko, bodisi, da je bil to zijalasti ribič, ali kopajoči se otroci ali žena, ki je zajemala vodo. In ker vas ni mogla živeti brez reke, so vedeli, da jim preti pogin.

Mladenič je že davno premišljeval o tem, kako bi rešil vas krutega povodnega moža. Toda z golimi rokami si ni upal nadenj. Naposled se je le odločil, da se spoprime z njim. Prepričan je bil, da če tudi sam pogine, ne pogine zaman in da prinese srečo ljudem.

Vzel je s seboj čarobno bodalo, ki ga je imel stalno pri sebi, kadarkoli je šel z doma.

* Lahe — kratak nož.

Ko je prikorakal na reko, je sedel na breg in čakal. Dolgo je tako sedel, pa ni videl žive duše. Nad reko je bila smrtina tišina...

Mahoma je zapljuskal val in na njem se je prikazala ogromna škuka, ki je plavala naravnost k bregu. Ko je priplavala do mesta,

kjer je sedel mladenič, je odprla svoje široke zobate čeljusti ter hotela pograbit mladeniča za nogo. Ali on jo je v tem hipu sunil z bodalom v glavo. Škuka se je zvijala od bolečin, se obrnila na hrbet ter pred svojo smrtjo tako vzdihnila, da se je reka vzvalovila od brega do brega.

Povodni mož se je takrat izpremenil v škuko, da bi bil potopil mladeniča, pa je sam naglo smrt storil.

Odslej so prebivalci brez skrbi hodili na reko in v gozd in proslavljali hrabrega mladeniča. Ta pa je bil tako skromen, da se je branil hvale in slave. (Prevedel J. G.)

Biserka

Nekoč je živila uboga deklica, Anica po imenu. Umrla ji je dobra mamica in dobila je kruto mačeho, ki je imela svojo pravo hčer mnogo rajši nego lepo pastorko. Dobri Anici je vedno dajala najtežje delo, a njena Mara je ves dan lenarila.

Nekoč je šla Anica k reki perilo prat. Poleg nje je prala stara, uboga žena. Anica je hitro opravila svoje delo in potem pomagala še revni starki, ki je bila preoblečena vodna vila. Po končanem delu je starka vprašala Anico, kaj zahteva za svojo ljubeznivost. Deklici se je pa žena smilila in ničesar ni zahtevala od nje. A starka-vila je rekla: »Kadar boš česala svoje zlate lase, bodo padali iz njih svetli biseri.« Komaj je starka spregovorila te besede, je že izginila.

Ko si je Anica drugo jutro česala lase, so ji padali od njih biseri kot bele zvezdice. A opazila jih je mačeha, ukradla, prodala ter kupila zanje lepo obleko svoji Mari. Hotela je, da bo tudi njena hči deležna daru stare žene. Poslala je Mara k reki. In res je pri reki že stala žena in se trudila z delom. Mara je nekaj časa mahala malomarno po vodi, kajti ni se ji prav posebno ljubilo. Zavpila je starki, da ji lahko opere tudi njeno perilo. Žena ji ni nič odvrnila, a Mara ji je vseeno izrgala iz rok in začela prati. Toda perilo se ji je v malomarnosti in hitri vse trgalo. Kar v sredi je popustila in vrnila ženi napol oprano in strgano perilo. Surovo je zahtevala, da ji starka sedaj plača njeno delo, kot je plačala njeni sestri. Starka pa ji je odvrnila: »Za tvojo surovost naj padajo ostudni škorpionji od tvojih las, kadar jih boš česala!«

Mara je prijovala domov in povedala materi. Hudobna žena pa si je izmislila nakano: »Kadar se boš česala, te nihče ne sme videti. Ani bomo ukradli njene bisere in si jih bomo posuli po laseh.«

Kmalu se je po vsem kraljestvu razširil glas o lepi deklici, ki ji padajo biseri od zlatih las. Tudi kraljevič je zvedel o tem. Hotel je na vsak način videti lepo deklico, jo spoznati ter jo vzeti za ženo. Hodil je po vsej deželi in povpraševal po dekletu z biseri.

Nekoč je prišel tudi v hišo, kjer je bivala hudobna mačeha. Ta je brž počesala Anico, ji vzela bisere ter jo poslala na polje, da je kraljevič ne bi videl. Z ukradenimi biseri pa je nališpala Mara. Kraljevič je bila Mara všeč, ker je videl, da ima na glavi bisere. Odpeljal jo je na svoj grad ter se z njo poročil. V začetku je bila Mara prijazna z njim; kmalu pa je postajala vedno bolj surova in odurna. — Nihče ni maral nove kraljčice. Več mesecev je bila že princova žena, a še nikoli je ta ni videl, da bi si kdaj česala lase in da bi padali iz njih biseri.

Čez nekoliko mesecev je prišla v kraljevi grad tudi Anica, ki je dobila službo vrtnarice. Mara o tem ni nič vedela, kajti sedaj ni potrebovala več njenih biservov, saj si jih je lahko sama skrivoma kupila. — In nekoč, ko je o mraku Anica zalivala cvetlice v vrtu, se je tu sprehajal tudi mladi kraljevič. Anici so se med delom razpletli lasje in ko jih je počesala nazaj, so ji padli na tla bleščeči kamenčki. Princ je začuden pristopil k nji ter jo začel izpraševati, kako to, da ima tudi ona prav take bisere v laseh kot njegova žena. Anica mu ni hotela povedati ničesar. A glej, naenkrat je stala pred njima stara žena, ki jo je deklica takoj spoznala. Starka je kraljeviču povedala vse o hudobni mačehi in odurni Mari. Ko je kraljevič zvedel resnico, je pozval k sebi Mara in ji ukazal, naj se počese pred njim. Ker Mara tega ni hotela storiti, jo je kraljevič sam začel česati. In prihajali so iz las

sami rjavi škorpionji, ki so ji izrili lica tako zelo, da je umrla. Anico pa je kraljevič vzel k sebi za kraljčino.

Zato ji je pa ljudstvo, ki jo je zelo ljubilo, dalo priimek: »Naša dobra kraljčica Biserka.«

Ivan Albrecht:

Bojka

Mala Vera gre po polju,
gre po polju v gaj zeleni,
gre po gaju v log samotni,
v logu Veri ptička poje:

»Dobro jutro, Vera moja mala,
dobro jutro, dobro srečo ti za god!
Česa si le voščiš za vezilo?
Kar porečeš, ti bom dala!«

Mala Vera ptički se nasmeje:
»Če res hočeš dati mi vezilo,
daj mi, ptička, da vedolžno mladoletje,
v srcu živo, se mi bo v očeh isknilo!«

Ljubko se je ptička Veri naklonila,
željo ji edino zvesto izpolnila.
Zdaj mladenko, koder hodi,
solnčna sreča k luči vodi.

Lisica krempljarica

(Po angleški basni)

V velikem gozdu so živeli trije medvedje: velik, srednji in majhen medved. V tistem gozdu pa je živila tedaj tudi samotarska lisica, ki so jo imenovali Krempljarica. Ta se je zelo bala medvedov, toda vkljub temu bi bila rada vedela vse o teh velikih sosedih. Neki dan se je pripeljala čisto blizu medvedjemu brlogu in bi bila rada stopila noter. Ker ni bilo nikogar v bližini, se je prikradla do vrat. Rada bi jih bila odprla. Na srečo niso bile duri zaklenjene, zato jih je malce odprla in vstopila v lož. Pomolila je smrček v medvedji dvorec in ni opazila nikogar. Odmaknila je še nekoliko duri, potipala v hišo z eno šapo, nato z drugo in se počasi splazila v brlog.

Prišla je v veliko dvorano. V tej so bili trije stoli: velik, srednji in majhen. Rada bi se bila malo odpočila in se razgledala po sobani. Sedla je na veliki stol. Toda ta je bil tako trd in neroden, da so jo kosti bolele, pa se je naglo presedla na srednjega. Obrčala se je na njem in sukala, toda nikakor ji ni bilo povšeči. Nato je skočila na mali stol. Ta pa je bil tako mehek, topel in udoben, da je bila Krempljarica vsa srečna. Toda iznenada se je stolček pod njo sesedel in sesul na drobne koščke! Pozkušala ga je zložiti, toda zastoj ves trud.

Lisica se je ozrla po sobi in zagledala na mizi tri lonce: velikega, srednjega in majhnega. Ker je bila žejna, se je hotela napiti mleka iz loncev. Skrnila je najprej iz velikega, toda mleko je bilo kislo in nečisto, srebnila je nekolikokrat iz srednjega lonca, a tudi tisto mleko ni bilo dobro. Stopila je k tretjemu lončku in mleko v tem je bilo sladko in čisto, da je izpraznila lonček do dna.

Krempljarica je prisluhnila. Ker ni bilo nikogar v brlogu, je skočila na stopnice in se povzpela v prvo nadstropje. Prišla je v veliko spalnico, v kateri so bile tri postelje: velika, srednja in majhna. Zlezla je na veliko posteljo. Ta je bila tako trda, neprimerna in neudobna, da je naglo skočila z nje na srednjo posteljo. Ta je bila precej boljša, toda tudi to ležišče ji ni bilo po godu. Obrnila se je nekolikokrat in skočila na tretjo posteljo. Ta pa je bila tako mehka, topla in lepa, da je hipoma zaspala.

Za malo časa so se vrnili medvedje domov. Veliki kosmatinec je pristopil k svojemu velikemu stolu in rekel: »Kdo je neki sedel na mojem stolu? Srednji kozuhar je vprašal: »A kdo je sedel na mojem stolu?« A medvedček je bleknil: »Kdo je pa sedel na mojem stolčku in ga podrli in potrl na drobne koščke?«

Stopili so k mleku in veliki tacar je zabundal: »Kdo je pil moje mleko?« In srednji: »Kdo je srebalo moje mleko?« Medvedček pa je zajokal: »A kdo je do zadnje kapljice posrkal moje mleko?«

Medvedje so odšli po stopnicah v spalnico in veliki je vprašal: »Kdo je spal v moji postelji?« Srednji pa: »In kdo je spal v moji postelji?« A medvedček: »A kdo je spal v moji postelji in glejte, tamkajle je!«

Medvedje so pristopili k postelji in se posvetovali, kaj naj bi napravili s Krempljarico. Veliki medved je dejal: »Obesimo jo!« Srednji: »Utopimo jo!« A medvedček: »Vrzimo jo skozi okno!«

Medvedje so vlekli lisico k oknu. Veliki medved jo je zgrabil za prednje noge, srednji za zadnje, poujškala sta jo na levo in desno, na desno in levo ter jo treščila skozi okno. Uboga Krempljarica je bila od strahu vsa iz sebe. Mislija je, da so ji vse kosti popokale. Vstala je in otresla nogo. Ta ni bila zlomljena. Otrsla je drugo. Tudi ta je bila cela. Poskusila je stopiti, se pretegnila in vse je bilo v redu. Pomahala je s kosmatim repom in jo popihala domov.

Zakaj — zato

»Vidiš, Tonček,« je teta učila Tončka vljudnosti, »kadar se mi zdeha, držim roko vedno pred ustmi. Ali veš zakaj?«

»Vem,« je odgovoril Tonček, »zato, da ti umetni zobje ne padejo iz ust...«

Šopek gospoda Muca

Pravilna rešitev

3.

Medtem pa, ko je gospod Muc tako zatopljen v štetje in trganje cvetov s šopka, nadomoma prisopihla vlak. Iz njega stopi gospa Muca in veselo plane gospodu Mucu nasproti. Gospod Muc ji radostno presenečen pomoli šopek, s katerega je bil potrgal vse cvetove. Užaljena gospa Muca mu za to »prelepo darilo« napravi takšno gromovito pridigo, da je gospod Muc do konca življenja ne bo pozabil.

Nekaj drugih zabavnih rešitev

Mimica Markošek, učenka I. gimnazije v Ljubljani:

Ko gospod Muc utrga zadnji cvet s šopka, mu ta zlohotno odgovori: »Ne pride!« Zalošten in jezen vrže gospod Muc gole bilke na tla ter zarobanti: »Čakaj, čakaj, Muca, si boš zapomnila, kdaj si me navlekla!« Moško odhlača s kolodvora po Dunajski cesti in jo mahne v gostilno k »Figabirtu«, kjer se na vso jezo gorlo opijani. Ko pozno v noč prikolovrati domov, ga tam že čaka gospa Muca, ki se je pripeljala z naslednjim vlakom, in mu pošteno navije ušesa...

Martina Stercin, učenka III. razreda v Komendi:

Medtem pridrvi vlak. Muc je tako zaverovan v štetje, da ga prav nič ne sliši. »Pride — ne pride,« verno šteje dalje. Tedaj se za njegovim hrbtom oglaš gospa Muca: »Je že prišla!« Gospod Muc se obrne, jo debelo pogleda in ko ji ves zmeden misli izročiti šopek, vidi, da ima v rokah same prazne bilke...

Janko Viher, učenec II. razreda v Vuzenici:

Vlak pripiska, iz njega gospa Muca privriska in izroči radostno presenečenemu gospodu Mucu 20 tolstih avstrijskih mišk, ki jih je vtihotapila v našo državo...

Mirko Skofic, učenec (?) razreda v Cerkljah pri Kranju:

Gospod Muc k vlakom hiti, šopek cvetličnih bilk gospe Muci podari. Gospa Muca nekaj časa ježno v šopek buli, potem pa gospoda Muca žalostno nahruli: »Fej, ti grdi dedec ti! Saj nisem koza, da bi to travo jedla!« Ko pridela domov, mu jih po zadnji plati »pika, poka!« našteje toliko, da se še danes gospod Muc od bolečine joka...

Anica Požun, učenka IV. razreda v Lokah pri Trbovljah:

Vlak slednjič pridrvi, gospod Muc ženki nasproti hiti. Vsa srečna se zopet objameta, »cmok! cmok!« si poljubček dajeta. Ko pa gospa Muca zagleda namesto lepega šopka same gole bilke v Mucovih rokah, je tako užaljena, da jo kar koj popiha na Dunaj nazaj...

Vinko Drole, učenec V. razreda na Vrhniki:

Namesto gospe Muce stopi slednjič pred gospoda Muca pismonoša in mu izroči brzojavko, v kateri mu gospa Muca sporoča, da ne more priti, ker so jo zaprli. Pouzmala je bila neki drugi muci tolsto miško... Zalošten se napoti gospod Muc domov — kjer se še danes mlo joka — če že ni v morju grenkih solz utonil...

Slavka Langerholz, učenka (?) razreda v Stranjah pri Kamniku:

Gospod Muc je trgal, trgal, dokler ni zadnje marjetice raztrgal. Takrat je prisopihal vlak — ojej — gospod Muc pa brez šopka. Gospod Muc in gospa Muca sta se najprej strupeno pogledala, potem sta pa drug drugega nabunkala. Posredovati je morala policija...

Terezija Bele, učenka IV. razreda v Zupci vasi pri Sv. Lovrencu:

Medtem, ko je gospod Muc trgal cvetove z bilk, je pridrdral vlak. Gospa Muca je izstopila. Gospod Muc je bil v silni zadregi, ker ji ni imel kaj podariti. V zmedenosti ji je pomolil palico namesto šopka. Gospa Muca je palico sprejela in ga nabunkala z njo...

Za nagrado izrečana je bila: Martina Stercin, učenka III. razreda v Komendi. Dobri vezano knjigo pravljice »Najdenček Jokec«.

Ali ste naročili

„Vrtec“

in

„Angelček“?

Alphonse Daudet:

Koza gospoda Seguína

(Gospodu Petru Gringoire, lirčnemu pesniku v Parizu.)

Ti boš gotovo vedno enak, moj revni Gringoire.

Glej, ponujajo ti mesto poročevalca pri dobrem pariškem dnevniku in ti to kar lepo ravno dušno odkloniš!... Ali, premišli svoj položaj, ti nesrečni fant! Pogledj svojo raztrgano suknjo, hlače, ki bodo zdajzdaj pri kraju in to sestradano lice, ki vpije od lakote. Sedaj vidiš, kam te je dovela strast do lepih rim! Evo ti, to si si prislužil s svojimi desetletnim zvestim službovanjem med paži milostnega gospoda Apollona... Ali te ni sram, sedaj na koncu?

Sprejmi vendar službo poročevalca, tepec, sprejmi jo! Zaslužil boš lepe novce kakor bi jih vzel za maslo, bi dejal naš človek, živel boš pri Brebanu in ob prvem boš imel novo pero za svojo čepico...

Ne? Nočes?... Rajši ostaneš po svoji navadi vedno svoboden? Dobro, dobro, pa čuj kratko zgodbo o kozo gospoda Seguína, boš vsaj videl, kam pride, kdor hoče živeti svobodno.

Gospod Seguíni ni nikoli imel sreče s svojimi kozami.

Vse je izgubil na isti način: nekega lepega dne so pretrgale vrvi, pobegnile v gore in tam jih je raztrgal volk. Ni jih zadržalo ljubkanje njihovega gospodarja, ne strah pred volkom, sploh nobena stvar. Zdelo se je, da je kozam prirojeno, da hočejo za vsako ceno uživati svobodno zrak in prostost.

Blagi gospod Seguíni, ki ni prav nič razumel značaja svojih živali, je bil ves potr. »Konče je, si je dejal. »Kozo se pri meni dolgočasijo, niti ena ni ne bo ostala...« Vendar ni zgubil poguma in ko je na isti način prišel ob šest koz, je kupil sedmo; to pa je kupil še prav mlado, samo da bi se bolj udomačila in ostala pri njem.

Oh, Gringoire, kako lepa je bila kozica gospoda Seguína! Kako so bile lepe njene prijazne oči, njena bradica kakor kakaga podporačnika, črni in čisti parkelji! Rogove je imela kakor cebr in njena dolga bela dlaka je bila kakor široka ohlapna suknja! Bila je skoraj tako ljubka kakor Esmeraldin kozliček, saj se ga spominjaš, Gringoire? In kako je bila nadalje pohlevna, mirna, molzel si jo, ne da bi se ganila in ne da bi stopila z noge v skledo. Človek ima res rad tako živalco...

Gospod Seguíni je imel za hišo z glogom ograjen pašnik. Tja je zaprl svojo novo gojenko. Privezal jo je h kolu na najlepšem kraju travnika z zelo dolgo vrvo in hodil zdajzdaj gledat, ali se dobro počuti. Kozica je bila prav vesela in je tako slastno mulila travo, da je bil gospod Seguíni očaran.

»Končno,« je menil možiček, »sem vendar prišel do take, ki ji ni dolgočas pri meni.«

Ali gospod Seguíni se je motil, njegovi kosi je postalo dolgočas!... Ko gleda nekega dne na goro, si koza misli: »Kako dobro mora biti zgoraj! Kako veselo je skakati po resju brez te proklete vrvi, ki ti oguli ves vrat! Za osla ali vola je že dobro, če se paseta v zaplankanem vrtiču, ali koza hoče širnega in odprtega sveta!...«

Od tega trenutka se ji je zdela trava na zagrajenem pašniku pusta, postalo ji je dolgočas. Shujšala je, njeno mleko je postalo redko ko voda. Smilila se je človeku, ko si jo videl, kako je ves božji dan napenjala vrvi, glavo je obrnila proti gori, odprla nosnice in neprestano žalostno meketala.

Gospod Seguíni je kmalu opazil, da se je pripetilo kosi nekaj posebnega, vendar ni vedel, kaj naj bi to bilo. Ko jo je nekega jutra baš pomolzel, se koza obrne in mu pravi v svojem jeziku: »Slišite, gospod Seguíni, meni je pri vas dolgočas, pustite me v goro!«

»O, moj Bog! Tudi ta,« je kričnil gospod Seguíni osupel. Te besede so ga tako zadele, da je izpuštil skledo na tla. Nato se je vsedel v travo poleg kose in zahropel: »Kako, Belka, ti me hočeš zapustiti?«

»Da, gospod Seguíni,« je odvrnila Belka. »Ali nimaš morda dovolj paše pri meni?«

»Oh, ne, ne, gospod Seguíni!«

»Mogoče pa si preveč nakratko privezana; ali želiš, da vrvi podaljšam?«

»Tudi to me ne boli, gospod Seguíni.«

»Kaj pa ti je potem? Kaj hočeš?«

»Pustite me na goro, gospod Seguíni!«

»Ali, nesrečnica, ti ne veš, da so v gori volkovi. Kaj boš počela, če kateri pride?«

»Z rogni ga bom, gospod Seguíni.«

»Lahko volku za tvoje rogove. Raztrgal mi je kožo, ki so imele drugačne rogove kot ti. Saj si poznala ubogo staro Renaudeo, ki sem jo imel lani? Kozica in pol! Bila je pogumna in pretkana kakor kak kozel. Vso noč se je borila z volkom — zjutraj pa jo je volk požrl.«

»Jojmeni! Revna Renaudea!... Nič zato, gospod Seguíni, mene le pustite v goro.«

»Dobri Bog!...« je dejal gospod Seguíni. »Kaj je vendar tam mojim kozam? Zopet ena, ki mi jo bo volk požrl... Pa dobro, nič — rešil te bom proti tvoji volji, porednica! In ker se bojim, da mi ne pretrgaš vrvi, te bom zaprl v hlev, kjer boš vedno ostala.«

Zatem je gospod Seguíni odvedel kozo v popolnoma temen hlev in ga zaprl z dvojnimi vrati. K nesreči pa je pozabil na okno — in komaj se je obrnil, je kozica že pobegnila...

Vem, da se režiš, Gringoire? Hudiča! Gotovo si na strani kose, proti temu dobremu gospodu Se-

guinu... Pa bomo kmalu videli, če se boš dolgo smejal.

Ko je prišla bela kozica na goro, je bilo vse vzradošeno. Stare smreke niso še nikoli videle kaj tako lepega. Kostanji so se sklonili do zemlje, da bi jo pobožali s konci svojih vej. Zlate košeničice so se odprle, kadar je šla mimo in so zavonjale, kolikor so imele vonja v sebi. Vsa gora ji je pripravila svečan sprejem.

Gringoire, pomisli, kako srečna je bila naša kozica! Ni bilo več vrvi ne kola, ničesar, kar bi jo oviralo. Skakala je in se pasla po svoji mili volji. Ali tukaj je bila trava, moj dragi! Do rogov in še čez! In kaka sočna paša, mehka, nazobčana trava tisoč rastlin. To je bilo vse kaj drugega kakor travnik v zagrajenem vrtu. In cvetlice! Velike modre zvončnice, škrlatisti naprstki z dolgimi čašami, ves gozd je bil poln divjih cvetlic, ki so razširjale opojen vonj.

Bela koza je bila skoraj pijana, valjala se je po travi z nogami navzgor in skakala po pobočju sem in tja kakor listje in odpadli plodovi s kostanjev. Nato se je nenadoma v enem skoku postavila pokonci na zadnje noge. Hop, hop, glavo je zravnila naprej in odskakala čez drn in strn, sedaj na vrhunec gore, sedaj v globok jarek, gori, dol, povsod... Človek bi dejal, da je bilo v gori deset koz gospoda Seguína.

Belka je vse to počenjala, ker se ni nikogar bala.

Prestrašil jo je slap velikega hudournika, ki jo je pošvrnil s penami in z vlažnim prahom, ko je šla mimo. Vsa premočena se je zleknila na ravno skalo, da bi se posušila... Pa ti pride zopet do roba neke planote — med zobmi je stiskala dišeči nagnoj — in opazi v dolini, prav na duu ravnine hišo gospoda Seguína in zadaj ograjen pašnik. Do solz se je nasmejala ob tem pogledu.

»Kako je vse to majhno!« je dejala. »Le kako sem mogla v tem živeti?... Ko se je videla reva na taki višini, je mislila, da je najmanj tolika kot ves svet!«

Skratka, to je bil zelo vesel dan za kozo gospoda Seguína. Ko je tako skakala sem in tja — bilo je okrog polne — je zašla nenadoma med čredo divjih kozlov, ki so šli na pašo. Naša mala postopajica je vzbudila veliko pozornost. Na paši so odbrali najlepša mesta zanjo in vsi gospodje so bili zelo prijazni... Zdelo se je celo — to pa naj ostane med nama, Gringoire — da je bil mlad črn kozliček tako čeden, da je ugajal Belki. Mlada zaljubljenca sta za eno ali dve uri izginila v gozd, in če hočeš izvedeti, o čem sta se menila, vprašaj blebetave vrece, ki nevidno izginjajo v mahu.

Nenadoma potegne silnejši veter. Gora postane vijoličastomodra. Zgostil se je večer.

»Zel!« se je ustrašila kozica in obstala začudena.

V dolini pa je bilo vse zavito v meglo, v meglo je izginjal pašnik gospoda Seguína in od hišice se je videla samo streha in malo dima. Zaslislala je zvončke ovac, ki so se vračale v stajo in postala je silno žalostna... Sokol, ki je letel proti

gnezdu, jo je oplazil s kreljutmi. Zadržela je... Tedaj pa se je razleglo po gori rjovenje: U-u-u!

Spomnila se je na volka! Ves dan ji ni prišel na misel, neumnici... V istem trenutku se je oglasila globoko v dolini trobenta. To so bili zadnji napori dobrega gospoda Seguína.

»U-u-u, u-u-u!« je tulil volk.

»Vrni se, vrni se!« je vabila trobenta.

Belka bi se bila rada vrnila, ali ko se je spomnila kola in vrvi in plotu okoli pašnika, si je mislila, da se ne bi več mogla privaditi na tako življenje in da je boljše, če ostane... Trobenta pa ni bilo več slišati...

Koza zasliši za seboj šumljanje listja. Obrne se in vidi v temi dvoje kratkih pokončnih ušes in dvoje svetlih oči... Bil je volk! Ogromen je sedel na zadnjih nogah kakor pes in se ni ganil, le gledal je belo kozico in jo poželjivo motril. Ni se mu niti najmanj mudilo, ker je predobro vedel, da jo bo požrl. Le ko se je obrnila, se je hudobno zarežal: »Ha-ha-ha! Kozica gospoda Seguína!« in iztegnil svoj dolgi rdeči jezik na visoko spodnjo čeljust, podobno kreslini gobi.

Belka je uvidela, da ni rešitve. Spomnila se je zgodbe o stari Renaudei, ki se je borila vso noč, da jo je potem zjutraj volk požrl, in za trenutek si je dejala, da bi bilo morda boljše, če jo volk takoj požre. Potem pa se je premislila in se postavila v bran z glavo navzdol in z rogni naprej kakor pogumna kozo gospoda Seguína, kar je tudi bila... Ne, da bi upala, da bo premagala volka — kozo ne ubijajo volkov — hotela je samo videti, če bo mogla zdržati tako dolgo kakor Renaudea.

Tedaj se pošast približa in rožički začnejo plesati. Oh, pogumna kozica, kako hlabro je šla v boj! Več kot desetkrat, ne lažem, Gringoire, je prisilila volka k umiku, da se je oddalnil. Medtem premirjem, ki je trajalo po eno minuto, je sladkosnedka v naglici pograbila šop sladke trave, potem pa se je s polnim gobcem vrnila k bitki... To je trajalo vso noč. Zdajzdaj je pogledala kozo gospoda Seguína proti jasnemu nebu, kjer so plešale zvezde in sama sebi dejala: »Oh, da bi vzdrla vsaj do zore!«

Zvezde so ugasnile druga za drugo. Belka je s podvojenjo močjo točila z rogni, volk z zobmi... Na obzorju se prikaže blede svetloba... S pristave se oglasi petje hripavega petelina.

Končano je! Zahrope uboga žival, ki ni pričakovala drugega razen dneva, da bi poginila. Iztegne se na zemljo v svojem lepem belem kožuščku, ki je bil poln krvavih madežev...

Tedaj je planil volk na ubogo kozico in jo požrl...

Zbogom, Gringoire!

Zgodbe, ki si jo slišal, si nisem sam izmislil. Če kedaj prideš v Provenço, ti bodo naši ljudje čisto pripovedovali o kozo gospoda Seguína, ki se je vso noč borila z volkom, zjutraj pa jo je volk požrl.

Saj me razumeš, Gringoire: ... Zjutraj pa jo je volk požrl!

Najbolje kupite

šivalni stroj in kolo

za dom, obrt in industrijo samo

GRITZNER-ADLER

Švicarski pletilni stroj „Dubied“

Elegantna oprema, neprekinljiv material! Pisalni stroji v treh velikostih.

Novosti.

Šivalni stroj

kot damska pisalna miza

Samo pri

JOS. PETELINC - LJUBLJANA

TELEFON INTERURBAN 2913

Zmerne cene, tudi na obroke

Pozor vinogradniki!

Pred nakupom Perenospora brizgalen si oglejte veliko zalogo domačega izdelka firme KMET! Vsakdo lahko pred nakupom preizkusi škroplilnice ob istotčasnem poduku o praktični uporabi. Brizgalne so zelo zanesljive, iz trpežnega materiala in solidnega izdelka. Razen tega vzamem stare brizgalne na račun. Na željo se pa tudi po mojem sistemu predelajo že rabljene brizgalne. Moj sistem je jako praktičnega izdelka. Se priporočam za cenj. naročila, kakor tudi za vsa kleparska dela KMET FERD., kleparski mojster, TRŽBNJE, Delen'sko.

Za potovalno sezono

kovčki in torbice

v največji izbiri po najnižji ceni priporočam

J. Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta 13

Zaradi nesreče inventurna odprodaja

manufakturnega in konfekcijskega blaga po gl. boko znižanih cenah. — Se vljudno priporočam

Marija Rogeli, Sv. Petra cesta št. 26 Ljubljana

Tudi letos so na prvem mestu francoska kolesa

Cycle Anglon

Prvovrstni izdelek in material Najlažji tek. Cene brez konkurence!

VIKTOR BOHINEC - LJUBLJANA

Dunajska cesta 21 Cenik brezplačno!

Polytechnična univerza — Paris

20. leto.

Studij za inženjerje »In Absentia«. Oddelki: gradnja avtomobilov, aeroplanov, elektrarn, železobetona. Centralna kurjava. V nemškem in v francoskem jeziku. Krajši študij za kandidate s posebno predizobrazbo. — Pravila in programe daje. General-Sekretariat, dept. L. S. 38. rue Hallé, Paris.

NOGAVICE, KRAVATE, ŽEPNE ROBCE, DAMSKE TORBICE, toaletne potrebščine kupite najceneje in najbolje pri

JOSIP PETELINC

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

L. Mikuš - Ljubljana

prilporeča svojo zalogo težnikov solnčnikov in sprehajalnih palir

Popravi la točno in solidno

Vreče.

Kdor rabi vreče kupt jih najceneje pri tvrdki:

Mirko Mlakar

Ljubljana - Slomškova ulica št. 11

I. SLANOVIC

SPLOŠNO KLJUČAVNIČARSTVO, LJUBLJANA

GAJEVA ULICA ŠTEV. 2

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Specijelno za delikatesna in slaščičarska namazna in iz ožb na stojala iz mudevine ali železno ponik ovana

SALDA-KONTE

STRACE - JOURNALE

ŠOLSKÉ ZVEZKE - MAPE

ODJEMALNE KNJIZICE

RISALNE BLOKE

ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PRED

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

IL NADSTROPJE

Glazbila za vse!

Violine od Din 89—

Kitar od Din 129—

Trombe od Din 489—

Harmonike od Din 85—

Kromatične in klavirske harmonike jazz instrumenti

Zahtevanje v liki brezplačni

CENIK od

na večje in največje pošilj. tv. glazbi Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

Izva na glazbi in harmonik

Prod. podr. Maribor št. 102

Il-zgleden snuk v sviranu. Navodila v ceni n.

Naročajte „Slovenca“!

Popravljanje ur in gramofonov

so izvršuje točno po nizki ceni in garanciji. Gramofoni in različne gramofonske plošče so vedno v zalogi pri

Akerman & Rindl

uraria in zlatarja

Ptuj

Za stavbno sezijo

se priporoča slavnemu občinstvu in cenjenim zavodom stara renomirana splošno kleparska in vodovodna instalacijska tvrdka

Delo solidno! Cene konkurenčne!

Poslovalnica: Novi trg št. 5

Delavnica: Rimska c. 2, Gregorčičeva ul. 5

S spoštovanjem

Jakob Fligl

Ljubljana

Telefon 3355

VATA

tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago. — Zahtevajte vzorce in ceniki: —

TOVARNA VATE, Maribor, Dravska ulica 15.

Vsakoursne trgovske knjige, štruce, mape, nofeze, herbarije, odjemalne knjižice, bloke, xvezke i. t. d.

nudim po skrajno ugodnih cenah! Na debele! — Na drobno!

ANTON JANEŽIČ

Ljubljana, Fiorjanska ul. 14

Knjigovoznica in črtalica trgovskih knjig.

Pridobivajte novih naročnikov!

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 50 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase s strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10 349.

Službe iščejo

Mlad šofer
mehanikar, išče službo. — Položi tudi kavgijo. Ponudbe na upravo »Slov.« Maribor.

Dekle z dežele
vajeno vseh hišnih del, nekoliko tudi kuhe, išče primerno službo. Gre tudi na gostilno kot začetrnica-natakarica. Naslov pove uprava pod št. 4244.

Mizar. pomočnik
išče dobrega mojstra. — Nastop takoj. Vprašati se pri Mlajša moč št. 4303.

Prodajalka
mešane stroke, zanesljiva, večja tudi rezanja šip, išče službo v prometnem kraju. Nastop 1. ali 15. maja. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Zanesljiva« št. 3401.

Dekle
srednjih let, pošteno in pridno želi stalne službe pri boljših krščanskih ljudeh do 3 oseb. Vajena je pospravljanja boljših sob, temeljitelja čiščenja kuhinje, perilnega ročnega dela in dela na vrtu. Ponudbe sprejema uprava pod »Krščanska družina«.

Šofer
trezen in zanesljiv išče službo h kakršnekoli avtomobilu. Aloiz Campa, Gora, p. Sodražica.

Pekovski pomočnik
skupni delavec išče mesta, ki bi ga nastopil po 8 dnevnem odpovednem roku. Ponudbe na upravo lista pod »Pekovski pomočnik« št. 4292.

Absolvent zadr. šole
išče službo. Sprejme vsako delo, tudi mesto sluga. Naslov pri upravi lista pod št. 4291.

Absolvent
strojno delovodsko šole z večletno prakso kot delovodja in strojni riar išče primerne službe. — Nastopi lahko takoj. Cenj. ponudbe prosim na upr. lista pod »Samostojna in zanesljiva moč«.

Deček
z dežele star 17 let, želi mesto kot vajenec v trgovini s specerijskim blagom. Ponudbe na naslov: Ella Rezman, Senčur pri Kranju št. 15.

Iščem mesta vodje pisarne ali namestnika šefa
pri kakršnekoli podjetju ali industriji. Sem perfekten v vseh pisarniških in trgovskih poslih, dober organizator, vešč knjigovodstva, slovenske, srbohrvatske in nemške korespondence. Sprejemam tudi mesto glavnega knjigovodje ali revizorja. — Cenj. ponudbe na upravo pod »Prvovrstna moč«.

VRTNARSTVO IVAN JEMEC - MARIBOR

odlikov. 1922 s srebrno kolajno, 1923 z diplomom prve vrste, 1924 z zlato kolajno razpošilja nizke vrtnice (Buschrosen) v krasnih barvah najlepših, duhtečih, novjših in starejših, hvalečnih vrst, katere so strokovnjaško pripravljene za naše podnebje.

Mabel Morse, zlatorumena	Mad. Weber, lososoroka
Angele Pernet, oranžnordeča	Caroline Testout, svilenoroka
Los Angeles, lososno oranžnordeča	Margaret Dickson, nežnorumena
Reverend F. P. Robert, temnorumena	Mrs. G. Schayer, svetloroka
Cristine, svetlorumena	Roselanda, čistorumena
Ariel, oranžnorumena	Verschuren, oranžnorumena
Constance Cassou, oranžnordeča	Elvira Aramaja, indijskordeča
President Cherioux, rakovordeča	Golden Emblem, zlatorumena, rdeče obrobjena
Mrs. Henry Winet, škrlatnordeča	M. E. Harriot, rakovordeča
Harry Kirl, žveplenorumena	Sou. Claud. Pernet, čisto zlatorumena
Charles P. Kilham, oranžnordeča	Sou. Gorg. Pernet, turškodordeča
Aspirant Marcel Royer, marelično rumenordeča	Ville de Paris, oranžnorumena
Mrs. Wenys Quin, zlatorumena	Wilhelm Kordes, kapucinsko rjavordeča
Mrs. Henry Bowels, roza, preide v oranžnordečo barvo	Freiburg II., breskvenoroka
Meurou, marelično bronzene barve	Glória de Holland, temnordeča
Pij XI., svetlorumena	Hadley, žametno temno ognjenorodeča
B. Usprilard, rozaoranžna	Louise. Cat. Breslau, bakrenorodeča
Columbia, svilenoroka	Ces. Augusta, belorumena
Golden Opellia, zlatorumena	Karolina Drusky, snežnobela
Georgens, bakreno rdečeoranžna	Gruss aus Teplitz, vedno cvetoča svetlordeča
Etoile de Holland, temnordeča	Orleanska roža Polyante, vedno cvetoča, rozardeča
Herman Neuhoi, žametno temnordeča	Piezalke Rambler, rdeča in roza
Lord Charlemont, karminrdeča	
Mad. Butterfly, zlatorumena	

Za slučaj, da bi na bile katere navedenih vrst razprodane, — — — — — domestio s slično vrsto.

Vajenca
za čevljarstvo obrt takoj sprejme Jožef Bitenc. Predosle 3 p. Kranj.

Pastirja
z družino 2-3 oseb za ca 70 glav živine se sprejme. — Zglasi se je pri Martin Cimerman, Studenec 4, D. M. v Polju.

Učenca
poštenega, močnega sprejem v trgovino. Vinko Klepec, Beltinci.

Natakarica
s prakso, poštena, srednjih let, ki bi vodila na račun od 15. maja do 15. okt., gostilno v večjem kraju na Gorenjskem, se sprejme. Reflektira se samo na pošteno in pridno moč. Prednost imajo one s kavcijo. Plača po dogovoru. Osebo predstavi. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 4314.

Vajenca
za mizarstvo obrt sprejem takoj. Bergant Ant. Dravljica 55.

Dve dobri šivilji
in vajenka sprejme takoj Nežika Bianchi, Sv. Petra cesta št. 44.

Tajnika
išče Okrajna hranilnica v Rogatecu. Prosilci, ki so zmogli samostojnega koncepta, sestave bilance in zmorejo tudi primerno varščino, naj vložijo do konca aprila 1931 lastno-ročno pisano prošnjo, kateri naj priloži potek dosedanjega življenja.

Pekovski vajenec
se takoj sprejme. Starost nad 16 let. Prednost imajo z 1 letno učno dobo. Pekarna Zuzek, Florjanska ul. 8, Ljubljana.

Mizar. pomočnika
takoj sprejem. Zahteva se poštenost in znanje izdelovanja pohištva in politure. Jože Sitar, strojno mizarstvo, Kriše pri Trzinu.

Vajenca
za pekarsko obrt sprejem. Hrana in stan pri mojstru. Drugo po dogovoru. Karol Bele, pekov. mojster, Rožna dol., Vič.

Kleparski pomočnik
se sprejme takoj. Sodnik Maks, Klanec, p. Komenda.

Tesarje,
več dobrih sprejme v stalno delo. Steiner Comp., tesarstvo, Jeranova 19.

Trgovski pomočnik železninar
kakor tudi učenec iz dobre hiše se sprejme. Dopise s prepisi spricval in učne dobe je poslati na upravo lista pod »Železnina na Gorenjskem«.

Trgovski vajenec
iz dobre hiše s primerno šolsko izobrazbo se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom pri Janko Klun v Prevaljah.

Učenko
za damsko krojaštvo takoj sprejem. — Ponudbe na upravo pod »Damsko krojaštvo«.

Mlajše dekle
zdravo in pošteno sprejme boljša družina na deželi kot drugo začetnico. Lahko je tudi začetrnica. Ponudbe pod »Pomoč gospodinji« št. 4334, na upr. »Slovenca«.

Trg. vajenca
išče trgovina z železnico Em. Fux, Metlika.

Hlapca h konjem
sprejem takoj. — Plača 350 Din mesečno in hrana. Delo je trajno. Nastop takoj. Vpraša se pri upravi pod št. 4325.

Sprejme se učenka
v večjo trgovino na deželi, iz dobre krščanske hiše. Starost 16 let in dobra šolska izobrazba. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3969.

Zavzuzek
2500 dinarjev zasluži najmanj mesečno, če obiskujete v vašem okolju ljudi! — Tovarna Vega, Ljubljana, poštni predal 307. — Priložite znamko za odgovor!

Ne verjemite nikomur
Zahtevajte od nas prospekte o dobičkanosnem in lahkem hišnem obrtu in naslove onih, ki se z njim že bavijo in se pričajo sami o stanju stvari in možnosti za službo. Ponudbi je treba priložiti znamko za odgovor. Zadruga jugoslov. pletilcev, Osijek.

Iščemo gospoda
z darom govora za poset privatnih strank v Ljubljani. Elektrolux, Ljubljana, poštni predal 307.

Samo 30 Din
kapitla potrebujete, pa boste dobili stalen zaslužek. Ni treba takoj denarja poslati. Pošljite samo znamko za odgovor, pa boste dobili prospekte in pojasnila takoj. Breza, Ljubljana, poštni predal št. 245.

Pouk

Čamernikova šolerska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto), Prva oblast. koncesijonirana. Prosnat št. 16 zastoj. Pišite ponj!

Šolerska šola
oblastveno koncesijonirana L. Gaberčič, bivši komisar za šolerske izpite, Ljubljana, Dunajska c. 31, ne daleč od kolodvorov. — Vhod tudi z Bleiweisove ceste.

Krojaškim obrtnikom, šiviljam in nešiviljam!
Veliko zanimanje vlada za pomladni tečaj Prikojevalnega učilišča, Stari trg št. 19, Ljubljana. Vodja tečajev je obiskal vsa večja mesta inozemstva, izlobo v Lipskem in bo predaval o najnovejših novostih. Ker se je priglasilo že veliko število učencev, je zato honorar znižan. Velike važnosti pa je, ker se sedaj v sezoni tudi izdeluje garderoba in se imajo udeleženci priliko tudi praktično vaditi. Ne zamudite tega tečaja. Dobrim učencem se po zaključku rekomandira služba.

Objave

Preklic.
Podpisani prekličem in obžalujem vse žalivke, s katerimi sem žalil g. A. Mariniča in g. K. Krošelnar. Ker je ta žalitev bila neutemeljena in obrekovanje neresnično, se imenovanima zahvalim, da nista proti meni sodnjako postopala. Ambrož Anton. Maribor. 18. aprila 1931.

Izjavljam
da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih kdorkoli napravil na moje ime. — J. Božič, Dravljica 2.

Aviopodjetje Grad
naznanja ob... se bo na progi Ljubljana-Kašelj le na postajališčih ustavilo, kot so označena na postajah.

Naznanjam
cenjenemu občinstvu, da sem se po dovršeni baški šoli, stalno naselila v Liji št. 74. — Za naklonjenost se priporoča Ana Planinšek, babica.

Izjava
Podpisana Marija Krstič, posestnica v Krčevini 73, preklicujem kot neresnično in obžalujem, kar sem govorila o Mariji Janes iz Krčevine št. 220, ter se njej zahvaljujem, da je na moje prošnjo odstopila od kazenske tožbe.

MARIJA KRSTOF.

Izjava
Podpisana Ivanka Milatović, stanujoča v Zelenci, občina Moste, izjavljam, da nisem plačnica za dolgove, ki bi jih kdorkoli naredil na moje ime. Ivanka Milatović, s. r.

Stanovanje
obstoječe iz sobe in kuhinje se odda mirni stranki v Dravljah 132. Več izve v gostilni »Kovač«.

Solčno sobo
meblirano, oddam takoj mirnemu gospodu ali gospodini. Trnovo, Kolezijska ulica 18.

Gospod
soliden, se sprejme na celo oskrbo. — Maribor, Tattenbachova 16, vrata 4.

Prazna soba
solčna, s posebnim vodom v sredini mesta se odda gospodu ali gospodini. Naslov v upravi pod št. 4313.

2 sobi
v Prešernovi ulici 54-L oddam v najem za čas enega leta. — Pojasnila v pisarni hotela Slon, Dunajska cesta 2.

Soba
solčna, čista, elektrika, parket, se odda za 200 Din solidni gospodini. — Naslov pove uprava lista pod št. 4304.

Starejša oseba
da samostojni in solidni ženski, ki ima malo penzijo, stanovanje za potrebo. Naslov v upravi pod št. 4305.

Upokojenec-vrtnar
dobi brezplačno stanovanje. Ponudbe na upr. pod »Vrtnar«.

Kot sostanovalko
sprejem gospodino. — Naslov v upravi lista pod št. 4261.

Stanovanje
dve sobi, kabinet, kuhinja in pritlikline, v podprilici, se odda 1. maja. — Naslov pod »Solčno in suho« št. 4176.

Stanovanja
Zavarovalnica »DUNAV« ima v svoji novi zgradbi na vogalu Aleksandrove ceste in Beethovnevo ul. za 1. avgust t. l. še na razpolago nekoliko modern opremljenih tri- in štirisobnih stanovanj, sobe s kopalnico za samce ter poslovne prostore v mezzaninu, prikladne za pisarne in finišno obrt. — Reflektanti se naj obrnejo čimprej na podružnico zavarovalnice »Dunav« v Ljubljani, Selenburgova 3, L nadstr., v svrhu doznaja najemnih pogojev in ogleda na stavbi.

Sobo
solčno, prazno, oddam Bežigrad 15, vila Rozinka. — Vuzaj ul. vuptaj 'vap

300 Din nagrade
dobi kdor preskrbi ne predrago stanovanje, mali solidni stranki. Ponudbe pod »Maj« na upravo.

Vnaje

Nova hiša
enodružinska, 5 minut od postaje Medno, se odda v najem ali tudi prodaja. Naslov v upravi pod 4265.

Mlekarna
blizu postaje kompletna na električni pogon se z vsemi stroji ugodno da v najem. — Naslov v upravi pod št. 4332.

Lokal
z nekaj inventarja v novi vogelni hiši Miklošičeve ceste in Pražakove ulice oddamo takoj. — Naslov v upravi pod šte. 4342.

Delavnico
veliko in svetlo, oddam v najem v Podgori, p. St. v nad Ljubljano. Poizve se pri Ivanu Goljarju, Linhartova 30, Ljubljana.

Posestva

Trgovska hiša
s stanovanjem na prometnem kraju v Skofiji Loka se loči odda v najem. Pripravna tudi za večjo obrt. Marija Konštanlin, Skofja Loka, Kapucinsko predmestje 13.

Hiša naprodaj
v Novem mestu, 10 m oddaljena od mesta in dobro ohranjena. — Ponudbe na podružnico »Slov.« v Novem mestu.

Primorci, pozor!
Boljšo srednje veliko posestvo, hiša s 6 sobami, gospodarsko poslopje, kozolec, sušilnica, vse v dobrem stanju, v lepi ravni solčni legi, 10 minut iz mesta Soštanj, se zaradi starosti prodaja. Pojasnila da Karol Kosar, Soštanj.

Stavbna parcela
okoli 1300 m², v bližini cerkve, prosta prahu, se pocieni prodaja. — Naslov v upravi Slovenca Maribor.

Hišo z vrtom
in gospodarskim poslopjem, novo zidano, pri železniški ter avtobusni postaji, ob prometni cesti, na periferiji večjega prometnega trga na Gorenjskem, pripravno tudi za mizarstvo ali nje sorodno obrt, se ugodno prodaja. — Naslov pove uprava pod št. 4279.

Posestvo
srednje veliko, kupim na prometnem kraju, blizu cerkve in železn. postaje. Ponudbe z opisom in cenno na upravo pod »150«.

Pozor, kupci!
Prodajam pod ceno novo 2-družinsko hišo z vrtom v bližini nove tramvajске remize. Naslov v upravi pod št. 4226.

Lepo posestvo
14 oralov, v ravni legi, lep sadonosnik, njive in gozd, ¼ ure od postaje Sv. Jurij ob j. ž., prodam. Cena po dogovoru. Jurij Kozar, Ok. Jarmovez 8, p. Dramlje.

Več stavbnih parcel
na krasni legi v D. M. v Polju na prodaj. Naslov v oglasnem oddelku pod št. 4299.

Hiše 25—70.000 Din
tudi več posestev, ugodno naprodaj. Posredovalnica »Marstan«, Maribor, Koroska cesta 10. (Priložite 3 znamke.)

Radi preselitve
prodaj visokopritlično-tristanovjsko hišo v bližini Ljubljane. Naslov v upravi pod št. 4308.

Tovarna za lončene peči
opremljena z modernimi stroji, primernimi tudi za izdelovanje majolik in kamenin, v Vojvodini, v kraju, z mnogimi odjemalci, se daje v najem. — Vprašanja na upravo lista pod št. 4213.

Hiša
prenovljena, z malim vrtom in elektriko pripravna za upokojenca ali obrtnika, blizu župne cerkve in šole v St. Jurju 22 pri Grosupljem, se prodaja. Več pove upr. lista pod št. 4263.

Parcela
na Dunajski cesti pri vojašnici, ki meri 3000 m², je ugodno naprodaj. — Vprašati: Celovška c. 44 pri Sattler.

Hiša
z 2 sobama, kuhinjo, vežo, shrambo, hlevom ter vsemi pritliklinami in 400 m² vrta se odda. Poizve se Izanska cesta 36.

Pritlično hišo
s štirimi sobami, kuhinjo in vrtom, 15 minut od Kranja, prodam. Pojasnila daje Ciril Stefe. trgov. z meš. blagom, Kranj.

Gostilno, mesarijo
in žago, 2 polnofarmenika pri farni cerkvi, državni cesti, postaji, letni promet 300 hl piva, 180 hl vina, prodaja ugodno Posredovalnica Maribor — Sodna ulica 30.

Posestva, hiše
žage, mlina, trgov. hiše, graščina, tovarne, prodaja ugodno Posredovalnica Maribor, Sodna ul. 30.

Novo zidana hiša
enodružinska, četr ure oddaljena od koldvora, se prodaja. Poizve se v podr. »Slovenca« v Celju.

Posestvo
z gostilno in trgovino se prodaja na javni dražbi dne 2. maja 1931 ob 9 dop. pri okr. sodišču v Slovenjgradu. Cenilna vrednost Din 452.505. Lega velike, enonadstropne stanovanjske hiše z gospodarskim poslopjem, ledeno in opekarno za strel. opeko, krasna, v bližini mesta, gostilna in trgovina v kraju brez konkurence.

Pozor, kupci!
Prodajam pod ceno novo 2-družinsko hišo z vrtom v bližini nove tramvajске remize. Naslov v upravi pod št. 4226.

Posestvo v Domžalah
200 m od koldvora ob tiru, hiša, hlev in gospodarska poslopja, z dvoriščem vred 2477 m², onostran železniškega tira njiva 2357 m², pripravno za selno trgovino, vpostavitve večje obrti ali industrije se ugodno prodaja. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4329.

Hiša
novozidana se odda v najem za stanovanje ali za letno bivanje na Homcu pri Kamniku. Tri sobe in kuhinja, elektrika, razsvetljava, lep senčnat vrt, tik pod društvenim domom, kjer je počitniška kolonija Krščanske ženske Zveze. Poizve se pismeno pri Fr. Marolt, Smarča št. 16, p. Kamnik.

Proda se hiša
z gospod. poslopjem, sadnim vrtom in njivo na Dolenjskem. — Poizve se: Gerkman, Cankarjevo nabrežje 1.

2 novi hiši
dvostanovanjski, prodaja Andrej Končan ob Tržaški cesti 87. Dolgi most, Vič pri Ljubljani.

Pekarna
v bližini železniške postaje Moskajci pri Ptuj se prodaja ali da v najem. — Novozidana poslopja so do leta 1940 davka prosta. Natanična pojasnila v odv. pisarni dr. Fichtenau v Ptuj.

Pet posestev
v Dravogradu in v Kotljah pri Guštanju na Koroskem naprodaj. V Dravogradu vse na ravnini in v dobrem stanju, poleg lepi sadonosniki, travniki, njive, gozdovi. — V Kotljah malo na hribu, poleg tudi gozd, lepa polja in travniki. Cena za ta posestva v velikosti od 20 do 120 oralov je 110 do 550.000 Din. Pavel Sedovnik p. d. Dular, Vir, Dravograd.

Razno

Plijuča!
Dom dr. Pečnika za pljučne rekonvalescente (Privat - Lungenheilstalt). Sečovo, pošta Rogaska Slatina. Prospekte 3 Din.

Gospod. samopomoč
na popolnoma novi vzajemni podlagi brez kapitalizma. Važno za gradnjo hiš in razdoložitev. Navo-u efuznojs ipn) vup svete) daje — »Marstan«, Maribor. Vnaisna vnaprej Din 10.

Bencinmotor
ležeči, 8 PS, na vozu za malilnico in drugi pogon. Avtomotor 60 PS na bencin in plin. Tovorni avto kompl., 500 kg nosilnosti, se zamenja za motorno kolo brez prikolice. — Reflektanti naj se obrnejo na Konrad Vajda, mehanična delavnica, Ptuj.

Ali še vedno kadite?
Nikoprost, ki stane franc. 76 Din. Vas odvadi takoj. Avinal za odvado pijančevanja stane 235 Din. Brezalkoholna produkcija, Ljubljana, Kolodvorska 3.

Pr. poročamo

izredno poceni

Blago za obleko in kompletno podlogo:

Sportni-mode ševiot	3 m blaga in celotna podloga za	Din 298-
Modni polkamgarn, kupon	3 m in kompletna podloga za	Din 445-
Modni čisti kamgarn, kupon	3 m in kompletna podloga	Din 515-

Velika izbira -- priznano dobro blago!
Pri takojšnjem plačilu popust — sicer plačilne ugodnosti!

Specielna trgovina sukna in krojaških potrebščin

Novak - Ljubljana

Kongresni trg štov. 15. Nasproti nunske cerkve

Domače ognjišče

Pravni nasveti

Nakup vrednostnih papirjev po agentu. A. Z. T. Od agenta neke belgajske banke ste kupili na obroke več srečk in vrednostnih papirjev. Plačali ste vse obroke v redu, srečk in papirjev pa niste prejeli. Začeli ste z dopisovanjem z banko, ki traja že nad pol leta, vendar brez vsakega uspeha. — Niste edini, ki ste nasledili agentom nesolidnih tvrdk ter plačali za vrednostne papirje neobičajno višjo ceno kot pri domačih zavodih in kljub temu plačanih srečk sploh ne dobite! Vsem takim svetujemo, da ne dajo iz rok potrdila o vplačanih obrokih! Ker imate od banke potrdilo, da so obroki plačani, tožite banko po odvetniku na izročitev srečk; tozadavne pravne stroške bo itak morala plačati banka.

Valorizacija zakupnine. A. Č. P. Vaš prednik je leta 1913 dal s škofjskim odobrenjem v zakup kos nadarbinske zemlje za 150 K letne zakupnine za dobo 25 let. Sedaj Vam zakupnik plačuje le 37,50 Din za prejšnjih 150 srebrnih kron, kar se Vam zdi premalo. — V smislu zakonite zamenjave odgovorja 1 Din za 4 K. Sedanjih 37,50 Din sicer ne odgovarja dejanski vrednosti prejšnjih 150 K, vendar valorizacije predvojnih dolgov pri nas ni. Zakupna pogodba veže oba pogodnika za 25 let in brez prostovoljnega pristanka sopodgovnika ne morete pogodbe pred potekom časa niti odpovedati niti zakupnine povišati.

Razdružitev trgovine. M. J. M. Razdružili ste se z družabnikom na podlagi bilance, sestavljene po družabniku in ki je kazala lep dobiček. Pri odvetniku sta napravila tozadeven sporazum, po katerem ste vi prevzeli blago in trgovino, družabniku ste se pa zavezali izplačati večjo vsoto. Sedaj ste pa dali napraviti bilanco po neprizadetem strokovnjaku, ki je ugotovil mesto dobička precej pavisla. Kljub temu pa zahteva družabnik izplačilo denarja v smislu gornjega sporazuma. — Poravnava pred odvetnikom, na katero ste pristali zanašajoč se na pravilno bilanco, boste mogli ovreči le tedaj, če boste mogli pred sodiščem dokazati, da je družabnik namenoma sestavil tako bilanco, s katero Vas je premotil. Ker gre za večjo vsoto, boste morali za tožbo najeti odvetnika. Za pregled pravilnosti bilance bo vsaka stranka smela predlagati svojega zvedenca. Če morete po strokovnjaku dokazati, da so bilance iz prejšnjih let nepravilno in lažnivo sestavljene, tako da je Vaš družabnik Vašo dobro vero izrabljaj, Vam je za vso škodo odgovoren.

Pri neizpolnitvi pogodbe zapade ara. P. N. Neki čebelarški trgovec je dal v letu 1980 čebelarjem aro po 100, 200 in 300 Din za čebele in je bila kupna cena za panj določena po 150 Din. Ker pa je bil promet slab, je pustil vse čebele in aro. Letos pa zahteva na račun lanske are čebele po 100 Din za panj. — Če se je trgovec lani dogovoril s čebelarji, da pokupi panje po 150 Din za komad in je dal v potrditev te kupitve tudi posameznim čebelarjem aro, so bili lani dolžni čebelarji za to ceno trgovcu izročiti panje. Ker trgovec lani ni prevzel panjev, je od kupitve odstopil in je ara zapadla. Letos lahko prodajo čebelarji panje komur hočejo sami.

Za obveznosti pokojnika jamči zapuščina. C. Z. L. Po naročilu trgovca, očeta 10letne deklice, ste temu otroku izdali tekmo pol leta sladkorčkov v vrednosti nad 300 Din. Sedaj pa je trgovec nenadoma umrl. Kdo je plačnik za ta dolg? — Zahtevajte povračilo dolga od matere. Če pa ta plačilo odkloni, prijavite svojo terjatev pri okrajnem sodišču, kjer se bo vršilo zapuščinsko postopanje po umrlem trgovcu. Če je zapustil aktivno premoženje, bo Vaša terjatev krita iz zapuščine.

Zavarovalna pogodba. B. A. B. Zavarovani ste za 10.000 Din in morate plačati skozi 24 let mesečno po 37 Din. Pri prvem obroku pa ste plačali še 200 Din. Sedaj ste preračunali in bo zavarovalnica, ne računši obresti, od Vas v tem času prejela 10.856 Din, torej za 856 Din več kot Vam bo morala izplačati. — Vsebinska zavarovalna pogodba je razvidna iz police, ki ste jo od zavarovalnice prejeli. Vsaka zavarovalna pogodba temelji na riziku, ki ga pa nosita obe stranki. Zdi se nam, da niste zavarovani le za doživljenje (v tem slučaju bi zavarovalnica pri navedenih preminih ne imela nobenega rizika) ampak tudi za slučaj smrti, tako da dobi Vaš dedič ob Vaši smrti celo zavarovalnino. — Iz police je razvidna tudi pravica predčasnega odkupa zavarovanja.

Dedna pravica po materi. A. B. S. B. Ste edini sin matere, ki je stara in jo Vi sami preskrbite. Ker pa je mogoče, da bi mati svojo imovino hotela pred smrtjo zapustiti kakim sorodnikom, vprašate, če bi smeli po smrti matere to zahtevati zase. — Za življenja lahko podari mati svojo imovino komur sama hoče. Če umre mati brez oporoke, pripade cela čista zapuščina Vam kot edinemu sinu. — Če pa bi mati v oporoki zapustila svojo imovino drugim osebam, imate kot sin pravico do nujnega deleža, ki znaša polovico zapuščine. Vrednost polovice zapuščine boste smeli zahtevati od morebitnih dedičev tudi s tožbo.

Pravica do svetlobe. M. K. Vaša hiša meji na sosedov vrt, na katerem stoji ob vaši hiši v razdalji dveh metrov od nje, 1 in pol metra visok zid, ki sega do polovice vašega edinega okna v kuhinjskih vratih. Sosed pa hoče ta zid še za en meter povišati in vam s tem vzeti še zadnjo svetlobo. Ali sme? — Sosed sicer sme na svojem svetu zidati, vendar tako, da s tem ne posega v vaše pravice, n. pr. v pravico do svetlobe. Če vaša hiša z oknom na sosedov vrt stoji že 30 let in bi vam bila s povišanjem zidu odvzeta svetloba, boste lahko sosedu tožili in bo nato sodišče po dejanskih okoliščinah presodilo, če vam povišani zid res jemlje svetlobo in vam torej sosed krati pravico do svetlobe. Če se bo sodišče o tem prepričalo, bo sosedu obsodilo, da odstrani povišani zid.

Toženje brezalkoholnih pijač. S. T. K. Za točenje brezalkoholnih pijač je potrebna koncesija, glede katere se je obrniti na okrajno načelstvo.

Pravica poti in zemljiški naslednik. I. B. K. Na sosedovem posestvu imate pravico poti in napajanja živine že nad 30 let. Sosed pa grozi, da bo vašemu nasledniku izvrševanje teh pravic preprečil. Ali bo mogoče? — Če ste v interesu vašega na-

Plešavost je reden pojav v starosti, pa ne pri vseh ljudeh. Poznal sem 80 letne starce in starke z gostim lasjem; krepko ali slabotno lasišče je navadno dedna oznaka. Človek včasih opleši zavoljo kakšne bolezni (znane so v tem pogledu legar, hripa, šen, krvne in živčne bolezni), a po prestani bolezni si lasišče opomore in požene iznova lasje enako ali pa manj krepko in gosto, kakor je bilo pred boleznijo. Kako pa se ubranimo plešavosti, ki se pojavlja z godaj v krepki moški dobi od 35.—50. leta (pri ženskah je plešavost bolj redka) ali celo prezgodaj, med 20. in 35. letom? Kdor bi poznal uspešno sredstvo zoper prekomerno izpadanje las (pri zdravem človeku jih izpada redno okoli 100 na dan, ki se pa sprosti obnavljajo, zakaj posamičen las živi kvečjemu sedem let, a iz iste njegove čebulice požene nov las), bi vtaknil lahko vse ameriške milijarderje v žep, saj obogatevajo celo ljudje, ki prodajajo lahkoversnemu svetu malo ali ničvredna »sredstva za lasno rast«. Mnogi menijo, da so luskinice ali puhljaj, ki se dela na lasišču, vzrok izpadanja las. A mnogi imajo krepke in goste lase ter polno prhljaja v glavi, drugim izpadajo lasje brez luskinic v lasišču. Seve, nega las je v pametnih mejah potrebna, pretirana nega pa škodi. Za čiščenje las je včasih umivanje dobro (milni evet v mlačno-topli vodi razredčen), pri mastnejsi lasju seve večkrat, pri suhem je treba mazati z masčobo (najboljše je namizno olje), glavna pripomočka za nego sta pa česal ali glavnik in krtača! Poznamo nekaj notranjih sredstev, ki pospešujejo rast las, a pri plešavosti jih ne kaže rabiti kar tjavendan, zakaj utegne se zgoditi, da se dlake in koeine drugod po obrazu in telesu spuste v bujno rast, na pleši pa, kjer ni več v koži lasnih čebulic, ostane golota še bolj vidna. Kaj torej svetujem mladim plešcem? Ako na pleši še kaj poganja, vsaj kakšen mahček, potem bi kazalo poskusiti z obsevanjem (kremenova luč ali Kromayerjeva svetilka), ako pa je pleša gladka kakor vojaško vežbališče, potem je edino sredstvo, ki ga rabijo nečimerniki že od pamtikeva — lepa lasulja.

Katar v grlu, »kroglice« (= otekle mezo-govne žleze) na vratu in slabokrvnost so znaki splošne bolezni, ki ji pravijo skrofuloza. Ta kronična bolezen se da tekom let izboljšati in to-

loko odpraviti, da ne dela več sitnosti. Zdravo stanovanje, tečna in priprosta hrana, gibanje na prostem, previdno in vztrajno vtrjevanje so znani in uspešni pripomočki; v hladnih letnih mesecih je priporočljivo ribje olje. Kdor more, naj hodi nekaj let po 4—7 tednov na morskri zrak.

Malarije ali močvirske mrzlice se ubrani človek, ki mora bivati v malarinem kraju, zanesljivo le s kininom, ki ga naj žvija v malarinem času (ves čas, ko se javljajo komarji) redno po ¼ g štirikrat na dan dva dni zaporedoma v tednu s poldnevni odmori. Z mrežami na oknu ali čez posteljo si pomagajo ljudje zoper komarje, da lažje spe, a samo to ne zadošča zoper okužbo. Tudi kakajevanje spalnice s posebnim kadilom ni zanesljivo. Torej kinin!

Priletna mati, ki je bila pred 7 leti zdravljena z obsevanjem radi raka in ki ji je bilo prerokovano, da bo živila le še nekaj mesecev — od takrat jih je poteklo 7 × 12! — bo menda še kaj let živila, zlasti ker je potem srečno prestala hudo srčno vodenico, si zlomila brčkone bedro v kolenu in ležala nad 3 leta neprestano v postelji. Zdaj že hodi z bergljami po sobi, čez kaj časa bo eno opustila in se z drugo napotila iz hiše! Kaj hočete še bolj ugodnega poteka tolikih nadlog, katerih vsaka druga človeka kmalu konča? Hvalite Boga, da je še tako!

Bolezen hrbtnega mozga (včasih tudi možganov), kakor je mnogoštevilna otrodlost v njem, je kaj zahrbtna in muhasta bolezen; srečen je, kdor si obrani neomajano življenjsko »trmo«, da ji ne klone. V prejšnji posvetovalnici je bila v enakih primerih priporočena živčna klinika v Zagrebu.

Zoper zobohel ne poznamo zanesljivega sredstva, ki gotovo pomaga v vsakem primeru, zakaj tudi zobje bole iz različnih vzrokov. Največkrat je kajpada piškavost vzrok, kar se da za časa popravit — orodjem! Kako se varujemo in ubranimo piškavosti, je bilo povedano v prejšnji posvetovalnici dovolj razločno.

Drisko, ki se ponavlja, zdraviti tako na daleč brez zdravniškega pregleda in ugotovitve, če je hrana primerna, je nemogoče.

O rdečem nosu in nočnem močenju je pisal naš list že lansko jesen.

Jedilni listi za mesec april

(Dr. Krekova meščanska gospodinjstva šola.)

Nedelja, 19. aprila:

Kosilo: 1. Drobniakovi štrukeljčki na goveji juhi. 2. Pretaknjen volovski jezik, pražene gobe, zmečkan krompir, rdeča redkvice. 3. Španski seno. — Pomaranče.

Večerja: Šunkova potica in zelena solata.

Ponedeljek, 20. aprila:

Kosilo: 1. Ribanca na kostni juhi. 2. Polpeti, pražen riž in prikuha iz mešane zelenjave. 3. Sirovi emoki in solata.

Večerja: Jajni pečenjak in kompot iz posušenega sadja.

Torek, 21. aprila:

Kosilo: 1. Zeljščna juha z vlitimi rezanci. 2. Ponarejena tunina z majonezo. 3. Rezanci klobasa in solata.

Večerja: Tržiške koštrunove bržole s krompirjem.

Sreda, 22. aprila:

Kosilo: 1. Obarna juha iz teletine in cvrti grah. 2. Nadevane artičoke, zelenjavna plata. 3. Pe-

čen štrukelj iz rabarbare. — Pomaranče.

Večerja: Francoska solata. Lipov čaj in šarkelj.

Četrtek, 23. aprila:

Kosilo: 1. Smetanova juha in sirovi štrukeljčki. 2. Biftiki s praženim rižem in grahovo prikuho. 3. Omeleti.

Večerja: Kozličkova obara z ajdovimi žganci.

Petek, 24. aprila:

Kosilo: 1. Zabja juha z cvrtimi kockami. 2. Volovska očesa položena na špinačo in krompir s smetano. 3. Limonov kuh.

Večerja: Pečen krompir in surovo maslo. Mlečna čokolada v skodelicah.

Sobota, 25. aprila:

Kosilo: 1. Zdobova tržaška juha. 2. Govedina, krompirjevi rezanci in kislo zelje. 3. Orehovi kifeleci.

Večerja: Koruzni pečenjak z malinovin odcedkom.

Zdr. Hugon Turk:

Beseda o psu

Predvsem naj navedem mnenja dveh znamenitih ož. psih.

Naravoslovce in lovce Alfred Brehm piše: »Najznamenitejša, najpopolnejša in najkoristnejša pridobitev, katero je sprejel človek iz živalstva, je pes. Njegova hitrost, njegova moč, njegov izborni vonj (nos) so ga napravili za močnega človeškega pomočnika pri obvladovanju in zasledovanju drugih živali, on pa je poleg tega človeku najzvestejši, nesebični prijatelj in se je z njim kot družabnik razširil po vsem svetu, je svojemu gospodarju popolnoma ubran, pozna njegove lastnosti, ga varuje in brani, ščiti njegovo imetje in mu je zvest do smrti, in to vse ne posili in ne iz strahu, ampak edino le iz hvalečnosti in naklonjenosti.«

To je prvi izrek, drugi pa je znatno-nitega znanstvenika, zdravnika in veterinarja dr. F. A. Zürn-a v Lipskem, ki se glasi:

»Pes je največje zatočišče zajedavcev, ki sploh obstoji. On lahko poseduje srbeč, ki prehajajo na druge živali in na človeka in povzročajo garje; v njegovi koži prebivajo pršice, ki se prelezajo na človeka in mu povzročijo kot kožni črvi kožni

sestava izvrševali 30 let nemoteno navedene pravice, ne da bi bili sosed za to prošili, ste jih priposestovali in so iste vezane na posest tega zemljišča. V tem slučaju preidejo te pravice na vsakokratnega posestnika zemljišča, v kojih interesu so bile pridobljene. Sosed torej ne bo mogel vašemu nasledniku teh pravic samovoljno vzeti.

Podpora za napravo gnojšč in gnojničnih jam. A. O. G. O podeljevanju podpor za napravo gnojšč in gnojničnih jam je izdala banska uprava poseben pravilnik. Tam pravilnik določa, da v krajih, kjer je več interesentov za napravo gnojšč in gnojničnih jam, lahko ti zaprosijo za brezplačne načrte in prispevek v cementu. Take prošnje morejo predložiti samo korporacije (občine, zadrage, društva, kmetijske podružnice itd.) za svoje člane. V prošnji je navesti, koliko nameravajo k napravi gnojšč prispevati krajevne korporacije same. Prošnje je napraviti po posebnem obrazcu in jih je predložiti banski upravi. Te prošnje za prispevke ob pogojih pravilnika vpoštevata in daje prispevke v okviru razpoložljivih sredstev v banovinskem proračunu. Vse druge podrobnosti tega postopanja so razvidne iz pravilnika, ki in bil oglašen županstvu.

izpuščaj in mozolje, kvarijo kožo in lepoto obraza; v pasjem nosu domuje posebna grinja, čije jajčca zalaga postane škodljiva posebno prežvekovalcem; dalje je pes poln mrčesa, posebno bolh, ki preidejo tudi na človeka in mu postanejo zelo nadležne; da pasjo nevarnost popolnoma dokažemo, navedemo še, da pes shranjuje v svoji notranjosti lahko štiri prave trakulje in lenceva, trakulji podobnega zajedavca-dvobrazdoglavca, ki so človeku ali pa domačim živalim skrajno škodljivi in nevarni za zdravje ali celo za življenje. Takoj naj omenim, da imajo nekateri psi (posebno oni od mesarjev, lovcev, pastirjev) celo veliko množico trakulj v svojih črevih, tako sem našel prav mladega psa, ki je imel v črevih 137 trakulj treh različnih vrst.

Po dr. F. A. Zürnu nosi pes lahko torej v sebi, t. j. v črevih pet raznih trakulj:

1. trakuljo-ovojnico, katere jajčeca preidejo na razne načine, posebno pa s pasjim lizanjem in poljubovanjem na človeka, potem tudi na prežvekovalce in prašiče ter se razvijejo v jetrah in pljučah teh gostiteljev v mehurjake, povzročajo motnje zdravlja in celo smrt (pogin). Posebno mnogo umrje Eskimovci in v Islandiji umre od 60.000 kar 10.000 zaradi mehurjakov te trakulje.

2. trakuljo-vrtoglavca, jajčeca te pridejo v mlade ovce in govedo, pa tudi v konje, se v teh živalih razvijejo v velik mehurjak in povzročajo nevarno bolezen vrtoglavice, ki je večinoma smrtna.

3. trakuljo z zatikom, povzroča v jetrih zajec in kuncev ikre, katere imenujejo lovci napačno »sifilis«.

4. trakuljo-obrobiljeno, čije odrivki, použiti od ovac ali svinj, se spremene istotako v ikre teh gostiteljev ali hraniteljev.

5. letenca ali dvobrazdoglavca, ki je posebno človeku nevaren.

Po vsem tem vidimo, kako važna so izvajanja učenjaka dr. Zürna in kako silno nasprotujejo pesniškim besedam A. Brehma. Gotovo smo lahko prijatelji psom čistih pasem, toda odločni nasprotniki moramo biti vsem nepotrebnim ščenetom v mestu in na deželi in še prav posebno vsem psom brez pravega gospodarja. Glede na našo živinorejo in na veliko nevarnost za človeško zdravje in življenje se moramo pridružiti mnenju znanstvenika dr. Z. poudarjajoč končno še veliko nevarnost vsem dobro znane pasje stekline. In prav ima ta zdravnik-veterinar, ko reče: »Pes je kmetovalcu (živinorejcu) bolj sovražnik nego prijatelj!«

Dostavljamo pa še, da pes ne sme biti nikdar igrača otrokom in »pasja ljubezen« mora imeti vedno svoje meje. Po vsem tem nam bo razumljivo tudi zahteva po splošnem in vsesplošnem ukrepu za vse

Modne novosti

Praktični plašči za potovanje in slabo vreme

1. Plašč iz impregniranega gabardine-a z velikimi reversi in vrezanimi žepi.
2. Plašč iz covercoata, visoko zapet, žepi na šiti, na hrbtni široki gubi.
3. Plašč s pelerino iz križaste impregnirane avile. Ovrtnik, pas, našivi na rokavih in žepih so iz temnega blaga.

Kaj smemo jesti z roko?

Za domačo mizo si ne delamo skrbi z vprašanjem, kako smemo jesti to ali ono jed. Tu velja samo zapoved, da jemo spodobno. In da bi bilo nespodobno, ako si človek, če obira piščanca ali goloba, pomaga z roko, to je s prsti, ne more nihče trditi. Nekaj drugega pa je seveda, ako jemo v odličnih restavracijah ali na službenih pojedinah; tu ne odloča naravna sposobnost, marveč etiketa. In ta zaskrat se vedno zahteva, da se človek zadovolji s tistim, kar spravi s piščanca s pomočjo vilic in noža. Vsekakor se dobe svobodni ljudje, ki si ne dajo po etiketi kvariti teka ter se lotijo perutninske pečenke z roko — vsekakor s potrebno eleganco. A kdor si take eleganco ni svest, naj tega raje ne tvega.

So pa nekatere jedi, za katere etiketa naravnost predpisuje, da jih jemo z roko. To so predvsem špaglji: s palcem in kazalcem leve roke primemo beluh na debelem koncu, vršiček pa podpremo z vilicami in ga tako nesemo v usta. — Artičoko držimo na krožniku z levo roko, z desno pa trgamo posamezne liste. — Pečeno koruzo primemo na obeh koncih s prsti in tako nesemo do ust, da obgrizemo zrna. — Dalje se jedo z roko raki, ostrige, hrenovke, redkvice in podobno.

Za hratek čas

Sovražnik glasbe

»Moja žena je svoj čas pogosto igrala na klavir in pela. Zdaj, ko imamo trop otrok pri hiši, nima več časa za to.«

»No, vidite! Otroci so res pravi blagoslov...«

Neprijazna okolica

Bernard Shaw je bil po svoji kulturni dolžnosti prisiljen obiskati umetnostno razstavo modernih slikarjev. Neka futuristična slika je zbudila njegovo zanimanje.

»Kaj pa predstavlja ta slika?« je vprašal.

»Nagel solnčni zahod,« so mu uslužno pokazali.

»Tako, tako... Hm, saj pa tudi res nič čudnega ni, če sonce v takšne neprijazni okolici tako hitro zaide!«

Zlata jama

Jernač kupi od Rogača večje podjetje.

Cez nekaj tednov Jernač spozna, da je podjetje vse prej kot rentabilno.

Ogorčen se napoti k prejšnjemu lastniku Rogaču in ga nahruli: »To je čisto navadna prevara! Pri prodaji si mi trdil, da je podjetje zlata jama.« Rogač ravno dušno pokima: »Saj tudi je! Vse moje premoženje leži v njej.«

Korektura

Kvartopirec kvartopircu, ko se vračata s praznimi žepi iz gostilne domov: »Hu, kakšna norca sva midva!«

»Prosim, govori v ednini!«

»Kakor izvoli! Torej: hu, kakšen norec si ti!«

Črn rob

Verica si je poškodovala prst na roki. Začel ji je rasti nov noht.

Nekega dne obišče njene starše teta iz mesta. Verica ji pokaže poškodovani prst. Teta si ga ogleda in reče: »No, vidiš, saj je novi noht prav tako lep, kot je bil prejšnji.«

»Ja,« pokima Verica, »samo črn rob mu še manjka!«

Literarni dvoboj

Roda Roda se je nekoč prerekal z nekim znatnim, a silno domišljajnim literatom.

Med prerakanjem je naduti literat zabrusil Rodi Rodi v obraz: »Vi pišete za denar, jaz pa pišem za čast!«

Roda Roda ga je suho zavrnil: »Vsak piše za to, česar mu manjka...«

Iz otroške sohe

»Mama,« vzkligne Tonček, »meni se zdi, da je Andrejček izgubil spomin.«

Mama (začuden): »Kako to?«

Tonček: »Samo pomisli: danes si že vdrugče umiva roke!«

Janez Zabasan je stavil s svojimi prijatelji zvečer v gostilni, da bo snedel toliko in toliko jedi brez težave. Poje in je res več klobas s kislim zeljem, nekaj štruc kruha in žemelj, tri zrezke itd., za namček pa še polno skledo češpljevih cmokov. Stavo je bil. Prijatelji so mu navdušeno klicali: »Živijo!« in ga slovesno spremljali domov. Med potjo pa se je Janez obrnil k tovarišem in dejal: »Za božjo voljo, fantje, samo ženi nikar ne povejte kaj je bilo, drugače mi še večerje ne bo hotela dati.«

Kupimo**Stare pile**

(turpije) kupujem vsako količino po najvišji dnevni ceni. Pilarna Ivan Fingar, Ljubljana, Vošnjakova, ul. 6.

Oglje

bukovo kupuje stalno — družba »Ilirija« — Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Železna vrata

za dvorišče kupim. Ponudbe na upravo lista pod »Železna vrata«.

Bukova drva

zdrava, meterska, kupim večjo množino za takojšnjo dobavo. — Vpoštevam samo ponudbe za ugodno ceno franko vagon, katere naj se pošljejo na upr. pod »Ugodna cenar«.

Srebrne krone

stare zlate in srebrne kupuje **RAFINERIJA DRAGIH KOVIN** — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur« Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadst.

Vsakovrstno

Zlato kupuje po najvišjih cenah **CERNE**, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Suhe smrčke

(mavrahe) kupujemo po najvišji ceni. **SEVER & KOMP.** LJUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 5

Prodamo**Pisalni stroj**

Sloewer zadnji model, malo rabljen se prav poceni prodaja. Naslov pri upravi pod št. 4173.

Zložljiv čoln

za dve osebi prodam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4082.

Okrasite

svoj vrt z desetimi vrstami nizkih vrtnic v krasnih barvah za 60 Din. — Razpošlji vrtnarstvo Ivan Jemec — Maribor.

JOS. WEIBL

LJUBLJANA — ČOPOVA ULICA 10 — KOLODVORSKA ULICA 18

Vrtnice, stopniške in nagrobne ograje, svetiljke, vsakovrstne stopnice, železna okna, škarijasto omrežje, postelje, strehe, napisne table, železne zložljive mize in stole, štedilnike, ventilacije, vrata in dimniška vratica. — Železni zaboji za smeti, ognjavarni po predpisani meri. Cerkveni nabiralniki, križi in vsa druga umetna dela. Avtoigenično varjenje in lotanje.

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. z. o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35/I.

Krajevno zastopstvo: Maribor, Aleksandrova 48

Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah. Za odgovor prosimo znamko. / Uradne ure od 8—12 in 14—18.

Ofertna razprodaja posestva

Daje se na občno znanje, da je Stubenbergovo grajsko veleposestvo naprodaj v celoti ali pa po posameznih kosih.

Naprodaj stavljeno posestvo obstoji:

1. Iz grajske Gornji Cmurek z okoli nje ležimi poljedelskimi in gozdni parcelami v kat. obč. Trate, Zg. Velka in Vratji vrh.
 2. Iz dveh vinogradnih posestev v kat. obč. Dražni vrh.
 3. Iz travnikov in njiv v kat. obč. Konjice.
 4. Iz vinogradnega posestva v Noričkem vrhu.
 5. Iz gozda v kat. obč. Boračeva.
- Ta posestva v skupni izmeri okroglo 400 oralov, se prodajo ali skupaj, ali pa posamezno, kakor si kupci izvolijo.
- Natančnejše informacije daje oskrbnik grajske Gornji Cmurek, pošta Marja Snežna na Velki, in Fran Stupica, notar pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.
- Kupci se vabijo, da stavijo pismene ponudbe z navedbo predmeta in cene, najkasneje do 3. majnika tega leta na roke Frana Stupica, notarja pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

Poceni se prodaja

radi selitve: Boa, šivalni stroj, stara obleka, torbica, svilen dežnik, vaza. — Naslov v oglašnem oddelku »Sl.« pod št. 4307.

Otroški voziček

skoro nov, ponikljan, na vzmeteh, ugodno naprodaj. Naslov v upravi pod št. 4349.

Več 1000 kg

dobrega sene prodam. — Kavčič, gostilna, Zgornja Šiška.

2 nova autoplašča

815x115, 1 elektromotor ½ HP 380 v. se ceno prodaja. P. Škafar, vulkaniziranje gumij in mehanična delavnica, Ljubljana, Rimska cesta 11.

Radi likvidacije

trgovine prodam javorove, hrastove, bukove, smrekove deske po znižani ceni. — Istotam prodam bukove plohe za domačo rabo po zelo nizki ceni. Naslov v upravi lista pod št. 4332.

Prodajamo kolesa

na 12 mesečne obroke: »Tovarna kolesa«, Ljubljana, poštni predal 307.

Pisalni stroj

nov, poceni naprodaj. — »Halda«, Ljubljana, poštni predal 307.

Sunbeam 5 HP

motorno kolo s prikolico, elek. razsvetljava, tachometer, 4 prestave, 1 rezervno kolo, vsa kolesa medsebojno premenljiva, v najboljšem stanju prodam za 12.000 Din. Vprašajte — as epojšo u vs Škafar 1. parna vulkanizacija, Rimska c. 11.

Tehnico

(mostno, decimalno) za živino, prodaja Posojilnica v Kranjski gori.

Grelni cevi

(Rippenröhre) 24 metrov, ugodno prodaja Erman & Arhar, St. Vid.

Parno lokomobilo

12 HP — v najboljšem stanju — poceni prodam ali zamenjam za žagani les. **NIKOLA HELESY, KUTINA - HRVATSKO.**

POZORI Prvovrstne pletarske trte

ter različno sadno drevje in špalirje odda Vrtnarstvo in drevesnica, Velenje.

Pletilne stroje

na enopolletno odplačevanje dobavlja: »Persson«, Ljubljana, poštni predal 307.

Ford avto

št. A 850.751, rabljen 300 km, 5 sedežna limuzina, takoj ugodno naprodaj. Poizve se pri American-motors, Ljubljana.

Čebelarji!

Kompl. ulnjak z 22 dunpanji (10 družin) in vso opremo naprodaj v manjšem mestu sreza Maribor desni breg. Ponudbe pod »Čebelar« št. 4327 na ogl. oddelku. »Slovenca«.

Motorno kolo

znamke Harley Davidson, 350 m³, skoro novo, poceni naprodaj v mehanični delavnici. Miklošičeva cesta 17.

Deske

vseh vrst za pode, ladijska tla, razne opaže ter tudi slabše vrste za obijanje, nudim po najnižjih cenah, mizarški stroji na razpolago. Dostavim tudi na dom. Se priporoča Josip Andlovic, Skofljica.

Glasba**Pianine, orgle,**

harmonije, piščali in ventilatorje za orgle izdeluje najceneje Anton Dornič - Radovljica.

Klavirji!

Strokovnjaško popravilo klavirjev in harmonijev, kakor tudi čisto uglaševanje najceneje izgotavlja tovarna klavirjev Wašinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5, v bližini univerze.

Obrt**Za pričetek sezije**

izvršuje trajno ondulacijo od 100 do 150 Din salon Hešik, Kolodvorska ul. 35.

Vsakovrstno krpanje

in izdelovanje perila takoj sprejemam na dom. — Sv. Petra cesta 43, I. hiša, prističje.

Posteljno perilo

zavese, monogramne veže najcenejše umetno, mehanično in ročno. Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. Entlanje 25 par meter, specielni entel oblek, azuriranje, predtiskanje. — »Breda« robci komad 2 Din.

Ure popravljaja

z enoletnim jamstvom — Fran Korosec, urar, Sv. Petra cesta 55, preje Barvarska steza.

Ostrešja

in vsakovrstno drugo tesarsko delo izvršuje najceneje tvrdka — Steiner Komp., splošno tesarstvo, Ljubljana, Jeranova ulica 19 ali Opekarska c. 31.

»EF-A-KS«

Zahtevajte povsod samo priznani Effax barvo za umanje in Effax kremo. Kamnično barvanje usnjenih izdelkov, čevljev, suknjičev, torbic, klubskih garnitur itd. Ljubljana, Napoleonov trg 7.

Modroce

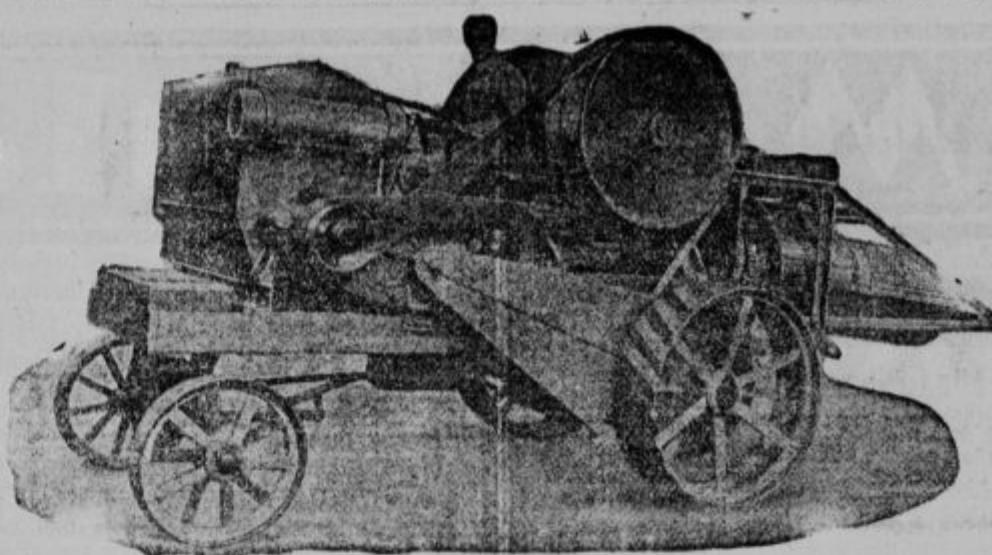
posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniske izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN

tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Elektro

instalacije naprave in aparate izvršuje in popravlja dipl. teh. **Tone Poljsak** Ljubljana, Aleksandrova 5

Prevozne in stabilne DROBILCE za gramoz in pesek s pogonskim motorjem na sirovo olje, bencin ali petrolej, oz. z elektromotorjem izdeluje in dobavlja

Jugoslavensko GANZ D.D., Zagreb, Draškovičeva ul. 27, Telefon broj 55-87

Beograd, Karadjordjeva ulica 65 — Telefon 23-90

»Javor«

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani, v novi palači Vzajemne zavarovalnice.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri tvrdki **VOLK, LJUBLJANA** Resljeva cesta 24, Veletrgovina z žitom.

Vinotoč

odprem dne 19. aprila, kar cenjenemu občinstvu naznanjam. Rupena Kosaška, Maribor št. 102.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri **A. & M. ZORMAN** Ljubljana, Stari trg št. 32.

OB PRILIKI SVETE BIRME

naznanjam botercam in boterčkom, da smo se preselili z Dunajske ceste na **GOSPOSVETSKO 2**, pošiv Figovca. — Priporočam vedno sveže blago, kakor škofe, punčke, kornje, srčke itd. po zmernih cenah ter se priporoča za obilen obisk staro znana medicarna in slaščičarna »Terezija Novotny«.

Shranitev kožuhovine

in obleke preko poletja sprejme najkulantneje **A. Kassig, Ljubljana**, Zidovska ul. 7.

OPEKA

zidake polne in votle, strešnike vseh vrst, oblikovnike za betonske strope, drenažne cevi itd. priporoča po zelo ugodnih cenah opekarna Emona. Naročila se sprejemajo v pisarni v Ljubljani, Dunajska c. 23 in na opekarni »Emona« Brdo-Viš.

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Gostilničarji

imajo pri nakupu čaš, steklenic, krožnikov, jedilnega orodja, ogledal itd., poseben, velik popust pri tvrdki

M. Rauch, Celje,

Prešernova ul. 4.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutstva, ki smo jih prejeli ob smrti ljubljene žene, ozir. sestre in tete, gospe

Marije Marolt

se tem potom vsakemu posebej in vsem skupaj najtolepleje zahvalujemo. Posebno zahvalo smo dolžni čast. očetom kapucinom, g. županu občine Studenci, žel. pev. društvu »Drava«, Požarni brambi občine Studenci, Društvu žena ter vsem darovalcem vencev.

Končno se zahvalujemo vsem ostalim prijateljem in znancem pokojne, ki so se udeležili pogreba.

Studenci pri Mariboru, St. Vid nad Ljubljano, 19. aprila 1931.

Zalujoči rodbini

MAROLT in BELEC.

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti naše ljubljene soproge, mamice in hčere, gospe

Frančiške Končan roj. Zajc

se tem potom najpristrčneje zahvalujemo.

Posebno zahvalo pa smo dolžni izreči predvsem preč. gosp. duh svetniku F. Berniku za tolažilne obiske in ostali č. duhovščini za spremstvo, kakor tudi zdravniku gosp. dr. Hočevanju za njegov trud, pevskega društva Domžale, vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev, kakor tudi vsem onim, ki so pokojnico v tako obilnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Bog plačaj!

Domžale, 18 aprila 1931.

Zalujoči ostali.